

NACKA
KOMMUN

Kallelse/föredragningslista
9 juni 2021

Utbildningsnämnden

Tid: kl. 18:00-20:30

Plats: Nacka stadshus

Monica Brohede Tellström (L), ordförande

Utbildningsnämnden

1. Mötesinformation

Förslag till beslut

Mål- och budgetseminarium den 9 juni kl 16-18, se separat information.

Sammanträde kl 18:00. se separat information om distansdeltagande.

Gruppmöte enligt överenskommelse inom respektive grupp.

Politisk beredning måndagen den 7 juni kl 17:00. Länk skickas till berörda.

2. Närvaro

3. Justering

4. Fastställande av föredragningslista

5. Resultat från elev- och föräldraenkät 2021 (UBN 2021/76)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Utbildningsnämnden noterar särskilt informationen att utbildningsenheten följer upp enheter med mycket låg nöjdhet med verksamheten.

6. Anmälningar om elevers upprepade eller längre frånvaro (UBN 2021/101)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

7. Revidering av riktlinje om skolplikt och skolpliktsbevakning i Nacka kommun (UBN 2021/98)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar om riktlinjer för skolplikt och skolpliktsbevakning i enlighet med bilagan till tjänsteskrivelsen.

Utbildningsnämnden beslutar att riktlinjen gäller från den 1 augusti 2021.

Bestämmelserna för skolpeng utomlands gäller ansökningar inkomna efter den 1 augusti 2021.

8. Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021-2040 (UBN 2021/105)

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att godkänna rapporten Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040.

Utbildningsnämnden

2. Utbildningsnämnden beslutar att överlämna rapporten Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040 till kommunstyrelsen med speciellt beaktade av den kommande stora bristen på förskoleplatser på västra Sicklaön.

9. Tertialbokslut 1 år 2021, utbildningsnämnden (UBN 2021/96)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fastställer tertialbokslut 1, januari-april för år 2021.

10. Revidering av utbildningsnämndens delegationsordning (UBN 2021/102)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att revidera delegationsordningen i enlighet med bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad den 26 maj 2021.

11. Dataskyddsombudets årsrapport 2020 (UBN 2021/106)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar dataskyddsombudets årsrapport för 2020.

12. Aktuell information

13. Anmälan av delegationsbeslut (UBN 2021/36)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden tar del av anmälda delegationsbeslut.

14. Anmälningar (UBN 2021/60)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar anmälningen till protokollet.

15. Övriga frågor

16. Implementering av reviderat reglemente för kundval (UBN 2021/112)

Förslag till beslut

Mot bakgrund av kommunfullmäktiges beslut den 12 april 2021 (§ 182) att anta ett reviderat reglemente för kundval beslutar utbildningsnämnden följande.

1. Utbildningsnämnden beslutar att de generella auktorisationsvillkoren 1-27 såsom

Utbildningsnämnden

de angivits i avsnitt 2 i reviderat reglemente för kundval ersätter de nuvarande generella auktorisationsvillkor i kundval för förskola. Det innebär att numreringen för de specifika auktorisationsvillkoren följer det nya reglementet. Ändringen gäller från och med den 1 augusti 2021 då även reglementet för kundval träder i kraft. I övrigt är de specifika auktorisationsvillkoren oförändrade.

2. Utifrån reviderat reglemente för kundval ges utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören i uppdrag att senast den 31 oktober 2021 återkomma med en redovisning och förslag för tillkommande ändringar av de specifika auktorisationsvillkoren.

Resultat från elev- och föräldraenkät 2021

5

UBN 2021/76

Utbildningsnämnden

Resultat från elev- och föräldraenkät 2021

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Utbildningsnämnden noterar särskilt informationen att utbildningsenheten följer upp enheter med mycket låg nöjdhet med verksamheten.

Sammanfattning av ärendet

För förskola och pedagogisk omsorg är årets enkätresultat fortsatt goda och skillnaderna jämfört med föregående år små. Samtliga målvärden för indikatorerna är uppfyllda med undantag för en. Nio av tio föräldrar med barn i förskoleklassen instämmer i hälften av enkätens påståenden om verksamheten. Resultaten är dock lägre jämfört med föregående år. Vad gäller fritidshemmet så uttrycker nio av tio elever i årskurs 3 sig positivt om sitt fritids. En generell iakttagelse för förskola, förskoleklass och fritidshem är att informationen föräldrarna får om barnens utveckling är det påstående som de i lägst utsträckning instämmer i. Grundskolans elever i årskurserna 3, 6 och 8, är i hög utsträckning fortsatt positiva vad gäller tryggheten, trivseln, att de har bra lärare och är nöjda med sin skola. Fler grundskolor i år än förra året uppnår minst 80 procents nöjdhet bland eleverna och kommunens mål i detta avseende uppnås. Generellt finns en större skillnad mellan hur flickor och pojkar svarar jämfört med tidigare. Det gäller framförallt i årskurs 8 och till viss del i årskurs 6. Pojkarna är generellt mer positiva än flickorna. Det är svårt att säga om pandemin har haft påverkan på resultaten men svarsfrekvensen för föräldraenkäterna är betydligt lägre i år än tidigare.

Ärendet

Den årliga enkätundersökningen inom Våga visa-samarbetet vänder sig till elever i grundskolans årskurser 3, 6 och 8 samt till föräldrar med barn i förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskolans årskurser 3 och 6 samt i grundsärskola och gymnasiesärskola. Enkäten genomförs förutom i Nacka också i kommunerna Danderyd, Sollentuna, Täby, Upplands-Bro, Upplands-Väsby, Vallentuna och Värmdö. Såväl kommunala som fristående verksamheter deltar.

I ärendet redovisas resultaten från 2021 års Våga visa-enkät, som genomfördes under perioden 1 februari till och med den 12 mars, per skolform och över tid. För grundskolan är fokus i redovisningen på elevernas enkätsvar. På grund av låg svarsfrekvens redovisar tjänsteskrivelsen inte resultat från enkäten till föräldrar med barn i årskurs 6, grundsärskolan och gymnasiesärskolan. De av utbildningsnämndens resultatindikatorer som mäts utifrån enkätresultat redovisas i särskilda tabeller i avsnitten som avser

förskolan respektive grundskolan. Enkätresultaten publiceras också för varje förskola och skola på kommunens webbplats, i analysverktyget Jämföraren.

Våga visa-enkäten består av ett antal påståenden om verksamheten, som utgår från läroplanerna i respektive skolform. Elever och/eller föräldrar anger om de instämmer i påståendena eller om de inte gör det utifrån en fyrgradig skala. Svartalternativen är ”Stämmer mycket bra”, ”Stämmer ganska bra” (3-4 på skalan), ”Stämmer ganska dåligt” och ”Stämmer mycket dåligt” (1-2 på skalan) samt ”Vet inte”. När andelen som instämmer redovisas i tjänsteskrivelsen, så avser det antalet som svarat ”Stämmer mycket bra” eller ”Stämmer ganska bra”, som andel av totala antalet svar (inklusive ”vet inte”).

Svarsfrekvens

Svarsfrekvensen för respektive svarsgrupp som avser elevernas enkäter är liksom tidigare år på en hög nivå, även om de är något lägre än vanligt. Enkäterna till föräldrarna har dock en betydligt lägre svarsfrekvens jämfört med tidigare år, trots förlängd svarstid. För flera av svarsgrupperna handlar det om en nedgång på cirka 14 procentenheter, men för sarskolan ännu mer. Nedgången i svarsfrekvens bland föräldrarna märks också i andra Våga visa-kommuner.

Tabell 1: Svarsfrekvens per svarsgrupp år 2021

Svarsgrupp	Antal utskickade enkäter	Antal svar	Svarsfrekvens i procent %
Föräldrar förskola	6 011	3 903	65
Föräldrar pedagogisk omsorg	162	123	76
Föräldrar förskoleklass	1 408	811	58
Föräldrar åk 3	1 465	848	58
Föräldrar åk 6	1 668	813	49
Elever åk 3	1 449	1 272	88
Elever åk 6	1 667	1 494	90
Elever åk 8	1 524	1 228	81
Föräldrar grundsärskola	104	45	43
Föräldrar gymnasiesärskola	30	9	30

I tjänsteskrivelsen redovisas inga resultat om svarsfrekvensen understiger 50 procent eller om antal svar är färre än fem. En minskad svarsfrekvens behöver inte vara problematisk så länge bortfallet är slumpmässigt. Eftersom det här inte finns möjlighet att undersöka bortfallet så är denna osäkerhet i enkätresultaten viktig att hålla i minnet vid tolkning av resultaten.

Det finns flera tänkbara orsaker till den minskade svarsfrekvensen i föräldraenkäterna. För det första rådde pandemi vid enkätens genomförande, vilket inte varit fallet tidigare år. För det andra användes enbart webbenkäter, medan det tidigare har funnits möjlighet

att använda pappersenkäter istället. För det tredje var det ett annat enkätföretag än tidigare som ansvarade för enkätens genomförande, vilket bland annat medförde nya arbetsätt.

Förskolan

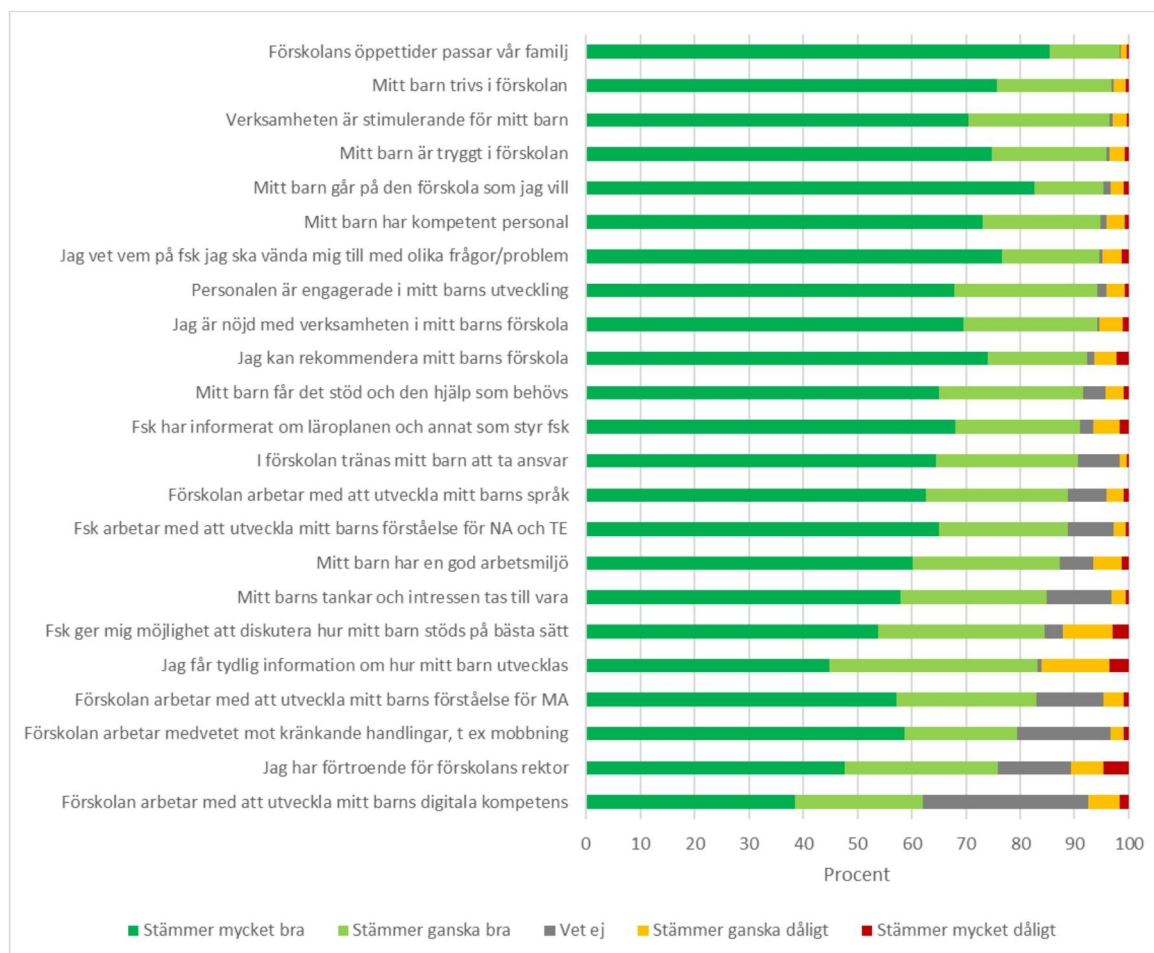
Årets resultat

Förskolan är, liksom tidigare år, den skolform som högst andel svarande är nöjda med. Nedanstående diagram illustrerar hur föräldrarna har svarat på respektive påstående i enkäten.

Nästan samtliga föräldrar, drygt 98 procent, kan instämma i att förskolans öppettider passar deras familj. Föräldrarna anser också i mycket hög utsträckning att deras barn trivs och är trygga på förskolan liksom att verksamheten är stimulerande.

Men enkätundersökningen visar också att förskolans information om hur barnen utvecklas är det som föräldrarna i störst utsträckning inte kan instämma i, följt av att förskolan ger dem möjlighet att diskutera hur deras barn ska stödjas på bästa sätt. Närmare var tredje förälder vet inte om förskolan arbetar för att utveckla barnens digitala kompetens.

Figur 1: Resultat per påstående för föräldrar med barn i förskolan år 2021

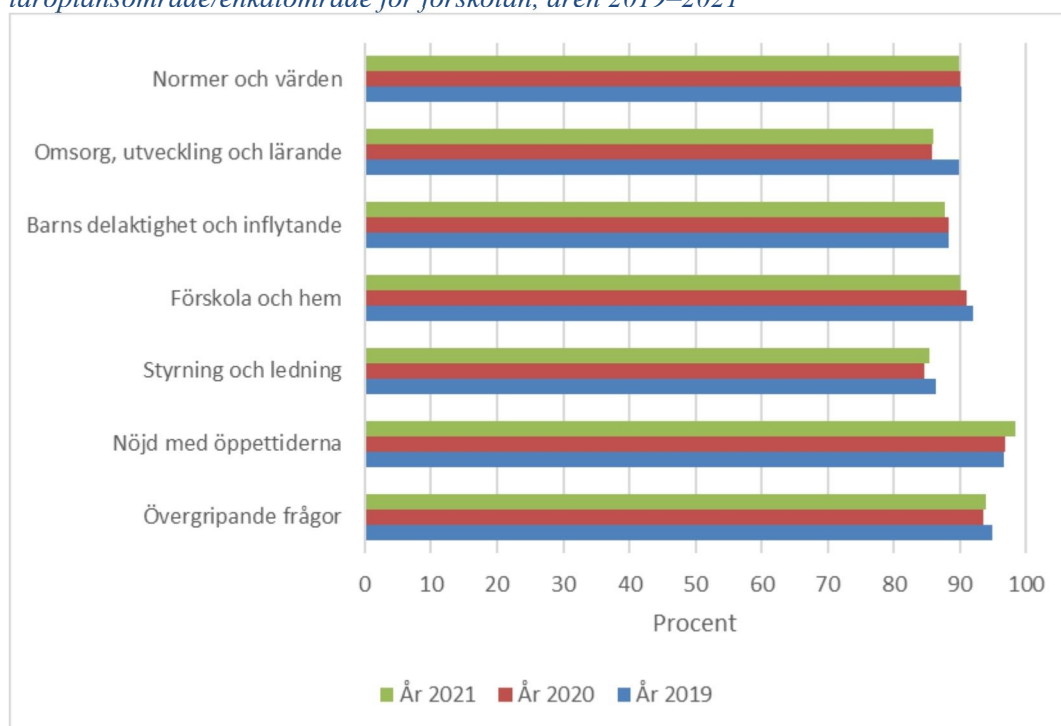

Utveckling över tid

Nedanstående diagram visar utveckling över tid per läroplans-/ frågeområde för förskolan. Normer och värden har minst förändringar över tid. Nio av tio föräldrar instämmer årligen i enkätens påståenden som rör trygghet och trivsel. Övriga områden har mindre förändringar över tid med undantag för påståenden som rör omsorg, utveckling och lärande som har minskat med cirka fyra procentenheter jämfört med år 2019, men är på samma nivå som år 2020.

Figur 2: Andel föräldrar som instämmer i enkätens olika påståenden per läroplansområde/enkätområde för förskolan, åren 2019–2021

Utbildningsnämndens indikatorer

Utbildningsnämndens indikatorer för förskolan är till största del baserad på enkätundersökningens resultat. Nedan redovisas indikatorernas målvärden och utfallet för dessa. Samtliga mål för dessa indikatorer är uppfyllda.

En viktig indikator för utbildningsnämnden är att minst 80 procent av föräldrarna ska vara nöjda med sin förskola. Av de 77 förskolor med godtagbar svarsfrekvens har 73 minst 80 procent nöjda föräldrar, det vill säga 95 procent av förskolorna och målet är uppnått¹.

Utbildningsnämnden har utöver de indikatorer som är kopplade till läroplanen en indikator som mäter hur Nacka förhåller sig till andra kommuner utifrån ambitionen att Nacka ska vara bäst på att vara kommun. Det målvärdet lyckas inte Nacka uppnå, men det handlar om skillnad mot annan kommun på decimalen. Flera kommuner som deltar i

¹ De fyra förskolor som inte uppnådde 80 procent nöjda föräldrar är Skogsstigens förskola, Daggkåpans förskola, Noblaskolan Järla sjö förskola och Skeppets förskola.

enkätundersökningen har mycket höga resultat och det är därför viktigt att påpeka att det inte ska tolkas som att verksamheten i Nackas förskolor inte har en god kvalitet.²

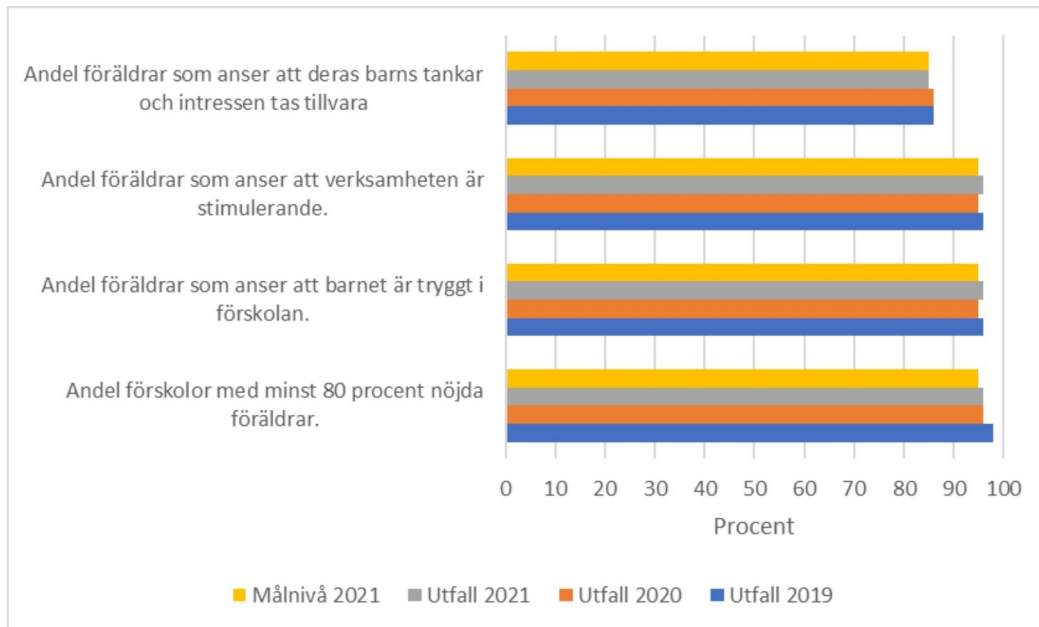
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA			
Alla förskolor i Nacka är goda miljöer för utveckling och lärande		Utfall 2021	Mål 2021
	Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i förskolan.	96 %	95 %
Alla förskolor i Nacka håller hög kvalitet		Utfall 2021	Mål 2021
	Andel förskolor med minst 80 procent nöjda föräldrar.	95 %	95 %
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA			
Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära		Utfall 2021	Mål 2021
	Andel föräldrar som upplever att verksamheten är stimulerande.	96 %	95 %
	Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara	85 %	85 %
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA			
Nackas förskolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner		Utfall 2021	Mål 2021
	Bland de tre bästa kommunerna i enkätundersökningen när det gäller andel nöjda föräldrar som är nöjda med sin förskola	Plats 4	Plats 1-3

Utbildningsnämndens indikatorer över tid

Nedanstående diagram visar indikatorernas utfall över tid. Det är endast mindre förändringar under denna treårsperiod. Andel förskolor med minst 80 procent nöjda föräldrar har varierat med som högst tre procentenheter. Övriga indikatorer har varierat mellan en och två procentenheter över åren.

² Danderyd, Värmdö och Vallentuna kommuner har en högre andel nöjda föräldrar än Nacka.

Figur 3: Andel föräldrar som instämmer per indikator för förskolan, åren 2019–2021, samt målnivå 2021

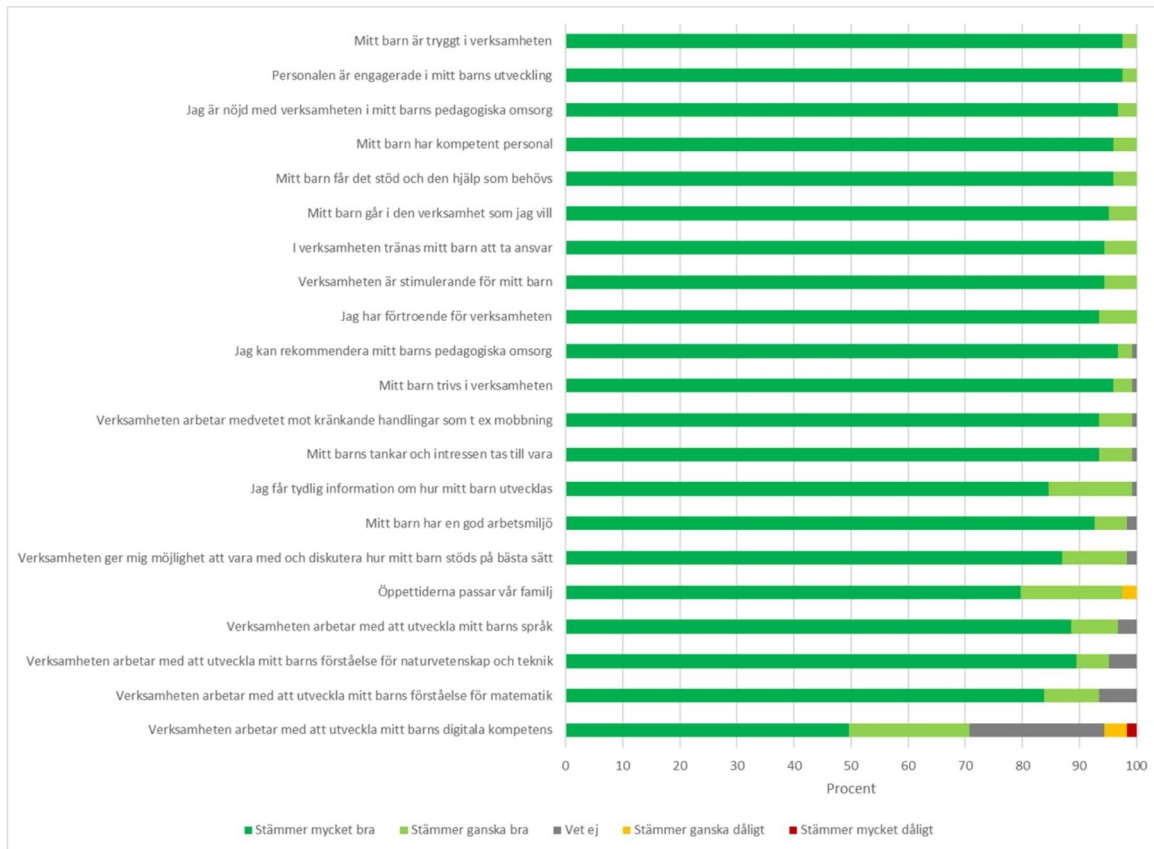

Pedagogisk omsorg

Verksamheten inom pedagogisk omsorg bedöms alltid högt av föräldrarna. Som nedanstående diagram visar kan 100 procent av föräldrarna instämma i flera av enkätens påståenden.

Ett påstående sticker dock ut. Nästan var fjärde förälder vet inte om verksamheten utvecklar barnens digitala kompetens och det är också den enda frågan där en liten andel föräldrar har uttryckt att det stämmer inte alls. En liten andel föräldrar tycker att det stämmer ganska dåligt att verksamhetens öppettider passar deras familjer.

Figur 4: Resultat per påstående för föräldrar med barn i pedagogisk omsorg, år 2021

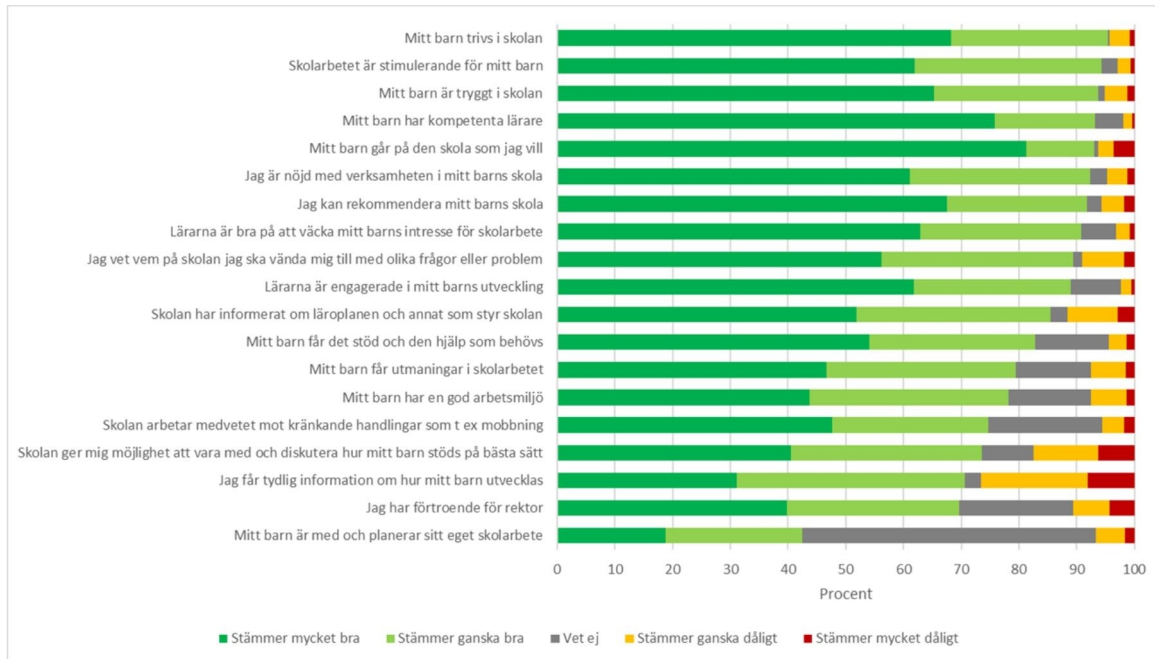

Förskoleklassen

Föräldrar till barn i förskoleklassen är till stor del mycket nöjda med verksamheten enligt enkätundersökningen. För ungefär hälften av enkätens påståenden kan minst nio av tio föräldrar instämma i dessa. Barnen trivs, blir stimulerade och är trygga med mera.

Men liksom för förskolans föräldrar anser även förskoleklassbarnens föräldrar att de är minst nöjda med informationen om hur deras barn utvecklas. Hälften av föräldrarna vet inte om barnen är med och planerar sitt eget skolarbete.

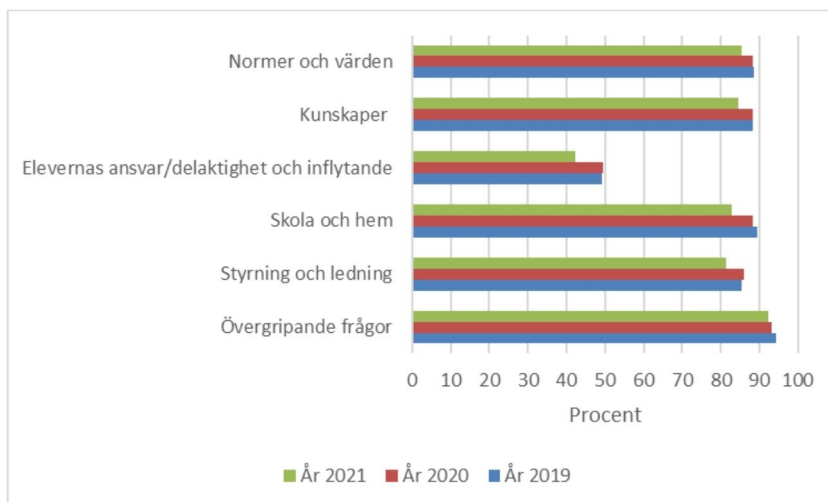
Figur 5: Resultat per påstående för föräldrar med barn i förskoleklassen, år 2021

Utveckling över tid

Årets enkätresultat för förskoleklassen är på flera områden markant lägre än tidigare år, vilket nedanstående diagram illustrerar. Svarsfrekvensen för denna svarsgrupp är mycket lägre i år än tidigare, vilket kan ha påverkat resultatet.

Figur 6: Andel föräldrar med barn i förskoleklassen som instämmer i enkätens olika påståenden per läroplansområde/ enkätområde, åren 2019–2021

Grundskolan

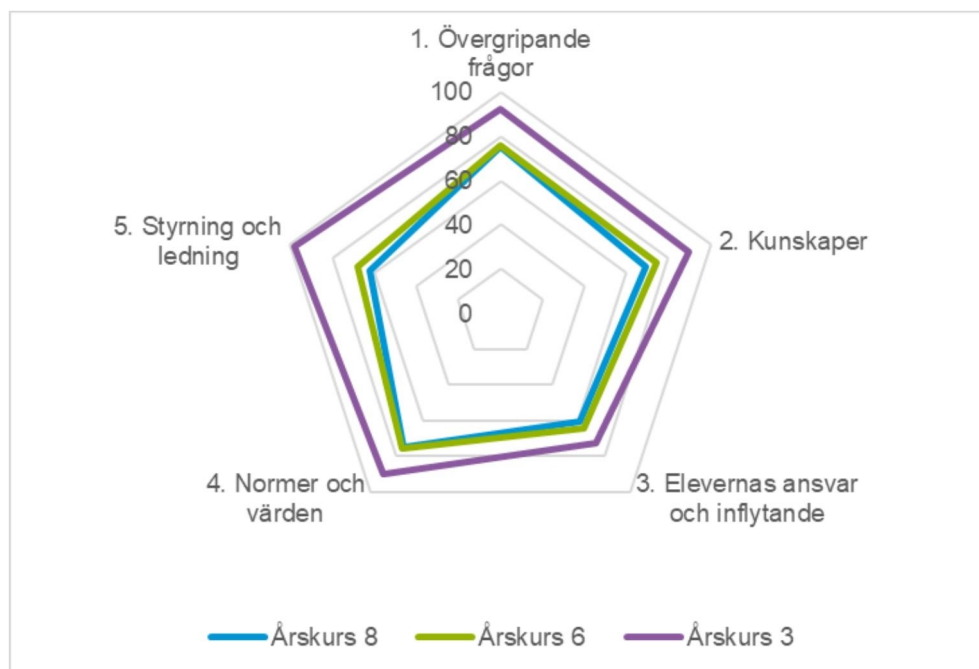
Årets resultat

Eleverna i årskurs 3 är i stor utsträckning mycket positiva till skolan i sina enkätsvar. Undantaget avser svar gällande elevernas inflytande i skolan. Eleverna i årskurs 6 och årskurs 8 är mer kritiska i sina svar än de yngre eleverna och det är oftast eleverna i årskurs 8 som i lägst grad instämmer i enkätens olika påståenden. Detta numera kända mönster kan ses i figurerna 7 och 8 nedan.

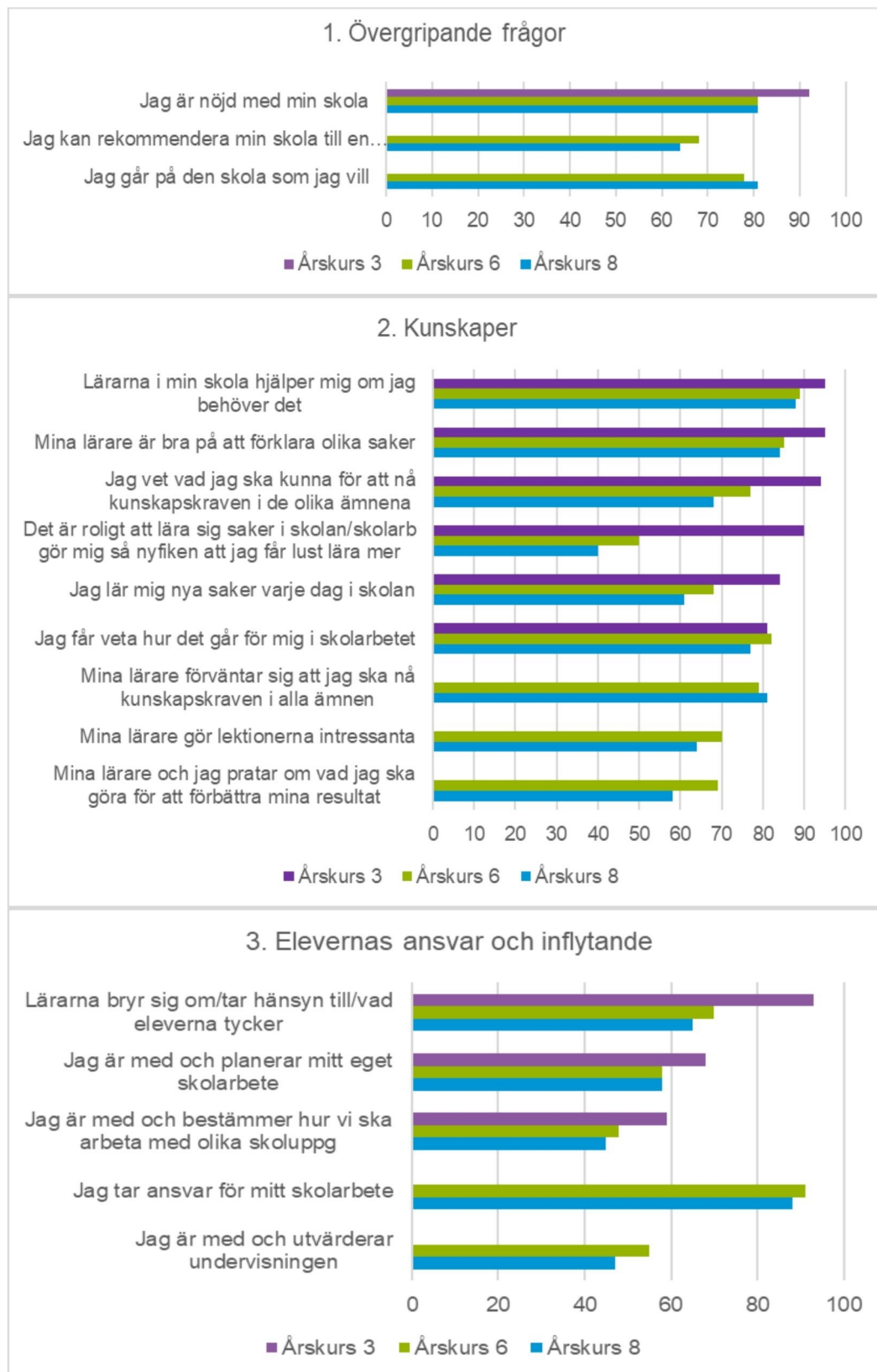
Det finns dock också undantag från det vanliga mönstret. I ett avseende instämmer eleverna i årskurs 8-enkäten i samma höga utsträckning som eleverna i årskurs 3. Det gäller påståendet om de känner sig trygga i skolan, där fler än nio av tio i årskurs 8-enkäten instämmer. Även trivseln, den generella nöjdheten med den egna skolan och med lärarna får höga resultat i alla tre årskurser. Svaren när det gäller trivseln i skolan kan också noteras är mer positiva i årskurs 8- än i årskurs 6-enkäten.

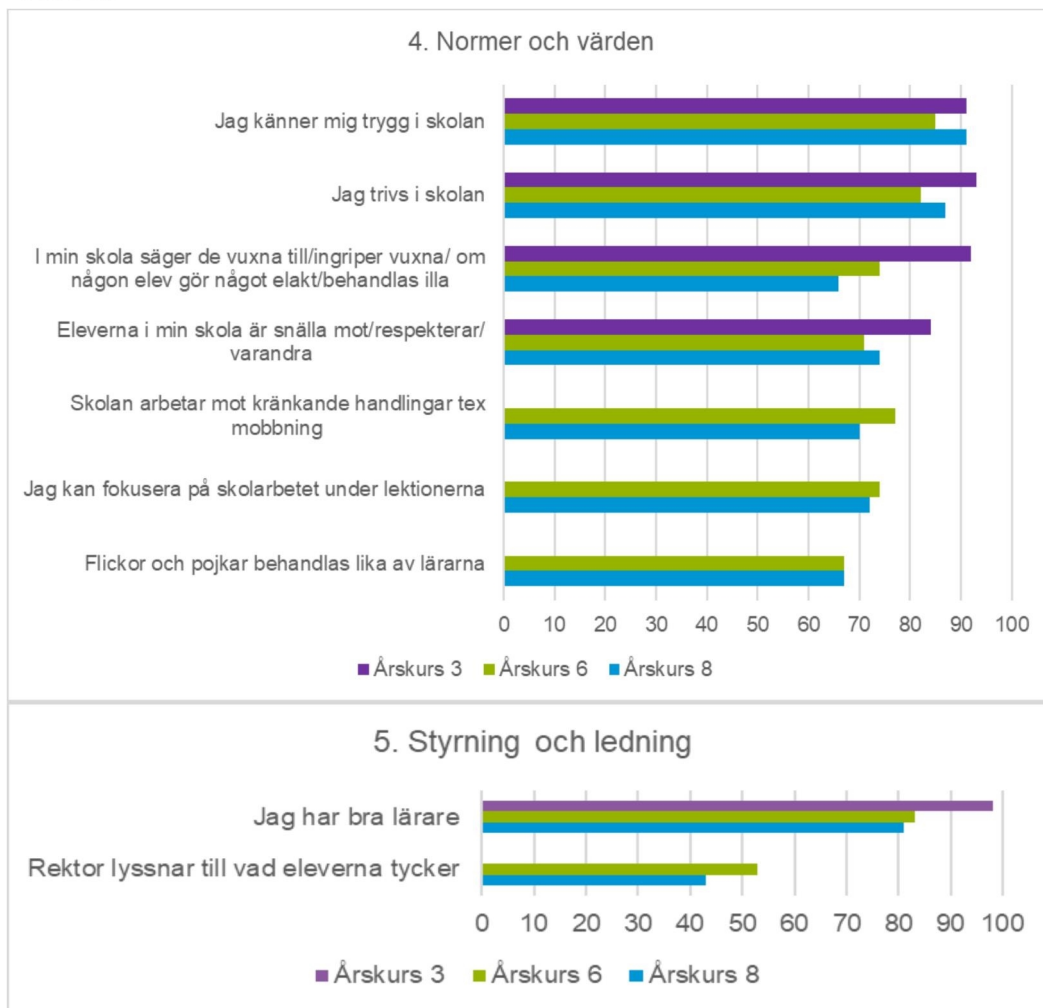
Enkätresultaten tyder på att skolorna har störst utmaning i att utforma undervisning och verksamhet på ett sätt som stimulerar de äldre eleverna. Påståendet att ”Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer” är det med allra lägst resultat i årskurs 6 och 8. Det är enbart 40 procent i årskurs 8-enkäten och 50 procent i årskurs 6-enkäten som instämmer i detta. I årskurs 3 får eleverna istället ta ställning till ”Det är roligt att lära sig saker i skolan”, vilket 90 procent instämmer i.

Figur 7: Andel elever i årskurserna 3, 6 och 8 som instämmer i enkätens olika påståenden (procent), efter läroplansområde/ enkätområde i 2021 års enkät

Figur 8: Andel elever i årskurserna 3, 6 respektive 8 som instämmer per påstående (procent), utifrån läroplansområde/ enkätområde i 2021 års enkät

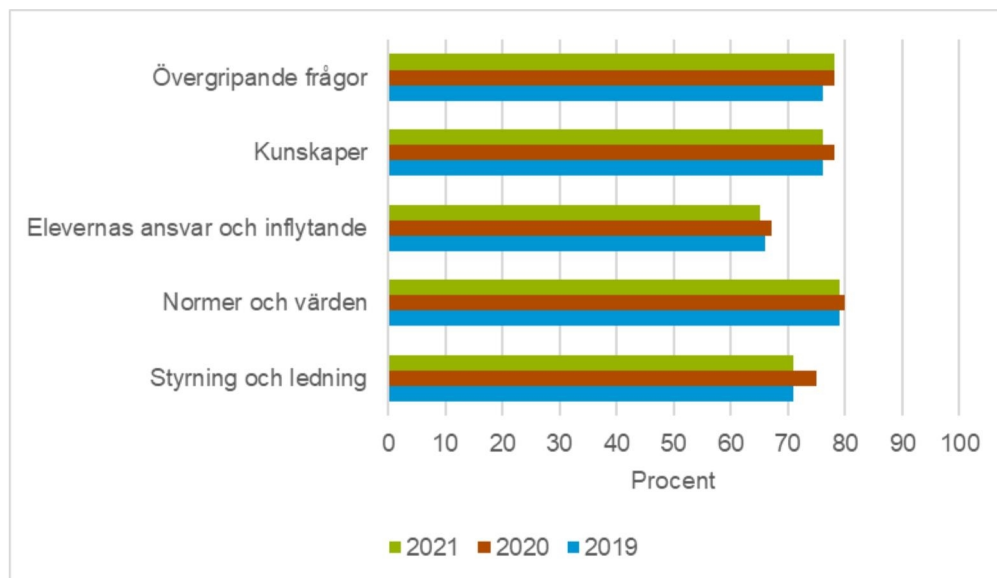

Utveckling över tid

Summeras årets resultat per läroplansområde i grundskolans elevenkäter skiljer de sig inte nämnvärt över tid, sett till andelen elever som uppgett att de instämmer i enkätens påståenden, se nedanstående diagram.

Figur 9: Andel elever i årskurserna 3, 6 och 8 som instämmer per läroplans-/enkätområde, åren 2019–2021

Utbildningsnämndens indikatorer

Ett flertal av utbildningsnämndens indikatorer, som ska bidra till att uppnå kommunens övergripande mål, baseras på elevenkätens resultat. I fyra fall av fem når årets enkätresultat inte fram till 2021 års mål, vilket markeras med gult i tabellen nedan. Det handlar om elevernas trygghet i skolan, deras upplevelse av stimulansen i skolan, deras inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att Nackas elevers nöjdhet med sin skola ska vara bland de tre högsta i Våga visa-kommunerna. I det sistnämnda fallet visar Nackas sammantagna enkätresultat visserligen att eleverna i hög utsträckning uppger att de är nöjda med sin skola, men Danderyd, Täby och Vallentuna uppnår ännu högre nöjdhetsresultat. Samtidigt uppfylls det andra nöjdhetsmålet, det vill säga att det vid minst tre av fyra grundskolor i Nacka finns minst 80 procent elever som är nöjda med sin skola. Det markeras med grönt i tabellen nedan.

ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA			
Alla skolor i Nacka är goda miljöer för utveckling och lärande		Utfall 2021	Mål 2021
	Andel elever som är trygga i skolan	89 %	95 %
Alla skolor i Nacka håller hög kvalitet		Utfall 2021	Mål 2021
	Andel grundskolor som har minst 80 procent nöjda elever.	76 %	75 %

BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA			
Alla elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära		Utfall 2021	Mål 2021
◆	Andel elever som tycker det är roligt att lära sig saker (åk 3) och som anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer (åk 6, 8)	60 %	70 %
◆	Andel elever som anser att de har inflytande på skolarbetet (arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll)	63 %	70 %
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA			
Nackas skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner		Utfall 2021	Mål 2021
◆	Bland de tre bästa kommunerna i enkätundersökningen när det gäller andel elever som är nöjda med sin skola	Plats 4	Plats 1-3

Utbildningsnämndens indikatorer över tid

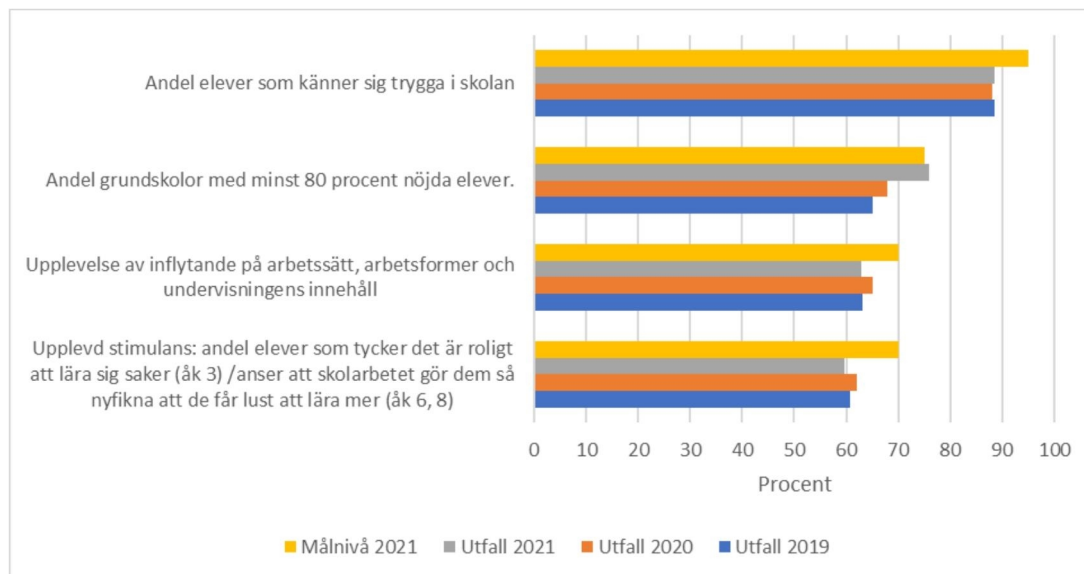
Även när det gäller i vilken grad som målen för kommunens indikatorer uppnåtts så är årets resultat likartat de närmast föregående åren.

Det är totalt åtta skolor som inte uppnår 80 procents nöjdhet i år, jämfört med totalt 11 skolor förra året. Vid sju av de åtta skolorna varierar nöjdheten mellan 70 och 79 procent. Det kan noteras att samma skola som har lägst nöjdhetsresultat i år (under 70 procent) hade högst resultat förra året och är en liten skola.³

³ Skolor där färre än 80 procent av eleverna svarat att de instämmer i påståendet ”Jag är nöjd med min skola” är Björknässkolan, Da Vinciskolan, Dibber International School Nacka, Igelboda skola, Internationell Engelska skolan, Maestroskolan, Noblaskolan Järila sjö och Vilans skola. Vid övriga skolor har minst 80 procent instämt i att de är nöjda med skolan.

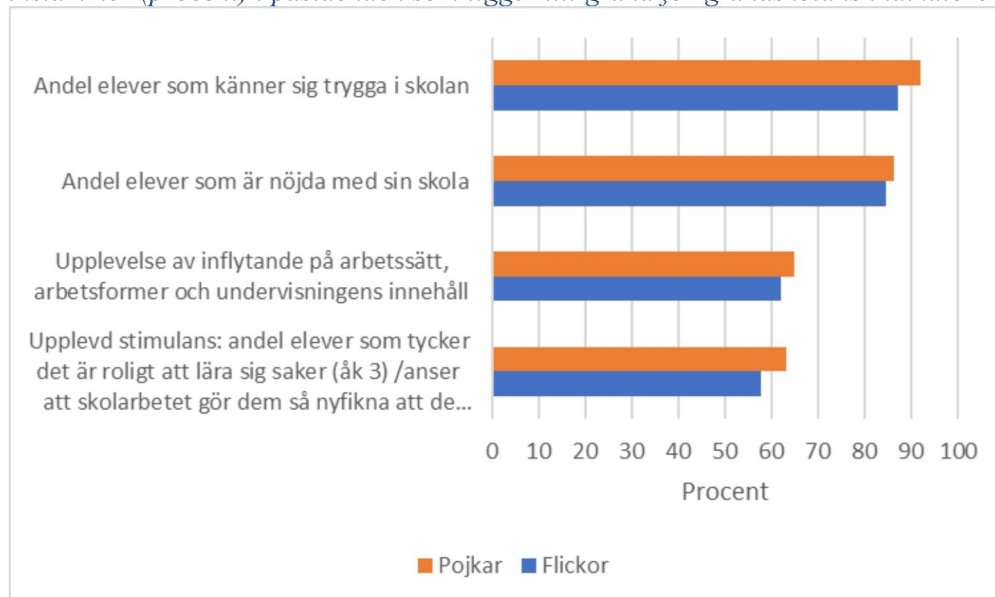
Figur 10: Andel elever som instämmer per indikator för grundskolan åren 2019–2021, samt målnivå 2021

Utbildningsnämndens indikatorer - jämförelse mellan flickor och pojkar

År 2019 var skillnaderna i enkätresultat mellan flickor och pojkar generellt små, men har sedan dess ökat till pojkarnas förmån. I årskurs 3 svarar flickorna och pojkarna dock fortsatt i hög grad samstämmigt positivt. I årets enkät är skillnaderna i svar mellan könen i de enkätfrågor som ligger till grund för indikatorerna störst vad gäller upplevelsen av att skolarbetet väcker elevens nyfikenhet – och då i synnerhet i årskurs 8, där det bara är drygt tre av tio flickor och strax under hälften av pojkarna som instämmer i att skolarbetet gör dem så nyfikna att de får lust att lära sig mer.

Figur 11: Andel pojkar respektive flickor i elevenkäterna för årskurserna 3, 6 och 8 som instämmer (procent) i påståenden som ligger till grund för grundskolans indikatorer år 2021

Kommunspecifika frågor

I Nacka kommuns elevenkäter finns också påståenden som syftar till att fånga dels hur eleverna uppfattar att skolan bidrar till att stärka elevernas tilltro till sig själva i skolarbetet, dels om upplevelsen av att elevhälsan finns när eleven behöver. Det är två viktiga delar för lärande och kunskapsutveckling som utgår från skolans styrdokument och kompletterar området Kunskaper i enkäten.

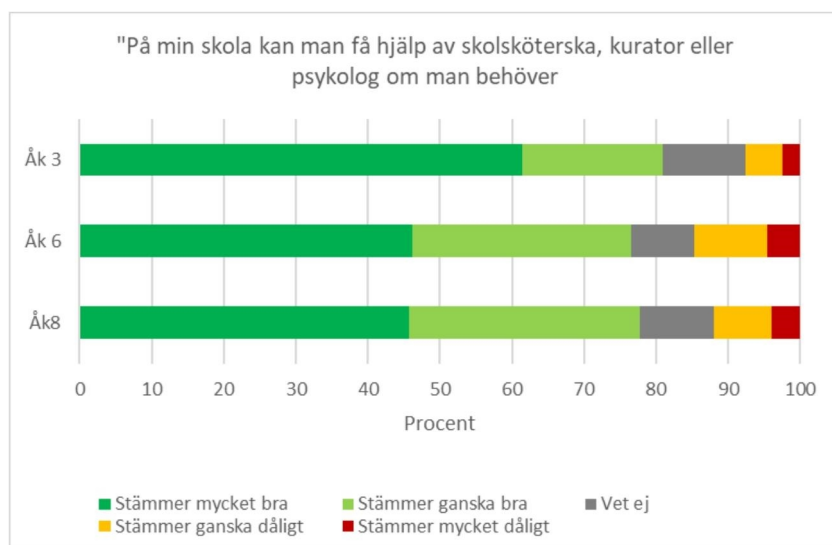
Elevernas uppfattning är i bägge avseenden till största del positiva, men främst vad gäller elevhälsan där det är 76 – 81 procent av eleverna⁴, beroende på årskurs, som instämmer i att ”man kan få hjälp av skolsköterska, kurator eller psykolog om man behöver”. Flickor och pojkar instämmer i lika utsträckning.

Frågan om lärarna får eleven att tro på sig själv i sitt skolarbete har ställts enbart till eleverna i årskurserna 6 och 8, där 71 respektive 66 procent instämmer i detta. Andelen pojkar som instämmer i frågan är 11 procentenheter högre än andelen flickor. Andelen flickor som ger ett positivt svar på denna fråga har sjunkit jämfört med förra året, medan pojkarnas resultat är oförändrat.

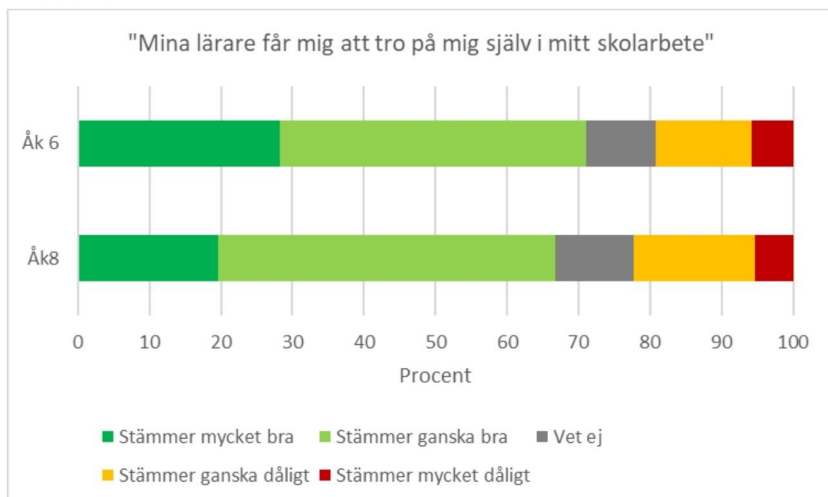
Andelen elever som svarar ”vet ej” är relativt hög i bägge frågorna, omkring 10 procent. I den utsträckning som elever svarat ”vet ej” på grund av att de inte har haft behov av elevhälsan skulle det kunna handla om en neutral snarare än negativ uppfattning om tillgången till elevhälsan.

Det finns också en noterbar skillnad mellan hur flickor och pojkar svarar – 11 procentenheter fler pojkar än flickor upplever att deras lärare bidrar till att stärka tron på sig själva, medan det är i princip samma andel flickor som pojkar som instämmer gällande elevhälsan.

Figur 12: Resultat per påstående i kommunspecifika delen av elevenkäten, per årskurs år 2021

⁴ 76 procent i årskurs 6, 77 procent i årskurs 8 respektive 81 procent i årskurs 3-enkäten.

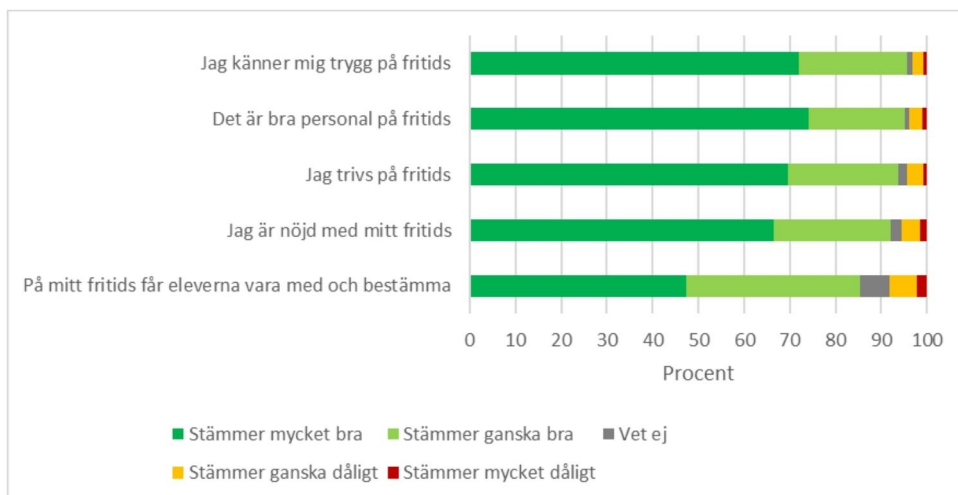

Fritidshemmet

Tre kategorier av respondenter svarar på enkätens påståenden om fritidshemmets verksamhet. Det är eleverna i årskurs 3 samt föräldrar i förskoleklass och årskurs 3. Resultaten för föräldrarna redovisas sammantaget.

Eleverna i årskurs 3 är till stor del nöjda med sitt fritids. Fler än nio av tio elever anser att de är trygga och trivs och tycker personalen är bra. Även om en stor andel elever anser att de får vara med och bestämma så är det ändå det påstående om fritids som eleverna till största del inte kan instämma i.

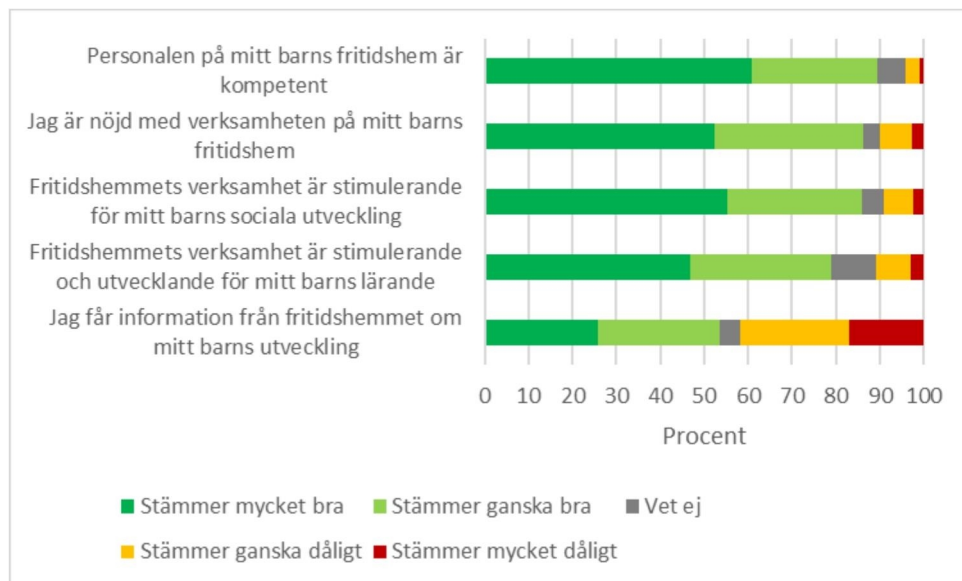
Figur 13: Resultat per påstående om fritidshemmet (elever i årskurs 3), år 2021

Närmare nio av tio föräldrar, 86 procent, med barn i fritidshem är nöjda med verksamheten. De anser framför allt att personalen är kompetent och att verksamheten är stimulerande för barnens sociala utveckling. Men knappt hälften av föräldrarna kan instämma i att de får information från fritidshemmet om barnets utveckling.

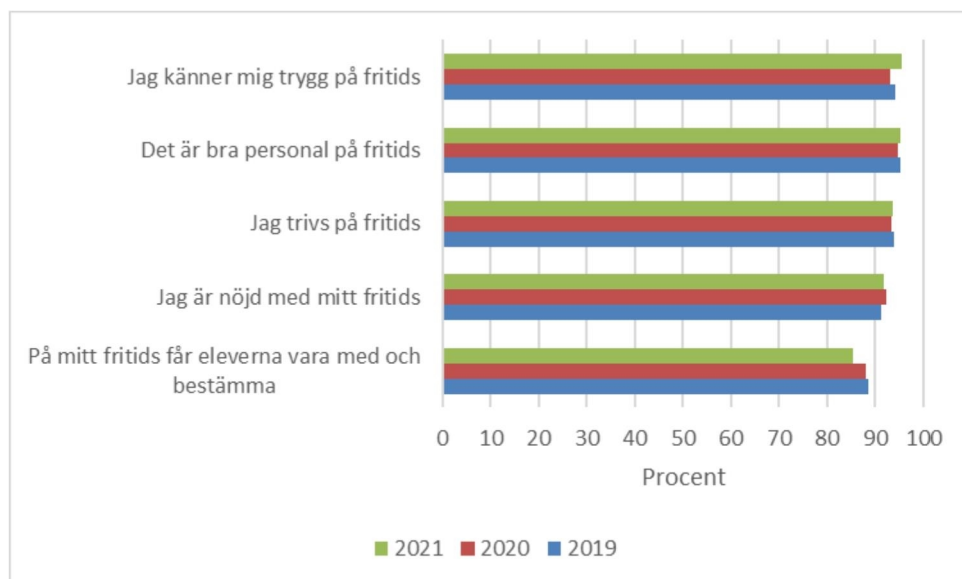
Figur 14: Resultat per påstående om fritidshemmet (föräldrar med barn i förskoleklass och årskurs 3), år 2021

Utveckling över tid

Det är endast mindre förändringar över den senaste treårsperioden i vilken utsträckning eleverna kan instämma i enkätens påståenden om fritidshemmet, med ett undantag. Eleverna tycker i mindre utsträckning än tidigare att de får vara med och bestämma på fritidshemmet. Det är också det påståendet som eleverna i lägst utsträckning kan instämma i.

Figur 15: Andel elever i årskurs 3 som instämmer per påstående om fritidshemmet, åren 2019–2021

Utbildningsenhetens bedömning

Enkäten har i år hållits under pandemitid, till skillnad från förra året när den genomfördes innan pandemin bröt ut. Pandemin kan därför vara en möjlig förklaring till skillnader över tid såväl i resultat som i svarsfrekvens från föräldrarnas sida – det senare exempelvis genom att föräldrarna i mindre utsträckning än normalt har haft direktkontakt med verksamheterna och personalen.

För förskola och pedagogisk omsorg är enkätresultaten fortsatt goda och skillnaderna jämfört med föregående år små. För förskoleklassen uttrycker nio av tio föräldrar att de instämmer i hälften av enkätens påståenden om verksamheten. Trots denna ofta höga nivå av nöjdhet så är enkätresultaten tydligt lägre jämfört med föregående år för förskoleklassen. En skillnad jämfört med tidigare år är att svarsfrekvensen för föräldrarna är betydligt lägre. Det gäller såväl förskola och pedagogisk omsorg som förskoleklassen och grundskolan.

Vad gäller fritidshemmets verksamhet så uttrycker nio av tio elever i årskurs 3 sig positivt om sitt fritids.

En generell iakttagelse för förskola, förskoleklass och fritidshem är att informationen föräldrarna får om barnens utveckling är det påstående som de i lägst utsträckning instämmer i.

För grundskolan är det positivt inte minst med den fortsatt höga samstämmigheten i elevenkäterna i årskurserna 3, 6 och 8 gällande tryggheten, trivseln, att de har bra lärare och är nöjda med sin skola. Det är också fler skolor i år än förra året som uppnår minst 80 procents nöjdhet bland eleverna och kommunens mål i detta avseende uppnås. Generellt finns en växande skillnad i instämmandesvaren mellan flickor och pojkar, jämfört med de två föregående åren. Det gäller framförallt i årskurs 8 och till viss del i årskurs 6. Pojkarna är generellt mer positiva än flickorna. Ökade skillnader kan samtidigt ske samtidigt som såväl gruppen flickor som pojkar är mer nöjda än tidigare med sådant som undervisningen, tryggheten och stödet från sina lärare. Utbildningsenhetens bedömning är att det är viktigt att fortsätta följa enkätresultaten för flickor och pojkar framöver för att se om de större skillnaderna i år är tillfälliga eller kvarstår och vad det i så fall betyder.

Något att också fortsätta bevaka framöver är hur svarsfrekvensen utvecklas när svarsgruppen är föräldrar. Ett mönster som har funnits i åren före pandemin är att svarsfrekvensen bland föräldrar minskar ju äldre barnet är. Utbildningsenhetens bedömning är att det bör övervägas till nästkommande års enkät om elevperspektivet som ges genom elevenkäten i årskurs 6 är tillräcklig och gör att föräldraenkäten, som haft en låg svarsfrekvens (drygt 60 procent) i flera år, kan tas bort som gemensam enkät för alla verksamheter. Däremot bör den fortsätta tillhandahållas för de verksamheter som önskar.

Låg nöjdhet med verksamheten förekommer hos enstaka enheter, vilka utbildningsenheten kommer att följa upp under hösten. Syftet är att ta del av vad rektor gör för analys och eventuella insatser med anledning av resultatet.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

I barnkonventionens artikel 12 stadgas att alla barn har rätt att bli hörda och uttrycka sina åsikter i de frågor som rör barnet, vilket är ett uttryck för barnets rätt till delaktighet och inflytande i sitt eget liv. Barnets rätt att uttrycka sina åsikter och bli hörd omfattar alla barn som är i stånd att bilda egna åsikter. Det innebär ingen begränsning (exempelvis åldersgräns), utan det handlar om att bedöma barnets kapacitet att bilda egen åsikt. Utgångspunkten ska vara att barnet kan bilda egna åsikter och att det inte vilar på barnet att först bevisa sin förmåga. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets mognad och ålder. Det faktum att barnet är litet eller befinner sig i en utsatt situation fråntar inte vederbörandes rätt att uttrycka sina åsikter och minskar heller inte värdet av åsikterna.

Enkätundersökningen är ett sätt för eleverna att uttrycka sina åsikter om hur de uppfattar sin skola och sitt fritidshem. Utbildningsnämndens kvalitetsarbete utgår från barn- och elevperspektivet och baserar ett flertal av nämndens mål och indikatorer på elevenkäternas resultat.

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Åsa Arnell
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Jill Salander
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Anmälningar om elevers
upprepade eller längre
frånvaro

6

UBN 2021/101

Utbildingsnämnden

Anmälningar om elevers upprepade eller längre frånvaro

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Huvudmän anmäler till utbildningsenheten, som företräder hemkommunen, när de startar en utredning kring en skolpliktig elev som har upprepade eller lång frånvaro. Från den första oktober 2020 till den 24 maj 2021 har sammanlagt 191 påbörjade utredningar om skolpliktiga elevers upprepade eller längre frånvaro rapporterats till utbildningsenheten. Av de 191 påbörjade utredningar har 98 rapporterats som slutförda. Av de 98 slutförda utredningarna kan 48 av dessa elever anses som långvarigt frånvarande.

Under april och maj månad har det kommit in 86 påbörjade utredningar om frånvaro. Dessa påbörjade utredningar har inte hunnit slutföras och det är orsaken till att ungefär hälften av rapporterade slutförda utredningar inte finns med i statistiken.

Orsaker till frånvaro handlar oftast om sjukdom, psykisk ohälsa och rädsla för Covid-19.

Utbildningsenheten har tydliggjort rutinerna för hur anmälningarna ska göras i syfte att säkerställa att rektorer och huvudmännen får information om frånvaron och därmed kan ta sitt ansvar att säkerställa att skolpliktiga elever fullgör sin skolplikt. De nya rutinerna infördes i oktober 2020. Därför redovisas statistiken från oktober till 24 maj.

Ärendet

Utbildningsenheten rapporterar i detta ärende till utbildningsnämnden statistik avseende anmälningar gällande skolpliktiga Nackaelever med upprepade eller längre frånvaro under läsåret 2020/2021, från oktober till 24 maj. Anmälan om frånvaron har inrapporterats till utbildningsenheten av huvudmän och skolor.

Skollagen har förtydligats om vilket ansvar rektor, huvudman och hemkommun har i fråga om skolpliktiga elevs upprepade eller längre frånvaro. Ansvarsfördelningen beskrivs nedan.

Skollagen om skolplikt och ansvarsfördelning

Alla barn som är bosatta i Sverige har skolplikt¹ från höstterminen det år barnen fyller sex år till dess att de avslutar grundskolan eller motsvarande². Nedan beskrivs ansvarskedjan för att barnen fullgör sin skolplikt.

Vårdnadshavarens ansvar

Vårdnadshavare har en skyldighet att se till att barnet kommer till skolan och fullgör sin skolplikt. Om vårdnadshavare brister i sitt föräldraansvar och inte gör vad de kan för att få barnet till skolan, kan de föreläggas att fullgöra sina skyldigheter. Föreläggandet kan även förenas med vite.

Rektors ansvar

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Huvudmannens ansvar

Huvudmannen ska se till att skolpliktiga elever fullgör sin skolgång. Huvudman för de kommunala skolorna är kommunstyrelsen med tjänstemannaorganisationen Valfärd skola och för de fristående skolorna är det respektive huvudman som har ansvaret.

Hemkommunens ansvar

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får sin utbildning. I Nacka kommun är det utbildningsnämnden med tjänstemannaorganisationen utbildningsenheten som har ansvaret som hemkommun. Hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Forskning

Det behövs ofta många och tidskrävande åtgärder för att skolan ska lyckas vända en omfattande skolfrånvaro. Ju längre tid elever är frånvarande, desto mer riskerar de att komma efter i skolarbetet och hamna utanför den sociala gemenskapen och på lång sikt riskerar att drabbas av psykisk ohälsa och arbetslöshet.

¹ Skolplikten gäller inte för barn som är varaktigt bosatta utomlands eller vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola. Skolplikt gäller inte för barn som vistas i landet utan att vara folkbokförda här. För vissa av dessa, till exempel barn som vistas här på grundval av EU-rätten, är asylsökande, papperslösa eller barn till diplomater, gäller dock att de har samma rätt till utbildning som skolpliktiga barn.

² Med motsvarande avses skolformerna grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan.

Forskning visar att skolan kan göra mycket för att elever inte ska förlora värdefull tid i skolan. Skolan kan främja närvaro bland annat genom tidiga insatser och genom att ha individens behov i fokus. Detta kräver ett systematiskt och samordnat arbete som inkluderar alla i skolan. Det är viktigt att all skolpersonal deltar i arbetet med att främja närvaro, utifrån sin roll och sitt uppdrag.

Huvudmannens uppdrag är att ge stöd till rektorn i arbetet med att skapa rutiner för att främja närvaron. Det kan till exempel handla om att ta fram gemensamma rutiner för skolor som huvudmannen ansvarar för.

I arbetet med att främja elevers närvaro i skolan lyfter forskningen fram vikten av att arbeta förebyggande och systematiskt utifrån områdena

- organisation och systematik
- god lärandemiljö
- trygghet och delaktighet.

Hur en skola eller skolenhet är organiserad kan främja elevernas närvaro. Forskning visar att det är viktigt att arbeta med följande faktorer:

- helhetsperspektiv och systematik i arbetet med närvaro i skolan
- ett gott skolklimat
- främjande och förebyggande elevhälsoarbete
- trygga övergångar mellan skolformer
- dialog och samverkan med vårdnadshavare och det omgivande samhället.

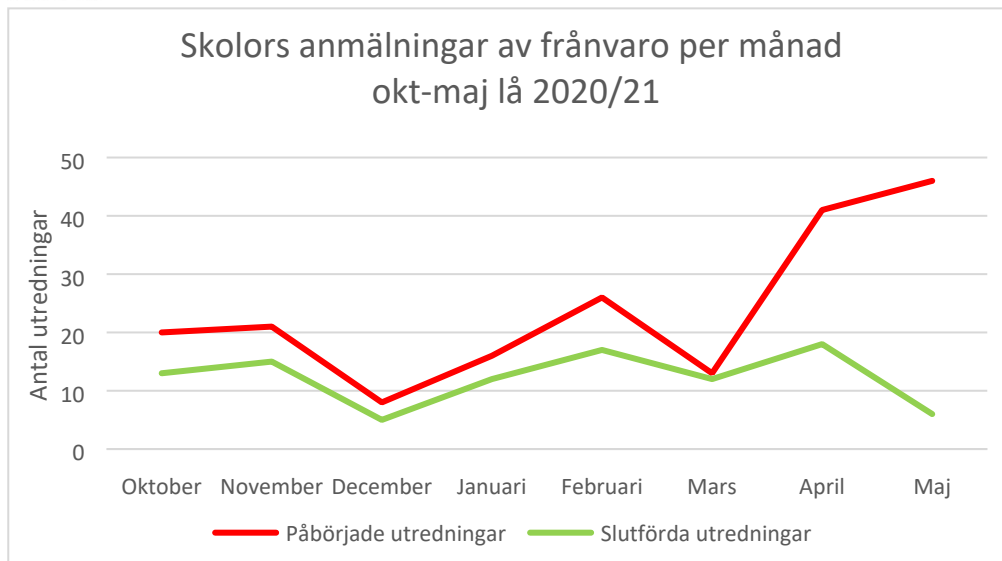
Nuvarande rapporteringsmodell

Uppgifter om elevs upprepade eller längre frånvaro rapporteras enligt nuvarande rutiner från huvudman till utbildningsenheten via en anmälan i två steg. Den första används för rapportering av frånvaro när utredning inleds och den andra när skolans utredning är klar och skolan har kommit fram till ett resultat av orsakerna till elevens frånvaro.

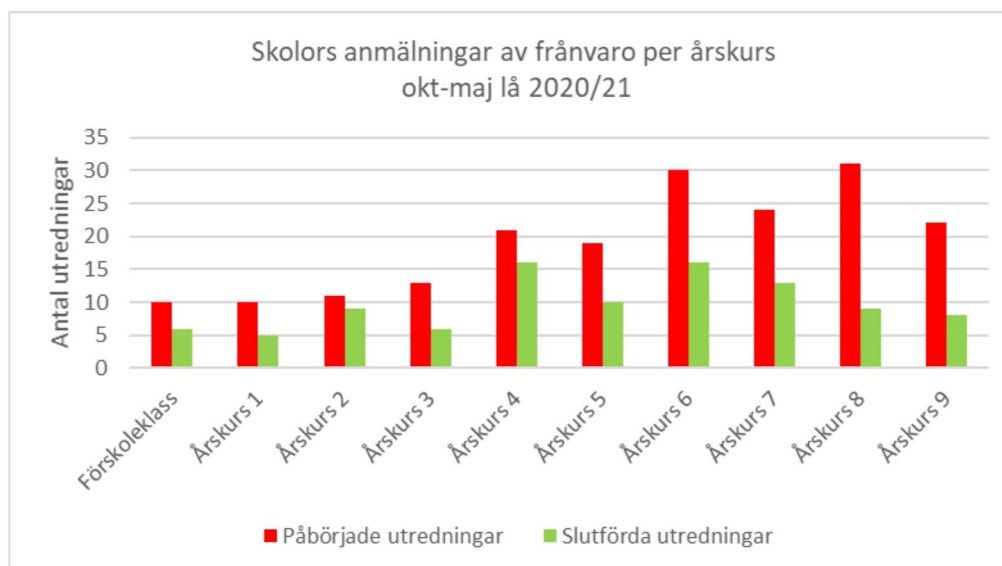
I redovisningen nedan visas siffrorna för respektive anmälningsform.

Antal anmälningar och orsaker till frånvaron

I diagrammet nedan visas antalet inkomna anmälningar från oktober 2020 till och med 24 maj 2021. Den röda linjen visar antalet anmälningar som avser anmälan om påbörjade utredningar och den gröna avser anmälan om slutförda utredningar.

Totalt har 191 anmälningar gjorts om påbörjade utredningar och av dem så är det 98 anmälningar som har slutfört utredningarna. Orsaken till att det är drygt 50 % av utredningarna som skolorna inte har slutfört är att under april och maj månad har det kommit in 86 påbörjade utredningar om frånvaro. Flertalet av dessa utredningar har inte hunnits slutföras och slutförs förhoppningsvis i juni.

Som det framgår av bilden ovan är antalet anmälningar om påbörjad utredning högst för elever i högstadiet och lägst för elever i förskoleklass och årskurs 1.

I underlaget av de 98 slutförda utredningarna går det att urskilja vilka orsaker som ligger bakom elevers frånvaro. Orsakerna kan sammanfattas med sjukdom, psykisk ohälsa och rädsla för Covid-19. I ett fall upplever eleven en känsla av utsatthet i skolan, där

vårdnadshavare har gjort en anmälan till Skolinspektionen. I några få fall har vårdnadshavarna rest och fastnat utomlands pga Corona. I dessa fall har skolorna och utbildningsenheten haft upprepad kontakt med vårdnadshavare och i alla dessa fall är nu eleven tillbaka på skolan.

Skolinspektionen använder i sin rapport 2016 två begrepp. Det är ströfrånvaro och sammanhängande frånvaro. De definierar ströfrånvaro som frånvaro på 5–20 procent under minst två månader, och definierar sammanhängande frånvaro som total frånvaro under minst en månad. Utbildningsenheten har använt begreppet långvarig frånvaro i de fall eleven har haft mer frånvaro än 20 procent under två månader. Av de 98 slutförda utredningarna kan 48 elever anses som långvarigt frånvarande.

I de allra flesta fall som utbildningsenheten behövt ha kontakt med vårdnadshavare och skolor, i syfte att utreda om vårdnadshavarna tar sitt ansvar, framgår att vårdnadshavarna gör det. Ofta finns en samverkan mellan skola, elev/familj och andra myndigheter så som socialtjänst, BUP och habilitering. I ett fall utreder just nu utbildningsenheten om vårdnadshavaren har brustit i sitt ansvarstagande och om ett föreläggande ska utfärdas.

Utbildningsenhetens bedömning

Utbildningsenheten kan konstatera att det är 191 antalet påbörjade utredningar som är anmälda av huvudmän och rektorer i Nacka kommun. Det är 68 färre anmälningar än i fjol. Att det är förhållandevis få anmälningar som inkommit kan bero på att det inte är fler elever som har upprepad eller längre frånvaro. Det kan också bero på att det finns ett visst mörkertal i och med att det åligger varje enskild huvudman att se till att anmälningar till utbildningsenheten görs.

Om en elev är borta från skolan ofta eller länge måste rektorn snabbt utreda orsaken till frånvaron. Orsaken till en elevs frånvaro är nyckeln till att upprätta en handlingsplan som ska följas av all skolpersonal. Idag kan vi inte utläsa att alla utredningar är slutförda och därmed inte fullständiga. Det minskar möjligheten till att få en tydlig orsak till skolfrånvaron. I och med att utbildningsenheten redovisar statistiken innan läsårets slut går det inte med säkerhet se om skolorna egentligen slutför sina utredningar. Ett förslag kan vara att statistik för skolfrånvaro ska presenteras efter läsårets slut.

Ett annat förslag är att upprätta teams med tvärprofessionella professioner som specialpedagog, socionomer, kuratorer och psykologer. Huvudmän som har upprättat dessa team har varit ett framgångsrikt stöd till skolor och vårdnadshavare i denna komplexa situation.

Utbildningsenheten konstaterar att anmälningarna generellt sett inte görs av huvudmännen utan oftast av skolans ledning. Utbildningsenheten har kontinuerlig dialog med skolors ledning för att uppmärksamma huvudmännens ansvar och den möjlighet till stöd som huvudmännen ska vara till rektor när det gäller skolfrånvaro.

Vidare har utbildningsenheten genom nätverkande utvecklat samverkan med socialtjänsten och med andra kommuner som exempelvis Sollentuna och Solna för att lära oss av dessa kommuner som vi bedömer har arbetat framgångsrikt med skolpliktsfrågor. Utbildningsenheten ingår också i BUS, en lokal överenskommelse rörande barn i behov av särskilt stöd mellan olika aktörer i Nacka kommun och Region Stockholm. Arbete kring skolplikt och oroväckande skolfrånvaro är ett av de prioriterade utvecklingsområdena 2021-2022, och bland annat ska en digital workshop ordnas för ökad samverkan mellan berörda verksamheter.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Av artikel 6 i barnkonventionen framgår att ett barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Rätten till utveckling (fysisk, mental, psykologisk, social, moralisk och andlig) handlar om att barnet ges de bästa förutsättningarna för att utvecklas som individ. Inom detta ryms bland annat rätten till hälsa och utbildning.

Alla i styrkedjan har ett ansvar för att elever med upprepad eller längre frånvaro kommer till skolan och fullgör sin skolplikt. En ofullständig utbildning försvårar ett aktivt deltagande i såväl yrkes- som samhällslivet, vilket i sin tur kan leda till utanförskap och ohälsa.

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Anna-Carin Olsson
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Revidering av riktlinje om
skolplikt och
skolpliktsbevakning i Nacka
kommun

7

UBN 2021/98

2021-05-20

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2021/98

Utbildningsnämnden

Revidering av riktlinje om skolplikt och skolpliktsbevakning i Nacka kommun

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar om riktlinjer för skolplikt och skolpliktsbevakning i enlighet med bilagan till tjänsteskrivelsen.
2. Utbildningsnämnden beslutar att riktlinjen gäller från den 1 augusti 2021. Bestämmelserna för skolpeng utomlands gäller ansökningar inkomna efter den 1 augusti 2021.

Sammanfattning av ärendet

Barn som är bosatta i Sverige har rätt till utbildning och nästan alla barn har också skolplikt. Riktlinjen har reviderats gällande skolplikt och skolpliktsbevakning. Skolplikt innebär att barn ska delta i skolans verksamhet och rätt till utbildning innebär att barn har rätt till kostnadsfri utbildning. Utbildningsnämnden har alltid ett ansvar för en skolpliktig elevs rätt till utbildning. Riktlinjen tydliggör också vad som gäller för skolgång utomlands.

Ärendet

I Riktlinje för skolplikt och skolpliktsbevakning (bilaga 1) förtydligas hurbestämmelserna kring skolplikt och skolpliktsbevakning i skollagen tillämpas i Nacka kommun. Inom detta område ska ett antal beslut tas och agerande utföras av hemkommunen och huvudmannen. Exempel på beslut är uppskjuten skolplikt, skolpliktens förlängning, skolpliktens tidigare upphörande och rätten att slutföra skolgången. I tjänsteskrivelsen om ”Anmälningar av skolpliktiga elevers upprepade eller längre frånvaro läsåret 2020/2021” som redovisas för utbildningsnämnden i juni 2021 går det att läsa om utbildningsenhetens arbete och se statistik om elevers upprepade och längre frånvaro.

Den nu föreslagna riktlinjen tydliggör det som utbildningsnämndens ansvarar för utifrån rollen som hemkommun. I den tidigare riktlinjen, som antogs 2016, var ambitionen att skapa gemensamma förhållningssätt och lägga fast miniminivåer i kommunen, men då varje huvudman ansvarar för sitt arbete med dessa frågor tydliggörs här i stället det som huvudman och hemkommun behöver samarbeta kring.

I arbetet med att ta fram den nya riktlinjen har synpunkter inhämtats från alla huvudmän som är berörda i Nacka kommun och socialtjänsten.

Riktlinjen förtydligar också den roll som hemkommunen har för att samordna kontakter mellan olika myndigheter och organisationer. I samband med att en anmälan görs av huvudmannen av att en elev har upprepad och långvarig frånvaro ställs frågor kring om det finns behov av hjälp med samordning. Utbildningsenheten tar även egna initiativ till samordning när behov bedöms föreligga. Utbildningsenheten och socialtjänsten har en nära samverkan för att säkra elevers skolgång, till exempel i samband med placering av elever som ligger under socialtjänstens ansvar, och när vårdnadshavare bedöms behöva stöd. Vår intention är att fortsätta att utveckla och stärka samarbetet med olika aktörer för att se till att elever får den utbildning de har rätt till.

Riktlinjen tydliggör också vad som gäller för skolgång utomlands. I Nacka finns sedan tidigare möjlighet för elev i grundskola och gymnasieskola att ta med sig skolpengen utomlands om vissa villkor är uppfyllda. Den föreslagna riktlinjen innebär att skolpeng endast kan tas med till skolor utomlands som står under tillsyn av Skolinspektionen och följs upp och utvärderas av Skolverket, det vill säga svenska utlandsskolor. Det finns för närvarande 18 sådana svenska utlandsskolor. Skolorna får statsbidrag, men enbart för elever vars vårdnadshavare har en tjänstgöring eller verksamhet som uppfyller vissa villkor. Skolpeng utomlands utgår endast när skolan inte får statsbidrag från den svenska staten. Orsaken till ändringen är att utbildningsenheten vill säkra att elever folkbokförda i Nacka kommun får en utbildning som följer svensk skollag. Med det menas att undervisningen och betygsättning ska utgå från svensk läroplan, vilket den gör på dessa skolor. Under vårterminen 2021 är det 21 elever, 9 elever på gymnasiet och 12 elever på grundskolan, som får skolpeng utomlands. Av dessa 21 är det 17 elever, 8 elever på gymnasiet och 9 på grundskolan, som går i en svensk utlandsskola utomlands. Antalet elever med skolpeng utomlands var under våren lägre än tidigare till följd av pandemin.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna har endast marginella ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Barns rätt till utbildning är central och skolplikt säkrar det enskilda barnets lärande och utveckling. Av artikel 6 i barnkonventionen framgår att ett barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Det handlar om att barnet ges de bästa förutsättningarna för att utvecklas som individ där skolgången är en stor bidragande faktor.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1 Förslag till ny riktlinje

Bilaga 2 Nu gällande riktlinje (beslutad december 2017)

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Anna-Carin Olsson
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
	Ange datum.	Beslutas av nämnd	Utbildningsnämnden	Susanne Nord
Riktlinje	skolplikt och skolpliktsbevakning			

Dokumentets syfte

Riktlinjen ska tydliggöra hemkommunens, det vill säga utbildningsnämndens, ansvar i bestämmelser som rör skolplikt och skolpliktsbevakning. Riktlinjen ska ge vägledning för hur bestämmelser i skollagen tolkas och tillämpas i Nacka.

Dokumentet gäller för

Skolpliktiga elever folkbokförda i Nacka.

Beslut om skolplikt

Av utbildningsnämndens delegationsordning framgår vem som är delegerad att fatta beslut gällande skolplikt i Nacka kommun. I riktlinjen benämns delegater som utbildningsenheten.

Skolplikt och rätt till utbildning

Skolplikten inträder höstterminen det år barnet fyller sex år. Alla barn som är folkbokförda i Nacka kommun ska ha en skolplacering. Utbildningsnämnden har alltid ett ansvar för en skolpliktig elevs rätt till utbildning.

Uppskjuten skolplikt

Om det finns särskilda skäl kan ett barn få sin skolplikt uppskjuten. Utbildningsenheten kan efter begäran av vårdnadshavare besluta att barnet får börja fullgöra sin skolplikt först höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år.

Skolpliktens förlängning

Om en elev inte har gått ut högsta årskursen när skolplikten upphör kan eleven få sin skolplikt förlängd. Utbildningsenheten prövar skolpliktens förlängning när det gäller fristående huvudmän i Nacka kommun och det är rektor som ansöker. Prövning och beslut för kommunala skolor i Nacka kommun görs av rektor och beslutet ska dokumenteras enligt gemensam rutin.

Skolpliktens tidigare upphörande

När en elev har uppnått alla kunskapskrav före den högsta årskursen kan skolplikten upphöra. Det är utbildningsenheten som prövar om skolplikten ska upphöra när det gäller fristående huvudmän i Nacka kommun. Prövning och beslut för kommunala skolor i Nacka kommun görs av rektor och beslutet ska dokumenteras enligt gemensam rutin.

Rätt att slutföra skolgången

En elev har rätt att slutföra sin skolgång när elevens skolplikt har upphört och eleven inte har nått upp till kunskapskraven. Utbildningsenheten prövar om en elev har rätt att slutföra sin utbildning, gå om, under ytterligare två år. Det avser fristående huvudmän i Nacka kommun. Prövning och beslut för kommunala skolor i Nacka kommun görs av rektor och beslutet ska dokumenteras enligt gemensam rutin.

Fullgörande av skolplikten på annat sätt

En elev får medges rätt att fullgöra skolplikten på annat sätt av utbildningsenheten om:

1. verksamheten framstår som ett fullgott alternativ till den utbildning som annars står barnet till buds enligt föreskrifter i denna lag,
2. behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses, och
3. det finns synnerliga skäl.

Medgivandet återkallas om det i uppföljningen framkommer att förutsättningarna för beslutet inte längre finns.

Skolpliktens upphörande och varaktig vistelse utomlands

Skolplikten upphör för barn i de fall familjen flyttar utomlands permanent och inte längre är folkbokförd i landet.

Skolplikten upphör även i de fall då barnet fortfarande är folkbokfört i Nacka men där hemkommunen bedömer att barnet varaktigt vistas utomlands. I dessa

fall ansöker vårdnadshavaren till utbildningsenheten som gör en prövning av ansökan.

Skolgång utomlands

Om barn folkbokfört i Nacka kommun ska gå i en svensk skola utomlands som är berättigad till statsbidrag ska vårdnadshavare göra ett byte av skola i Nacka24.

I de fall barnet inte ska gå i en godkänd svenska skola utomlands så ska vårdnadshavare söka fullgörande av skolplikt på annat sätt, se tidigare rubrik.

Skolgång utomlands med skolpeng

Barn och ungdomar som är folkbokförda i kommunen kan i vissa fall ta med skolpengen utomlands och få studera i ett annat land under högst ett läsår.

Vårdnadshavare kan ansöka om skolpeng utomlands och utbildningsenheten prövar och beslutar när de särskilda reglerna är uppfyllda.

- Skolpengen utomlands kan högst beviljas till en summa som motsvarar den aktuella skolpengen i Nacka och omfatta minst sex månader. Om utlandsskolans kostnader är lägre än Nackas skolpeng utbetalas det lägre beloppet.
- Ersättning utbetalas endast till skola utomlands som står under tillsyn av Skolinspektionen och följs upp och utvärderas av Skolverket.
- Ersättning utbetalas inte om skolan får statsbidrag för eleven.
- Utbildningen måste kunna tillgodoräknas istället för den utbildning som eleven skulle ha fått om eleven gått i skola i Sverige.
- Om eleven avbryter utbildningen eller har omfattande frånvaro betalas ersättningen tillbaka.
- För grundskoleelever gäller att minst en av elevens vårdnadshavare ska vara med barnet utomlands.
- Nacka kommun förbehåller sig rätten att avbryta ersättning för skolgång utomlands om svensk lagstiftning skulle ändras så att skolpeng utomlands inte längre kan utbetalas.

Skolpengen avslås om avsikten med folkbokföring i Nacka bedöms vara att finansiera sin skola utomlands.

Upprepad eller längre frånvaro

Utbildningsenheten ansvarar som företrädare för hemkommunen för att skolpliktiga elever folkbokförda i Nacka kommun har en skolplacering och bevakar att eleverna går i skolan.

Om en elev har upprepad och längre frånvaro ska rektor se till att frånvaron skyndsamt utreds och anmäla till huvudmannen.

När huvudmannen fått en anmälan från rektor om en elevs frånvaro ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till elevens hemkommun.

Utbildningsenheten tar emot uppgifter i två steg:

1. När rektor inleder en utredning om elevens frånvaro
2. När utredningen är slutförd och insatser påbörjade

Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt.

Samordnade insatser

Utbildningsenheten ska vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs om en elev har upprepad eller längre frånvaro. Vid anmälan om upprepad eller längre frånvaro till utbildningsenheten ställs frågor om skolan är i behov av samordnande insatser. Samordnade insatser kan avse kontakt med socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri, ungdomsmottagning, barn- och ungdomshabilitering, polis med mera.

Föreläggande

Vårdnadshavare har skyldighet att se till att barnet fullgör sin skolplikt. Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har fullgjort sin skyldighet, får utbildningsnämnden förelägga elevens vårdnadshavare. Ett föreläggande får förenas med vite.

Innan ett föreläggande ska rektor och huvudman ha gjort en gedigen utredning med perspektiv på pedagogiken, det sociala, psykologiska och det medicinska. De ska ha uttömt alla sina möjligheter att:

1. Motivera eleven att gå i skolan
2. Trygga elevens närvaro i skolan
3. Samverka med vårdnadshavare för att hitta en lösning

Dokumentets syfte

Gemensamt förhållningssätt vad gäller uppföljning av närvaro och skolplikt, information om betydande frånvaro till utbildningsenheten samt skolpliktsanmälan.

Dokumentet gäller för

Kommunala och fristående grundskolor i Nacka, med skolpliktiga elever folkbokförda i kommunen.

Bilaga 2. Riktlinje_av_närvaro_och_skolplikt Riktlinje för uppföljning av närvaro och skolplikt

Denna riktlinje syftar till att uppnå ett gemensamt förhållningssätt för att följa upp skolpliktiga elevers närvaro och därmed en gemensam miniminivå för åtgärder när en elev är ogiltigt frånvarande eller har giltig frånvaro som bedöms vara problematisk. Riktlinjen syftar också till ett gemensamt förhållningssätt om när och på vilket sätt utbildningsnämnden, i egenskap av hemkommun, ska informeras när en skolpliktig elev folkbokförd i Nacka har betydande frånvaro från skolan och när en skolpliktsanmälan ska ske.

Riktlinjen konkretiserar en rutin utifrån de krav som ställs i det nationella regelverket för skolan. Den gäller för Nackas grundskolor med skolpliktiga elever folkbokförda i kommunen, i det fall skolan inte redan har en riktlinje eller en väl inarbetad rutin för detta.

Ansvar för att skolplikten fullföljs¹

Vårdnadshavarna till ett barn med skolplikt är skyldiga att se till att barnet fullgör sin skolplikt.

Utbildningsnämnden i Nacka har i egenskap av **hemkommun** ansvar för att alla skolpliktiga elever, som är folkbokförda i kommunen, har en skolplacering. Hemkommunen har också ett övergripande ansvar för skolpliktsbevakningen, det vill säga för att bevaka att eleverna faktiskt går i skolan och fullgör skolplikten. Hemkommunen kan besluta om ett föreläggande med vite till vårdnadshavarna om de inte har fullgjort sin skyldighet att se till att eleven fullgör skolplikten.

¹ Ansvarsfördelningen för att skolplikten fullföljs regleras i 7 kap skollagen.

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
UBN 2016/225	2016-11-09	Utbildningsnämnden	Utbildningsnämnden	Utbildningsdirektör

Den kommunala och de fristående **huvudmännen**² har ansvar för att eleverna på deras skolor genomför sin skolgång. Detta innebär ett långtgående och aktivt ansvar i den operativa verksamheten och skyldighet att vidta de åtgärder som krävs för att eleven ska gå i skolan och genomföra sin skolgång.

Giltig och ogiltig frånvaro

I dagligt arbete skiljer man på giltig och ogiltig frånvaro. I Schoolsoft och andra liknande program används begreppet oanmäld frånvaro. Skollagen använder begreppen med eller utan giltigt skäl.

Enligt skollagen ska en skolpliktig elev närvara i skolan och delta i den verksamhet som anordnas om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Ogiltig frånvaro avser om en elev inte deltar i obligatoriska inslag och frånvaron varken är meddelad/bekräftad av vårdnadshavaren (t ex vid sjukdom) eller beviljad i form av ledighet. Det är rektor som beslutar om ledighet. Ledighet får beviljas för enskilda angelägenheter. För ledighet som avser längre tid än tio dagar kan rektor inte delegera beslutet. Det är också rektor som beslutar om eventuell befrielse från ett ämne. Frånvaro som beror på ett beslut om befrielse är att betrakta som giltig.

Vid ogiltig frånvaro ska skolans vårdnadshavare informeras samma dag. Endast om det finns särskilda skäl behöver så inte ske.

Även om en elev har giltig frånvaro, till exempel på grund av att eleven är sjuk, är det viktigt för skolan att hålla sig informerad om elevens hälsoläge och hur eleven kan få undervisning. Beroende på elevens hälsoläge och längden på frånvaron kan det bli aktuellt med hemuppgifter, att anordna särskild undervisning, undervisa eleven i hemmet eller på sjukhus. Skype kan vara ett bra hjälpmedel i dessa fall. Ett annat skäl till att följa upp elever med giltig frånvaro är att elever ibland övertalar vårdnadshavaren att sjukanmäla dem. Det är alltså viktigt att ha en bild av elevens samlade frånvaro för att kunna göra en korrekt bedömning av situationen.

Betydande frånvaro

Med betydande frånvaro avses i denna riktlinje att eleven är frånvarande i betydande utsträckning från obligatoriska inslag och att den totala frånvaron är av en sådan omfattning att skolplikten, enligt skolans bedömning, inte fullföljs. Den totala frånvaron avser, förutom ogiltig frånvaro, även giltig frånvaro, i den utsträckning den av skolan bedöms vara problematisk.

---

² För de kommunala skolorna i Nacka är det KSVU som är produktionsansvarig huvudman. För de fristående skolorna är det respektive huvudman.

Information om betydande frånvaro i steg ett och skolpliktsanmälan i steg två

För den skolpliktsbevakning som utbildningsnämnden, i egenskap av hemkommun, ansvarar för krävs information till utbildningsenheten om elever med betydande frånvaro.

I det fall när skolan uttömt alla insatser för en elev med betydande frånvaro *och* i princip det enda som återstår för att eleven ska fullgöra skolplikten är att rikta ett vitesföreläggande till vårdnadshavarna, behöver en skolpliktsanmälan göras till utbildningsenheten.

Information till utbildningsenheten om elever med betydande frånvaro

Fristående huvudmän ska, enligt skollagen, snarast lämna uppgift till hemkommunen om när en elev utan giltig orsak är frånvarande i betydande utsträckning från obligatoriska inslag.³ Eftersom utbildningsnämnden för sin skolpliktsbevakning behöver motsvarande information från de kommunala grundskolorna i Nacka för att få en samlad bild innebär rutinen att såväl huvudmannen för den kommunala skolproduktionen i Nacka som de fristående huvudmännen ansvarar för att utbildningsenheten informeras om elever med betydande frånvaro. Informationen avser enbart uppgift om vilken total omfattning frånvaron utgör i förhållande till den totala undervisningstiden och i vilken utsträckning det eventuellt handlar om giltig frånvaro. För att underlätta informationsöverlämningen kan en särskild blankett användas och skickas till utbildningsenheten.⁴

Rutinen utgår från att skolan alltid arbetar intensivt med olika insatser när en elev är frånvarande. Det är ytterst skolhuvudmannen som ansvarar för att så sker. I rapporteringen till utbildningsnämndens skolpliktsbevakning om betydande frånvaro krävs inte uppgifter om vilka insatser skolan vidtagit.

Skolpliktsanmälan

När en elev har betydande frånvaro *och* skolan, utifrån huvudmannens bedömning, har uttömt alla insatser, så att det enda som i princip återstår för att eleven ska fullgöra skolplikten är att vårdnadshavarna föreläggs att fullgöra sina skyldigheter ansvarar utbildningsnämnden för dessa förelägganden. Av detta skäl krävs en skolpliktsanmälan till utbildningsenheten.

En skolpliktsanmälan ska bland annat innehålla dokumentation som visar att eleven inte fullgör sin skolplikt, det vill säga uppvisar betydande frånvaro. Det är också viktigt med dokumentation som visar dels att huvudmannens ansvar tagits, det vill säga hur skolan genom sina insatser uttömt alla möjligheter, dels hur vårdnadshavarnas insatser – eller brist på insatser – sett ut. En blankett för skolpliktsanmälan finns i bilagan till denna riktlinje.

---

³ 7 kap 22§ skollagen.

⁴ utbildningsenheten@nacka.se. Ämnesrubrik: Betydande frånvaro.

Fortsatta insatser från skolans sida viktigt

Att information om betydande frånvaro eller en skolpliktsanmälan görs till utbildningsenheten påverkar inte den skyldighet som huvudmännen enligt skollagen har för att vidta åtgärder så att elevernas rätt till utbildning tillgodoses. Denna rutin bygger alltså på att skolan fortsätter sitt arbete med att eleven ska komma till skolan och få undervisning samt att göra det man kan för att förmå vårdnadshavarna att frivilligt ta sitt ansvar.

Rutinen utgår också från att skola och huvudman håller sig uppdaterad om den kunskap som finns kring insatser som främjar närvaro och kommer till rätta med elevers problematiska frånvaro. Skolverket har vidare gett ut allmänna råd kring arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan.⁵

Rutin⁶ för uppföljning av närvaro och skolplikt

Rutinen beskriver ett antal åtgärder som vidtas av personal på en skola för att följa upp elever som är frånvarande och för att se till att de kan komma tillbaka till skolan och få undervisning. De åtgärder som vidtas av olika personalkategorier på en enskild skola är fördelade över en period av tio veckor. Det är för att kunna skapa en så enhetlig bild som möjligt när det gäller skolpliktshanteringen. Självklart bör åtgärderna vidtas med hänsyn taget till vad utredningen om elevens frånvaro visar. Det kan t.ex. visa sig att kontakt med BUP eller socialtjänst bör tas mycket tidigare än vad som framgår i åtgärdstrappan eller att det är viktigt att ha ett möte med vårdnadshavare redan vecka ett.

Det förekommer att elever inte kommer tillbaka till skolan efter lov eller längre ledighet. Ibland beror det på att elevens föräldrar har beslutat att lämna Sverige men inte meddelat detta. Det kan också förekomma att en elev inte kommer till skolan på grund av att vårdnadshavarna tagit sig ledigt trots att ledighet inte beviljats av skolan. Det här kan vara exempel på fall då skolans insatser blir verkningslösa eftersom vårdnadshavarna brister i sin del av ansvaret. Handlar det om betydande frånvaro för eleven kan det då behövas göras en skolpliktsanmälan tidigare än vad rutinen anger.

Rutinen bygger på att arbetet med att följa upp eleverna och att tillgodose deras rätt till utbildning inte avstannar för att t.ex. socialtjänst eller BUP kopplats in.

För att åtgärderna som anges i dokumentet ska vara möjliga att genomföra – t.ex. vad gäller anmälan till socialtjänst och BUP - är det nödvändigt att skolan dokumenterar de åtgärder som har vidtagits och det som i övrigt är viktigt att veta t.ex. skälen till

---

⁵ Skolverket (2012), ”Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan.”

⁶ Rutinen är ursprungligen hämtad från SKL:s skrift *Vänd frånvaro till närvaro. Guide för systematiskt skolnärvaroarbete i kommuner*, 2013. Åtgärdstrappan är hämtad från Sollentuna kommun men bygger i sin tur på ett underlag från Askim.

frånvaro, vilka åtgärder som har vidtagits, hur dessa har följts upp och anpassats utifrån uppföljningarna samt hur och om eleven får undervisning. Att sådan dokumentation finns är också nödvändigt i det fall ett vitesföreläggande gentemot vårdnadshavarna behöver aktualiseras.

Tid	Åtgärder	Ansvar
Vecka 1. Första tillfället av ogiltig frånvaro	<ul style="list-style-type: none"> • Meddelande till vårdnadshavare dag 17. Kontakt med vårdnadshavare • Kontakt med elev dag 1 och visa omtanke • Meddela läxor och annan information 	<p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Mentor/klassföreståndare</p>
Vecka 2 - eller snabbare t ex om vårdnadshavare påtalat att eleven är ovillig att gå till skolan	<ul style="list-style-type: none"> • Utred orsaker till frånvaron. • Enskilda samtal med elev och vårdnadshavare. Adekvata åtgärder föreslås, utifrån orsakerna till frånvaron. • Informera vårdnadshavarna om vad det finns för stöd att få⁸ • Ev. möte med EHT eller del av och vårdnadshavare och elev • Anmälan till EHT som utser ansvarig • Kalla till möte i v. 3 för upprättande av åtgärdsprogram⁹ 	<p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>EHT</p> <p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Mentor/klassföreståndare</p>

⁷ Ett krav enligt 7 kap. 17 § skollagen. Finns även möjlighet till maskinellt stöd via Schoolsoft eller liknande program för att meddela vårdnadshavare omedelbart om ogiltig frånvaro via e-post eller sms.

⁸ Kurator och socialtjänst kan hjälpa till med information om öppna insatser

⁹ Det är inte givet att det måste vara ett åtgärdsprogram, utan det beror på elevens kunskapsutveckling. En handlingsplan, dvs. ett dokument utan åtgärdsprogrammets rättsliga verkan, kan vara aktuellt istället.

Vecka 3 – kraftfulla insatser sätts in redan nu	<ul style="list-style-type: none"> • Möte med elev, vårdnadshavare, mentor och ansvarig från EHT för att upprätta en plan (se fotnot 4) • Ev. erbjuda tid för medicinska insatser • Ev. erbjuda pedagogisk kartläggning/stöd • Ev. erbjuda tid hos kurator • Eleven får fortsatt undervisning 	<p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Skolsköterska</p> <p>Specialpedagog</p> <p>Kurator</p> <p>Mentor/klassföreståndare</p>
Vecka 4 – tid för stödinsatserna att verka	<ul style="list-style-type: none"> • Viktigast nu är att inte släppa kontakten med elev och vårdnadshavare utan att fortsätta visa omtanke om eleven • Samla all dokumentation om frånvaro och skolans insatser 	<p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Mentor/specialpedagog</p>
Vecka 5 – uppföljning och ev. förstärkning av stödinsatserna	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning av åtgärdsprogram • Vid fortsatt frånvaro upprättas nytt åtgärdsprogram med nya förstärkta insatser/alternativ kalla till en EHT¹⁰ 	<p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Rektor</p>
Vecka 6 – fortsatt uppföljning av åtgärder	<p>Om det framkommer att det är problem i familjesituationen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bedömning om skolpsykolog ska konsulteras 	<p>EHT</p> <p>Skolläkare</p>

¹⁰ Elevvårdskonferens (EVK) – begreppet har utgått ur skollagen men ett starkare krav på att utreda elevers behov har införts i nya skollagen. Bland skolor i Nacka är EHT vanligt.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bedömning om remiss till BUP ska skrivas för utredning • Överväga att anmäla till socialtjänsten • Ev. kontaktar familjen socialtjänsten • Rektor bedömer att det är dags kalla till EHT i vecka 7. Kallelsen skickas. 	<p>EHT och mentor</p> <p>Familjen</p> <p>Rektor</p>
Vecka 7-8	<ul style="list-style-type: none"> • EHT med närvaro av rektor • Fortsatt tät kontakt med eleven/familjen • Skolan kontaktar BUP och Socialtjänst för att etablera ett samarbete • Skolan informerar huvudmannen om eleven • Uppgift till utbildningsenheten om elevens frånvaro är betydande 	<p>Rektor och Mentor</p> <p>EHT</p> <p>Rektor/Mentor</p> <p>Rektor</p> <p>Huvudmannen</p>
Vecka 9-10	<ul style="list-style-type: none"> • Skolans intensiva arbete med att eleven ska få undervisning fortsätter • Om elevens frånvaro fortfarande är av sådan omfattning att bedömningen är att skolplikten inte fullgörs, skolan har gjort allt den förmår men vårdnadshavarna bedöms brista i sitt ansvar görs en 	<p>Mentor/klassföreståndare</p> <p>Huvudmannen</p>

	skolpliktsanmälan ¹¹ till - utbildningsenheten ¹²	
	<p>Genomgång av inskickad dokumentation i skolpliktsanmälan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bedömning om vårdnadshavare gjort sitt yttersta för att få barnen till skolan (7 kap. 20 § SL). Om vårdnadshavare brustit skickar kommunen rekommenderat brev till vårdnadshavaren med information om vitesföreläggande och uppmaning att se till att barnet kommer till skolan. • Ev. möte med vårdnadshavare och elev med representant för utbildningsnämnden • Har huvudmannen fullgjort sitt ansvar för att eleven ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd? Om ej, skickas ärendet tillbaka till huvudmannen för 	Utbildningsexpert

¹¹ Underlaget ska innehålla (1) uppgifter om frånvarons omfattning, (2) utredning av vad frånvaron beror på, (3) bedömning av om vårdnadshavaren fullgjort sin skyldighet att få eleven till skolan, (4) vilka åtgärder skolan vidtagit och 5) kontaktperson hos huvudman/skola. Blankett för skolpliktsanmälan i bilaga.

¹² Skolpliktsanmälan gällande elev i en kommunal skola skickas in genom att registrera anmälan i Platina med rubriken "Skolpliktsanmälan *skolans namn*". Ange utbildningsexperterna som handläggare. För elev i en fristående skola skickas blanketten i bilagan till utbildningsenheten@nacka.se, med änderubriken "Skolpliktsanmälan *skolans namn*".

	<p>att vidta åtgärder som saknas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om det framkommer att skolan och vårdnadshavare gjort vad de har kunnat kallas de till möte med berörda parter 	
Vecka 11-12	<p>Vitesföreläggande skrivs fram och undertecknas om utredning visar att vårdnadshavare brustit i sina skyldigheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vitesföreläggandet går till UBN som fattar beslut om att vid vite förelägga vårdnadshavare om att eleven kommer till skolan • UBN ansöker hos Förvaltningsrätt om att vite § 6 (SFS 1985:206) ska utdömas • Anmälan till Socialtjänsten • Brevet skickas till vårdnadshavare • Återkoppling till huvudman/skola om hur processen fortlöper 	<p>Utbildningsdirektör (utbildningsexpert)</p> <p>UBN</p> <p>Utbildningsdirektör (Utbildningsexpert)</p> <p>Utbildningsexpert</p> <p>Utbildningsexpert</p> <p>Utbildningsexpert</p>

Bilaga

Blankett för skolpliktsanmälan

Nacka kommun
 Utbildningsenheten
 Att: Utbildningsexpert
 131 81 Nacka

utbildningsenheten@nacka.se

Skolpliktsanmälan

Datum för skolpliktsanmälan:

Uppgifter om skola och huvudman

Skolans namn	
Rektor	
Tel.nr och e-post	
Ev ytterligare kontaktperson på skolan	
Tel.nr och e-post	
Kontaktperson hos huvudmannen	
Tel.nr och e-post	

Uppgifter om eleven

Namn	
Personnummer	
Årskurs	
Adress	
Vårdnadshavares namn (1)	
Adress	
Tel.nr och e-post	
Vårdnadshavares namn (2)	
Adress	
Tel.nr och e-post	

Uppgifter om elevens frånvaro (bifoga även frånvarorapporter)

Total ogiltig frånvaro (% av total undervisningstid)	
Total giltig frånvaro (% av total undervisningstid)	
Tidsperiod för vilken frånvaro anges	

Utredning

1. Utredning om vad frånvaron beror på (skriv i fältet eller bifoga utredning).

2. Har vårdnadshavaren fullgjort sina skyldigheter för att få eleven till skolan?
Vad saknas eventuellt? (skriv i fältet eller bifoga dokument)

3. Vilka åtgärder har skolan vidtagit för att eleven ska få undervisning? (skriv i fältet eller bifoga dokument)

4. Vilka åtgärder planeras framöver? (skriv i fältet eller bifoga dokument)

Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040

8

UBN 2021/105

2021-05-28

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2021/105

Utbildningsnämnden

Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att godkänna rapporten Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040.
2. Utbildningsnämnden beslutar att överlämna rapporten Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040 till kommunstyrelsen med speciellt beaktade av den kommande stora bristen på förskoleplatser på västra Sicklaön.

Sammanfattning av ärendet

Behovsprognosen för förskole- och grundskolplatser är utbildningsnämndens planeringsinstrument gällande efterfrågan på förskole- och skolplatser i de olika kommundelarna. Till grund för behovsprognosen ligger befolkningsprognosen för åren 2021–2040 och enheternas uppgifter angående deras kapacitet samt planerad utbyggnad.

Prognosen visar att det finns behov av 3 200 nya förskoleplatser, 5 500 nya grundskoleplatser och 800 – 1 000 nya gymnasieplatser under perioden.

Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men varierar mellan kommundelarna. På västra Sicklaön finns ett stort utbyggnadsbehov som inte är tillgodosett i nuvarande planering. Även i övriga kommundelar förutom i Saltsjöbaden finns det behov av fler förskoleplatser.

Efterfrågan på platser i förskoleklass och årskurserna 1–6 är tillgodosedd med den planering som finns för kommunen fram till år 2034. Därefter beräknas ett underskott om cirka 1 200 platser vid utgången av år 2040. Detta gäller för Nacka sammantaget. De olika kommundelarna har mycket olika behov av nya skolplatser både i antal och vid vilken tidpunkt. För att tillgodose kommundelarnas utbyggnadsbehov behövs det cirka 3 400 nya skolplatser för åldersgruppen 6–12 år. Behovet av skolplatser totalt i kommunen i årskurserna 7–9 kommer att öka med cirka 1 800 under hela perioden.

Behovet av särskoleplatser har ökat de senaste åren och kommer att öka allt eftersom befolkningen växer till antalet.

Behovet av framtida gymnasieplatser är cirka 800–1 000 nya platser som delvis möts genom nuvarande planering. Hänsyn har tagits till sökmönstren i gymnasierregionen.

Ärendet

Behovsprognosen för förskole- och grundskolplatser är utbildningsnämndens planeringsinstrument gällande efterfrågan på förskole- och skolplatser i de olika kommundelarna. Till grund för behovsprognosen ligger befolkningsprognosen för åren 2021–2040 och enheternas uppgifter angående deras kapacitet samt planerad utbyggnad. Prognosen överlämnas till kommunstyrelsen och blir då ett underlag för enheten för strategisk stadsutvecklings planering gällande kommande behov av välfärdsfastigheter.

I rapporten Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040 ges en prognos över det kommande behovet av förskole- och skolplatser i kommunen, se bilaga.

Prognosen visar att det finns behov av 3 200 nya förskoleplatser, 5 500 nya grundskoleplatser och 800–1 000 nya gymnasieplatser.

Nedan följer en kort summering av ärendet.

Förskola

Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men varierar mellan kommundelarna. På västra Sicklaön finns ett stort utbyggnadsbehov och även i övriga kommundelar förutom Saltsjöbaden finns behov av fler förskoleplatser. Under prognosperioden beräknas det finnas ett behov om cirka 3 200 nya förskoleplatser vilket är 200 fler platser än föregående prognos. Behovet är inte lika stort om hela kommunen räknas som ett område men behoven ser olika ut i kommundelarna och då blir effekten att behov av nya platser finns i ett område samtidigt som det är överskott på platser i ett annat område. Ett exempel på detta är att i Boo kommer antalet barn i slutet av prognosperioden minska med cirka 150 stycken vilket innebär att det då kommer att finnas ett överskott på platser. På västra Sicklaön finns det ett stort underskott av platser utöver de planerade platser som finns. Underskottet av platser finns från 2027 och uppgår som mest till över 800 platser år 2035 för att sedan sjunka till cirka 400 år 2040. Orsaken till det stora underskottet är att omprioriteringar gjorts av byggprojekt vilket har inneburit att projekt där förskolor är planerade har skjutits fram och det medför stor brist på förskoleplatser.

Grundskola

Efterfrågan på platser i förskoleklass och årskurserna 1–6 är tillgodosedd med den planering som finns för kommunen fram till år 2034. Därefter beräknas ett underskott om cirka 1 200 platser vid utgången av år 2040. Detta gäller för Nacka sammantaget. De olika kommundelarna har mycket olika behov av nya skolplatser både i antal och vid vilken tidpunkt. För att tillgodose kommundelarnas utbyggnadsbehov behövs det cirka 3 700 nya skolplatser för åldersgruppen 6–12 år. Det inkluderar det överskott av platser som bör finnas på Sicklaön för att möta efterfrågan från övriga kommundelar. Nya skolenheter planeras i alla kommundelar förutom Saltsjöbaden. På västra Sicklaön kommer det att behövas cirka 2 100 nya platser.

Behovet av skolplatser totalt i kommunen i årskurserna 7–9 kommer att öka med cirka

1 800 under hela perioden. Under en stor del av prognosperioden kommer det att finnas ett överskott på platser. I slutet av perioden prognostiseras dock ett underskott.

Det är motsägelsefullt att nya platser behövs samtidigt som det finns överskott på platser. Det beror på att efterfrågan skiljer sig mellan de olika kommundelarna. En tredjedel av eleverna på Sicklaön kommer från övriga kommundelar. Hänsyn tas till dessa elevströmmar i planeringen gällande antalet skolplatser. Det finns en risk för att ett underskott kommer att finnas i Älta eftersom allt fler elever från Älta väljer att gå på högstadiet i Älta. I Boo beräknas det finnas ett underskott av platser vid prognosperiodens slut.

Det har under de senaste åren varit svårt för elever som flyttar till kommunen att under pågående läsår få skolplats där de önskar. Det gäller i alla kommundelar förutom Fisksätra/Saltsjöbaden. Orsaken är ibland kapacitetsbrist men även skolornas organisation. Effekten blir att kundvalet inte fungerar tillfredsställande för dessa elever. Det betyder att fler anordnare borde ha en beredskap för att kunna ta emot elever under pågående läsår.

Behovet av särskoleplatser har ökat de senaste åren och kommer att öka allt eftersom befolkningen växer till antalet. Det pågår ett planeringsarbete för att öka antalet särskoleplatser.

Gymnasieskola

Behovet av framtida gymnasieplatser är cirka 800–1 000 nya platser med hänsyn tagen till sökmönstren i gymnasiregionen.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har stora ekonomiska konsekvenser då det ger en prognos över framtida behov av förskole- och skolplatser. Hur stora investeringskostnader som platsbehovet genererar för kommunen är beroende av hur många av platserna som skapas av privata aktörer respektive Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

Behovsprognosen har stor betydelse för barn då den på lång sikt ser till behovet av förskole- och skolplatser. Prognoser väger in skollagens krav på barns närhet till förskola och skola.

Handlingar i ärendet

Bilaga

Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Kristina Heuman
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Utbildningsnämnden

Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2021–2040

Sammanfattning och slutsatser

Det finns ett behov av 3 200 nya förskoleplatser, 5 500 nya grundskoleplatser och 800–1 000 nya gymnasieplatser fram till och med år 2040. Jämfört med föregående prognos har behovet ökat med cirka 200 förskoleplatser och cirka 500 grundskoleplatser.

Förskola

Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men varierar mellan kommundelarna. På västra Sicklaön finns ett stort utbyggnadsbehov men även i övriga kommundelar förutom i Saltsjöbaden finns det behov av fler förskoleplatser.

Under prognosperioden är behovet av nya förskoleplatser cirka 3 200 stycken. Det är oerhört viktigt att utbyggnadstakten av förskoleplatser hålls i förhållande till nybyggnationen av bostäder. Om så inte sker kommer inte förskolegarantin att kunna uppfyllas det vill säga vårdnadshavare kommer inte att kunna få förskoleplats senast fyra månader efter det att de anmält önskemål om plats vilket de har rätt till enligt skollagen.

Grundskola

Efterfrågan på platser i förskoleklass och årskurserna 1–6 är tillgodosedd med den planering som finns för kommunen fram till år 2034. Därefter beräknas ett underskott om cirka 1 200 platser vid utgången av år 2040. Detta gäller för Nacka sammantaget. De olika kommundelarna har mycket olika behov av nya skolplatser både i antal och vid vilken tidpunkt. För att tillgodose kommundelarnas utbyggnadsbehov behövs det cirka 3 400 nya skolplatser för åldersgruppen 6–12 år.

Totalt i kommunen kommer det att bli ett större överskott av platser i början av prognosperioden. Det är en svårighet att synkronisera behovet av skolplatser med utbyggnadstakten av bostäder. Det är inte möjligt att bygga skolorna i de sista byggetapperna eftersom det då kommer att råda brist på platser ett antal år. Denna fråga bör belysas djupare i samband med att byggprojekten framskrider. I Fisksätra finns ett stort underskott av platser vilket visar att utbudet har anpassats efter efterfrågan. Många barn väljer att gå i skola utanför Fisksätra och då framför allt i Saltsjöbaden.

Behovet av skolplatser totalt i kommunen i årskurserna 7–9 kommer att öka med cirka 1 800 under hela perioden. Under en stor del av prognosperioden kommer det att finnas ett överskott på platser. I slutet av perioden prognostiseras dock ett underskott.

Det är motsägelsefullt att nya platser behövs samtidigt som det finns överskott på platser. Det beror på att efterfrågan skiljer sig mellan de olika kommundelarna. En tredjedel av eleverna på Sicklaön kommer från övriga kommundelar. Hänsyn tas till dessa elevströmmar i planeringen gällande antalet skolplatser.

Behovet av särskoleplatser har ökat de senaste åren och kommer att öka allt eftersom befolkningen växer till antalet. Det pågår ett planeringsarbete för att öka antalet särskoleplatser.

Det har under de senaste åren varit svårt för inflyttande elever till kommunen att få skolplats där de önskar under pågående läsår. Det gäller i alla kommundelar förutom Fisksätra/Saltsjöbaden. Orsaken är ibland kapacitetsbrist men även skolornas organisation. Effekten blir att kundvalet inte fungerar tillfredsställande för dessa elever. Det betyder att fler anordnare borde ha en beredskap för att kunna ta emot elever under pågående läsår.

Gymnasieskola

Behovet av framtida gymnasieplatser är cirka 800–1 000 nya platser med hänsyn tagen till sökmönstren i gymnasiregionen.

Bakgrund

Behovsprognosen för förskole- och skolplatser är utbildningsnämndens planeringsinstrument gällande efterfrågan på förskole- och skolplatser totalt i Nacka och i respektive kommundel. Prognosen utgår från skollagens krav när det gäller närhet till förskolor och skolor vilket generellt innebär att plats ska erbjudas i barnets/elevens närområde. Kravet på närhet minskar allt eftersom barnet blir äldre.

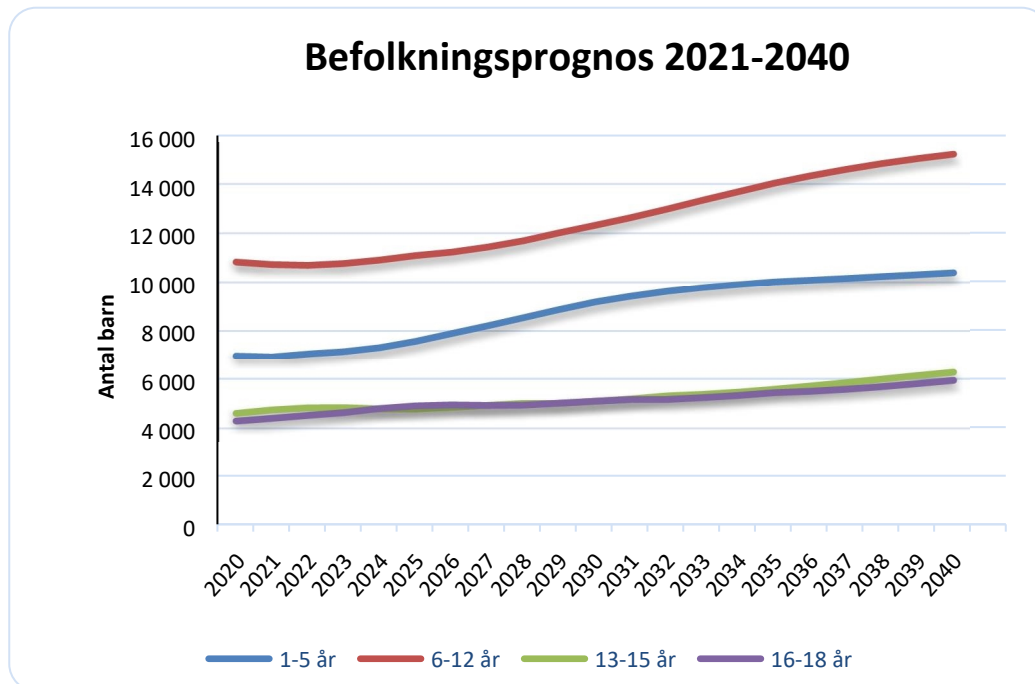
Behovet av skolplatser har ökat stadigt under de senaste åren i Nacka. Anledningen är den befolkningsökning som har skett och fortsätter att ske i kommunen. Behovet av förskoleplatser har totalt minskat något de senaste åren. Behovet kommer dock att öka under prognosperioden. Det är främst utbyggnaden av bostäder på västra Sicklaön som påverkar det kommande behovet av förskole- och skolplatser men även utbyggnaden av bostäder i Orminge centrum, Älta centrum och Fisksätra centrum påverkar behovet.

Antalet förskolebarn 1–5 år beräknas att öka med 49 procent från år 2020 fram till och med 2040 vilket innebär 3 417 fler barn i absoluta tal. Det är 310 fler barn än vid föregående prognos. År 2040 beräknas antalet förskolebarn vara 10 392 stycken.

Åldersgruppen 6–12 år beräknas öka med 40 procent vilket innebär i absoluta tal 4 383 barn. Från år 2024 till och med 2040 ökar antalet barn i genomsnitt per år med 260 stycken. Den totala ökningen av barn motsvarar fem grundskolor med förskoleklass och årskurserna 1–6.

Åldersgruppen 13–15 år beräknas öka med 36 procent vilket innebär en ökning i absoluta tal med cirka 1 663 barn. Vilket är något färre barn än föregående prognos. Antalet barn ökar mest i slutet av prognosperioden.

Åldersgruppen 16–18 år kommer att öka med 1 642 fram till och med år 2040 vilket är en ökning med 38 procent. Antalet barn ökar mest i början och i slutet av prognosperioden.

Metod

Prognosen grundas på följande förutsättningar:

- Befolkningsprognos 2021–2040 för kommunens delområden.
- Uppdelning av kommunen i sju delområden.
- Efterfrågan på förskola våren 2021

I diagrammen som visas är planerade förskole- och skolplatserna angivna som beslutade respektive ej beslutade. I kategorin beslutade ingår enheter där det finns ett beslut om finansiering eller avtal om utbyggnad med en aktör. Orsaken till uppdelningen är att utbildningsenheten anser det viktigt att särskilja planerad utbyggnad där beslut är tagna från planerad utbyggnad där beslut ej är tagna eftersom det påverkar planeringsprocessen.

Befolkningsprognosen

Befolkningsprognosen omfattar åren 2021–2040 och utgår från kommunens befolkning 31 december 2020. Grunden för befolkningsprognosen är årlig in- och utflyttning, antalet födda och döda och antaganden om kommande bostadsbyggande. Befolkningsprognosen tar hänsyn till det planerade framtida bostadsbyggandet under prognosperioden. Det innebär att om det inträffar förskjutningar i tiden av färdigställda bostäder kommer detta att påverka befolkningsutvecklingen och därmed behovet av förskole- och skolplatser.

Uppdelning i sju delområden

Nacka kommun har delats i sju olika geografiska delområden

- Västra Sicklaön
- Östra Sicklaön
- Norra Boo
- Södra Boo
- Fisksätra
- Saltsjöbaden
- Älta

Uppdelningen syftar till att klarlägga skillnader i efterfrågan och platstillgång mellan olika delområden. Indelningen av de geografiska områdena bygger på nyckelkodsområden. Det finns rörelser mellan och inom kommundelarna. Det innebär att ett område kan visa underskott på platser men att efterfrågan är tillgodosedd eftersom barnen/eleverna väljer skola i en annan kommunedel. Respektive delområden redovisas i avsnittet Behovsprognos per delområde. Denna rapport redovisar behoven av platser utifrån skollagens krav på närhet.

Efterfrågan och tillgång på platser

Efterfrågan på förskoleplatser fastställs utifrån det antal barn som har plats och de barn som står i kö och önskar plats omedelbart. Tillgången på förskoleplatser utgår från de uppgifter som anordnarna har lämnat gällande maximal kapacitet. Kapaciteten varierar naturligtvis över året beroende på de placerade barnens ålder och deras behov av särskilt stöd. I prognosen över tillgången på platser ingår planerad utbyggnad till följd av nya bostadsområden om inte annat anges. Enligt skollagen har vårdnadshavare rätt att få förskoleplats om de önskar, att hänvisas till pedagogisk omsorg är inte förenligt med lagstiftningen. Av den anledningen har antalet platser i pedagogisk omsorg inte tagits med fullt ut i prognosen.

Antalet skolplatser beräknas utifrån de uppgifter skolorna har lämnat om sin maximala kapacitet. Maximalt antal skolplatser är för vissa skolor inte detsamma som nuvarande antal elever. Exempelvis har några skolor lokalyta som möjliggör att de kan ta emot fler elever än vad som görs idag. De fristående skolorna i Nacka tillämpar syskonförtur och kötid som antagningskriterier vilket innebär att närhet inte ger företräde till dessa skolor. Här är Viktor Rybergs skola Fisksätra ett undantag då de även har närhet som ett antagningskriterium.

Nacka international school f.d. Akademiska skolan har fått sitt skoltillstånd återkallat av Skolinspektionen från den 1 juli 2021. Därav är inte den skolan med i prognosen. Maestroskolan är med i prognosen men huvudmannen har aviserat nedläggning av skolan efter det att prognosen färdigställts.

Behov av förskole- och skolplatser i Nacka

Denna prognos visar att det finns behov av 3 200 nya förskoleplatser, 5 500 nya grundskoleplatser och 800–1 000 nya gymnasieplatser. Jämfört med föregående prognos har behovet ökat med 200 förskoleplatser och 500 grundskoleplatser.

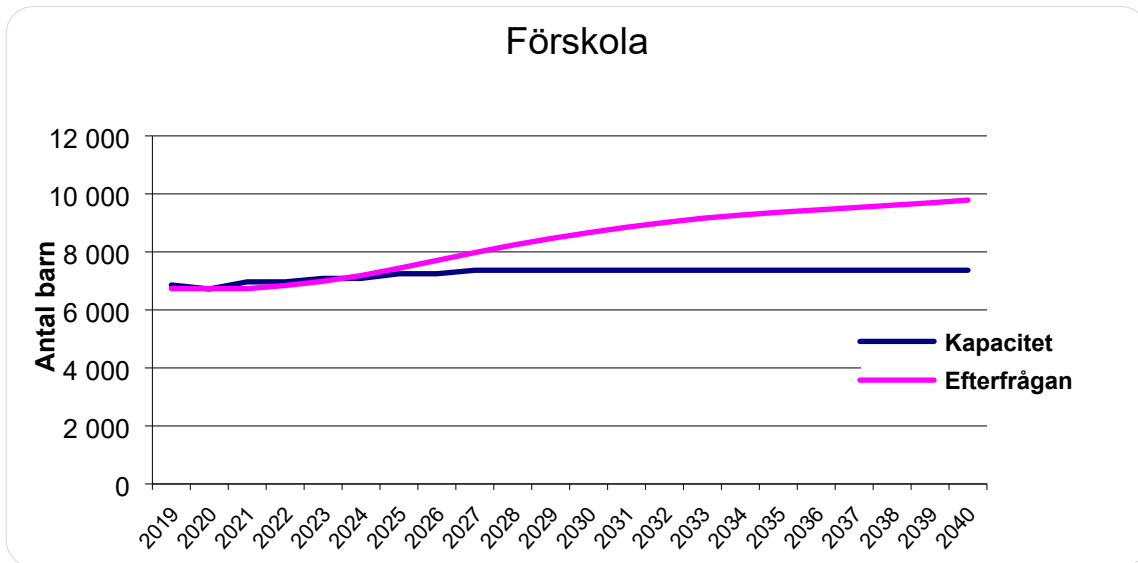
En grundförutsättning för att kundvalet ska fungera är att det finns tillräckligt med förskole- och skolplatser så att vårdnadshavare och elever har möjlighet att välja och få en förskola eller skola som man önskar. Det förutsätter en god tillgång på platser. Det ställer dessutom krav på flexibla lösningar för att möta både ökad och minskad efterfrågan över tid.

Förskola

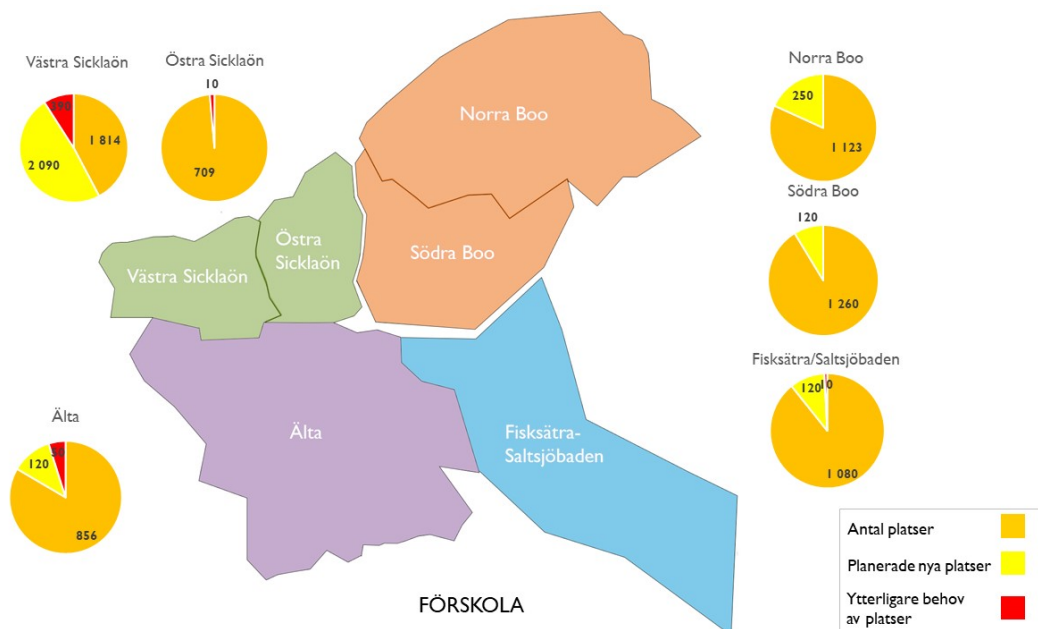
Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men varierar mellan kommundelarna. På västra Sicklaön finns ett stort utbyggnadsbehov och även i övriga kommundelar förutom i Saltsjöbaden finns det behov av fler förskoleplatser. Under prognosperioden beräknas det finnas ett behov om cirka 3 200 nya förskoleplatser vilket är 200 fler platser än föregående prognos. Behovet är inte lika stort om hela kommunen räknas som ett område men behoven ser olika ut i kommundelarna och då blir effekten att behov av nya platser finns i ett område och överskott på platser i ett annat område. Ett exempel på detta är att i Boo kommer antalet barn i slutet av prognosperioden minska med cirka 150 stycken vilket innebär att det då kommer att finnas ett överskott på platser. På västra Sicklaön finns det ett stort underskott av platser med de planerade platser som finns. Underskottet av platser finns från 2027 och uppgår som mest till över 800 platser år 2035 för att sedan sjunka till cirka 400 år 2040. Orsaken till det stora underskottet är att omprioriteringar gjorts av byggprojekt vilket har inneburit att projekt där förskolor är planerade har skjutits fram och det medför stor brist på förskoleplatser.

I nybyggnadsprojekten görs en schablonberäkning av behovet av platser. Den beräkningen revideras kontinuerligt utifrån aktuella uppgifter.

För närvarande är cirka 150 barn placerade hos anordnare utanför Nacka. I många av dessa fall har förälder valt att stanna kvar på den förskola som barnet var på innan de flyttade till Nacka i avvaktan på att få den förskola som de valt i första hand.

Antal förskoleplatser och behov av platser till och med år 2040.

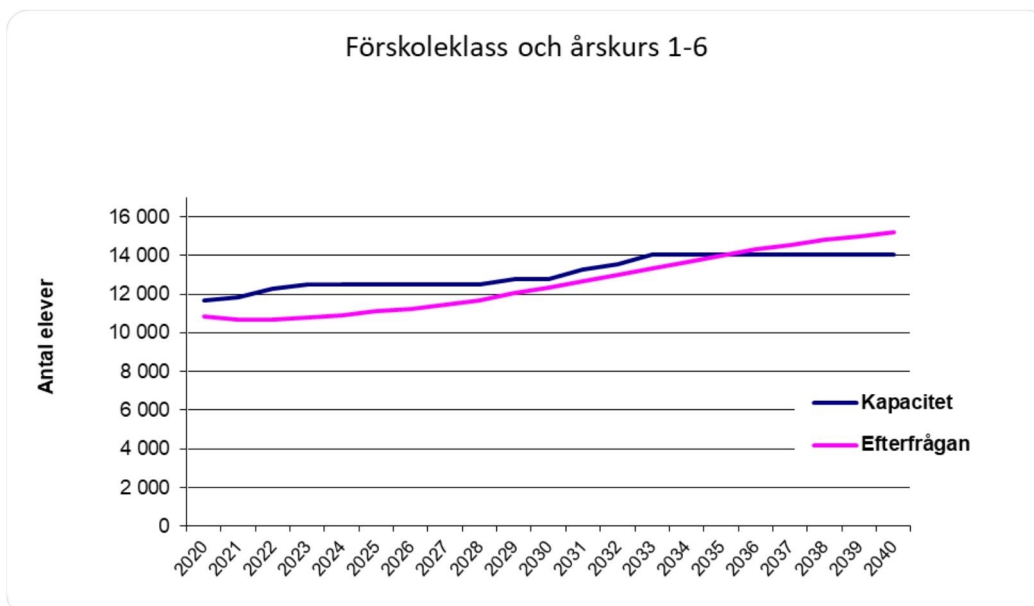

Förskoleklass och årskurserna 1-6

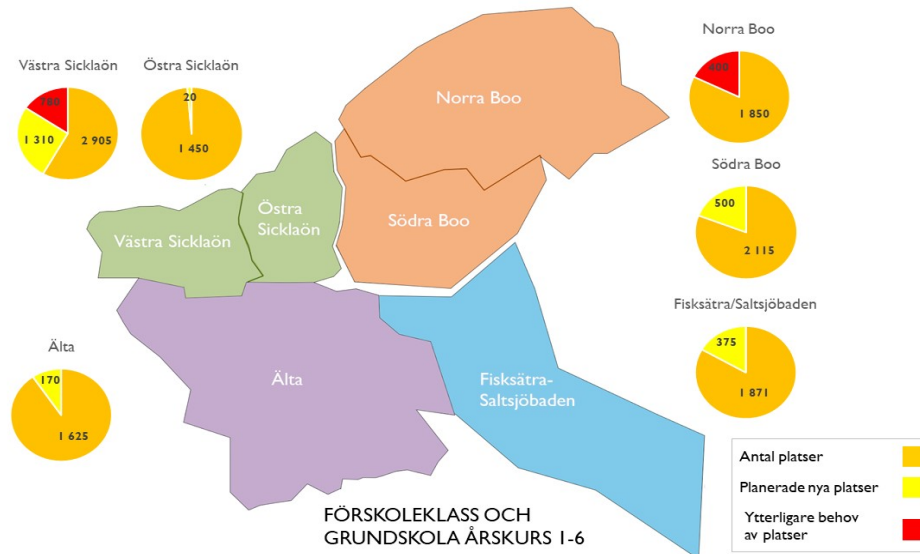
Efterfrågan på platser i förskoleklass och årskurserna 1–6 är tillgodosedd med den planering som finns för kommunen fram till år 2034. Därefter beräknas ett underskott om cirka 1 200 platser vid utgången av år 2040. Detta gäller för Nacka sammantaget. De olika kommundelarna har mycket olika behov av nya skolplatser både i antal och vid vilken tidpunkt. För att tillgodose kommundelarnas utbyggnadsbehov behövs det cirka 3 700 nya skolplatser för åldersgruppen 6-12 år. Det inkluderar det överskott av platser som bör finnas på Sicklaön för att möta efterfrågan från övriga kommundelar. Nya skolenheter planeras i alla kommundelar förutom i Saltsjöbaden. På västra Sicklaön kommer det att behövas cirka 2 100 nya platser. Totalt i kommunen kommer det att bli ett större överskott av platser i mitten av prognosperioden. Det är en svårighet att synkronisera behovet av skolplatser med utbyggnadstakten av bostäder. Det är inte möjligt att bygga skolorna i de sista byggetapperna eftersom det då kommer att råda brist på platser ett antal år. Denna fråga bör belysas djupare i samband med att byggprojekten konkretiseras.

Det har under de senaste åren varit svårt för elever som flyttar till kommunen att under pågående läsår få skolplats där de önskar. Det gäller i alla kommundelar förutom Fisksätra och Saltsjöbaden. Orsaken är ibland kapacitetsbrist men även skolornas organisation. Effekten blir att kundvalet inte fungerar tillfredsställande för dessa elever. Det betyder att fler anordnare borde ha en beredskap för att kunna ta emot elever under pågående läsår.

Behovet av särskoleplatser har ökat de senaste åren och kommer att öka allt eftersom befolkningen växer till antalet. Det pågår ett planeringsarbete för att öka antalet särskoleplatser.

Antal grundskoleplatser F-6 och behov av platser till och med år 2040.

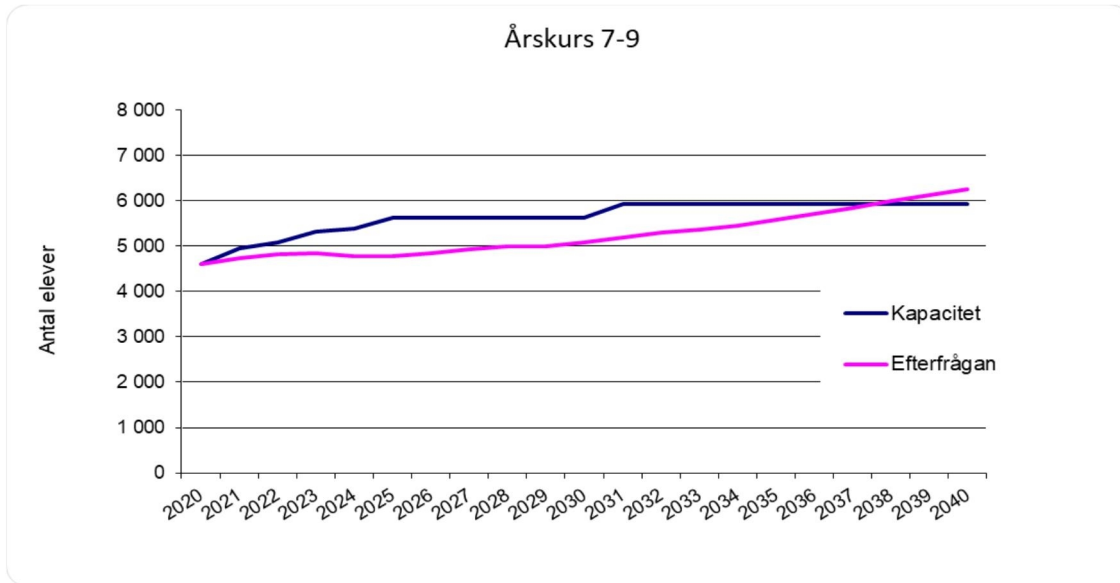

Årskurserna 7-9

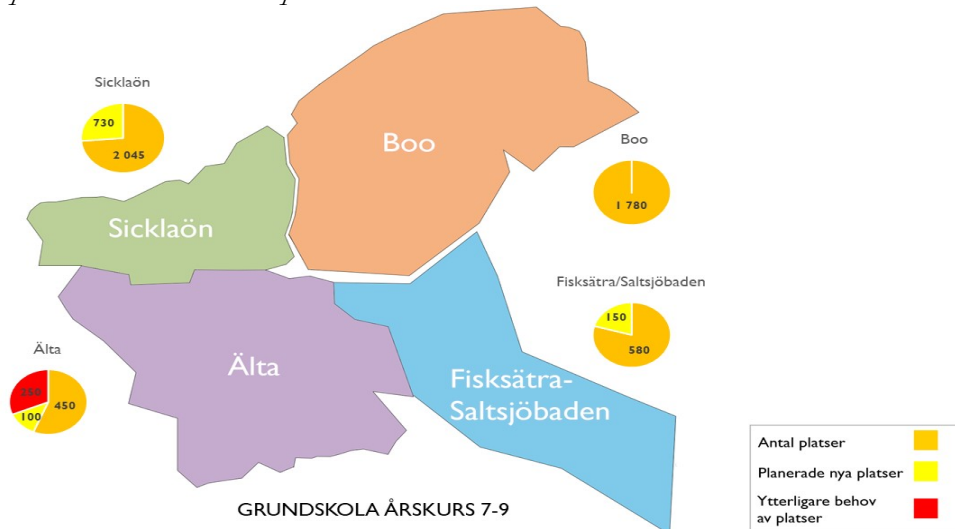
Behovet av skolplatser totalt i kommunen i årskurserna 7-9 kommer att öka med cirka 1 800 under hela perioden. Under en stor del av prognosperioden kommer det att finnas ett överskott på platser. I slutet av perioden prognostiseras dock ett underskott.

Det är motsägelsefullt att nya platser behövs samtidigt som det finns överskott på platser. Det beror på att efterfrågan skiljer sig mellan de olika kommundelarna. En tredjedel av eleverna på Sicklaön kommer från övriga kommundelar. Hänsyn tas till dessa elevströmmar i planeringen gällande antalet skolplatser. Det finns en risk för att ett underskott kommer att finnas i Älta eftersom allt fler elever från Älta väljer att gå på högstadiet i Älta. I Boo beräknas det finnas ett underskott av platser vid prognosperiodens slut.

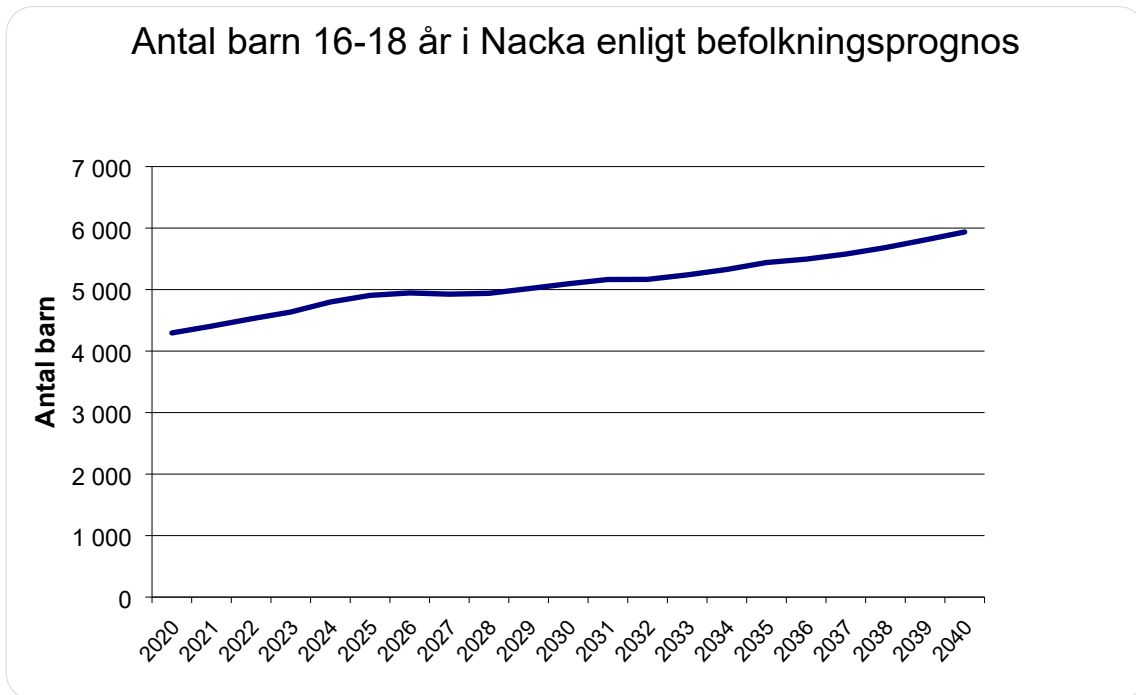
Antal grundskoleplatser 7–9 och behov av platser till och med år 2040.

Gymnasieskola

Antalet ungdomar i gymnasieåldern kommer att öka med cirka 1 600 fram till år 2040. NTI-gymnasiet öppnade hösten 2019 och DBGY startade hösten 2020. Ebba Braheskolan AB startar gymnasieskola på Kvarnholmen höstterminen 2021. Fler anordnare har sökt tillstånd av Skolinspektionen om att starta gymnasieskola i Nacka eller utöka sitt utbud. Om dessa anordnare får tillstånd att driva verksamhet är behovet av nya gymnasieplatser i stort tillgodosett. Behovet av nya platser beräknas vara mellan 800–1 000.

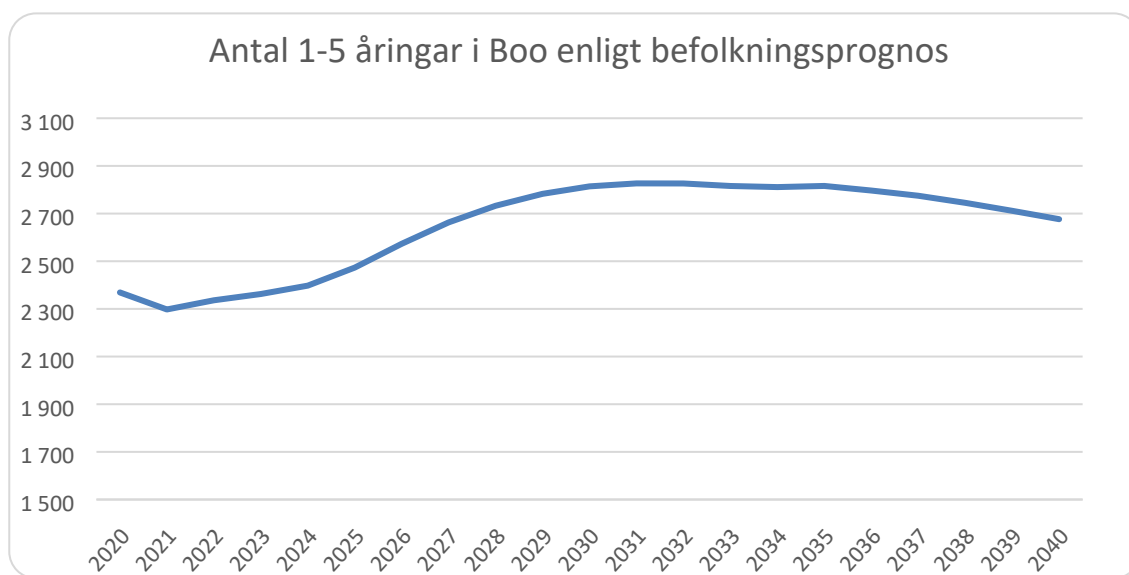
När det gäller gymnasieskolan redovisas inte utbudet av platser eftersom Nacka ingår i den gemensamma gymnasierregionen för Stockholms läns kommuner, Håbo kommun och region Stockholm. Hela regionen har ett gemensamt utbud av gymnasieplatser.

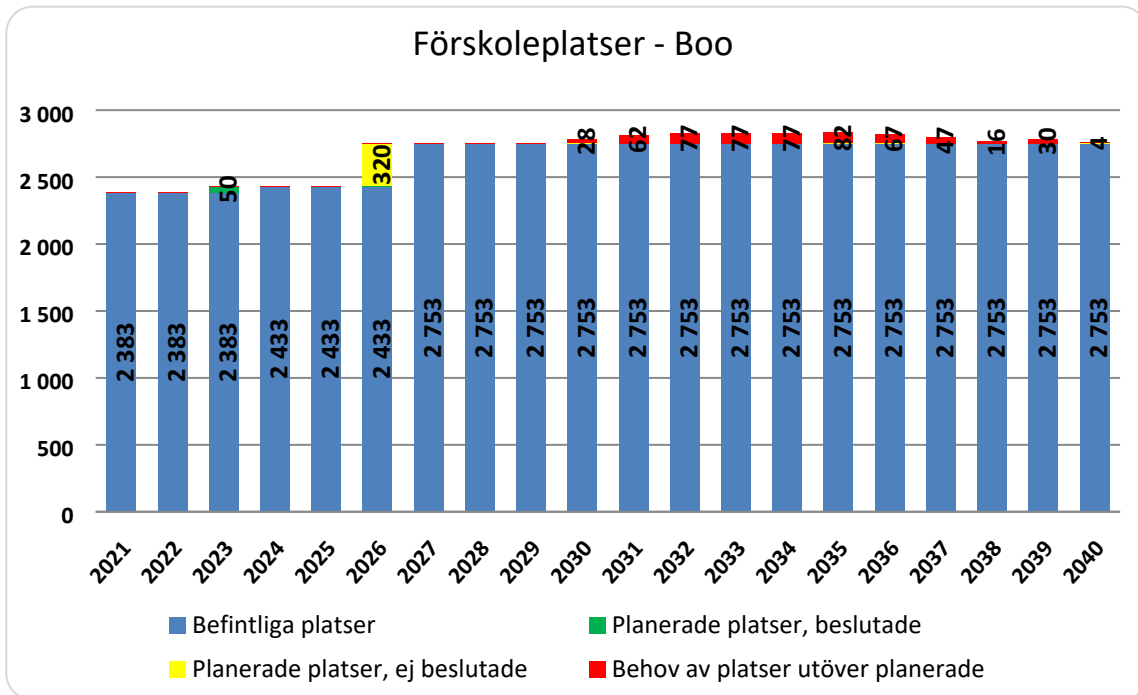
Förskola per kommunedel

Boo

Antalet förskolebarn i Boo kommer enligt årets befolkningsprognos att öka fram till och med år 2031 med 458 barn vilket är cirka 100 färre än föregående prognos. Därefter sker en långsam minskning till och med år 2040 med 150 barn. Det är 50 barn färre än föregående prognos. I Ormingeområdet beräknas antalet förskolebarn nästan fördubblas fram till och med år 2040. I Tollareområdet minskar antalet barn med cirka 50 stycken vilket är en minskning med 20 procent. Det är en naturlig utveckling då ett bostadsområde går från att vara nytt till ett etablerat område.

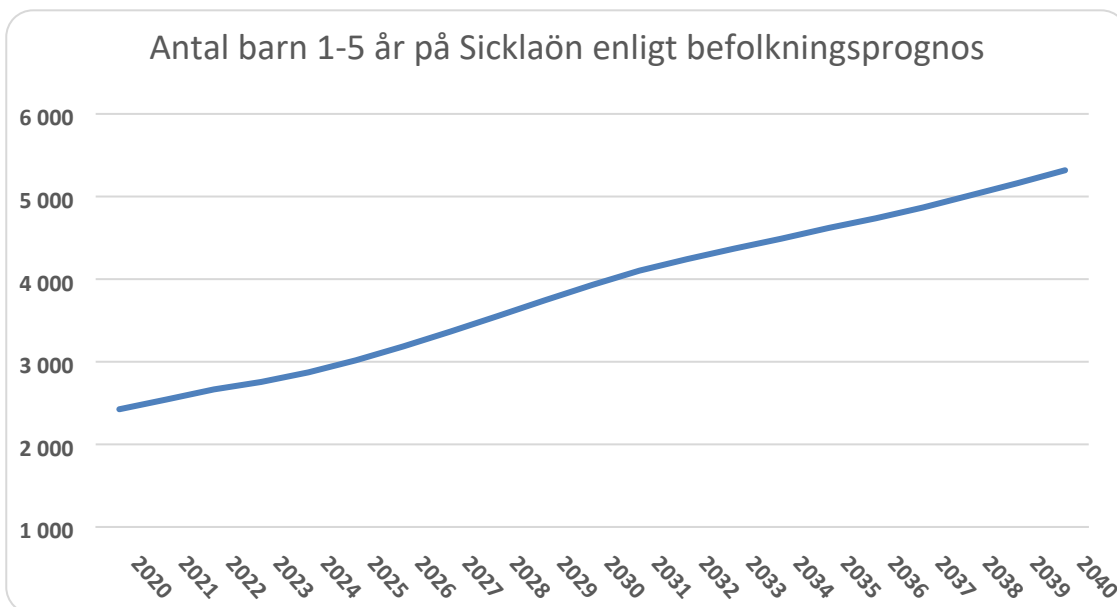

I området finns det cirka 2 250 förskoleplatser fördelade på 33 enheter. Cirka 80 barn är placerade i pedagogisk omsorg. Antalet anordnare som bedriver pedagogisk omsorg minskar år efter år vilket påverkar behovet av förskoleplatser. Prognosen visar på en mindre brist på platser från år 2027. I prognosen ingår utbyggnaden av förskoleplatser i Orminge centrum, Telegrafberget och på Dalvägen i södra Boo. Sammantaget innebär det cirka 370 nya platser. Ekens förskola startade i januari 2021 i Orminge i Nybackakvarteret.

Sicklaön

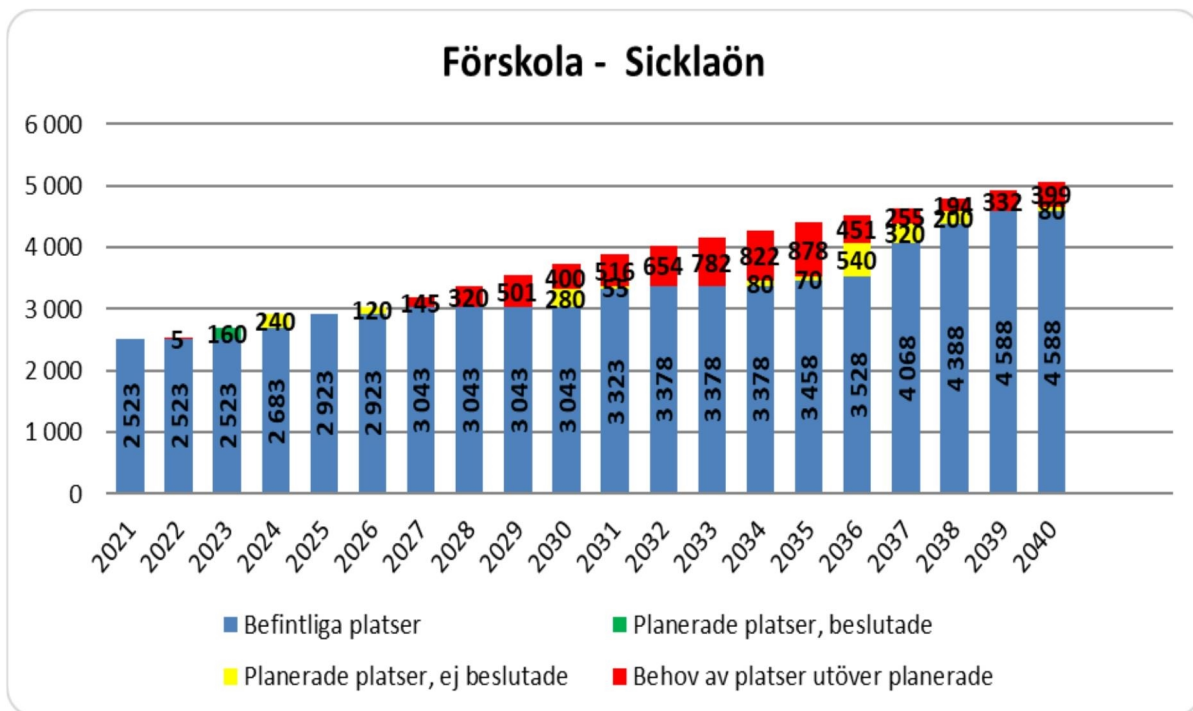
Antalet förskolebarn kommer mer än fördubblas på Sicklaön fram till 2040. Det innebär cirka 2 900 fler barn och det är på västra Sicklaön som ökningen sker.

I området finns det cirka 2 500 förskoleplatser fördelade på 38 enheter. Från hösten 2021 finns det bara en anordnare på Sicklön som erbjuder pedagogisk omsorg.

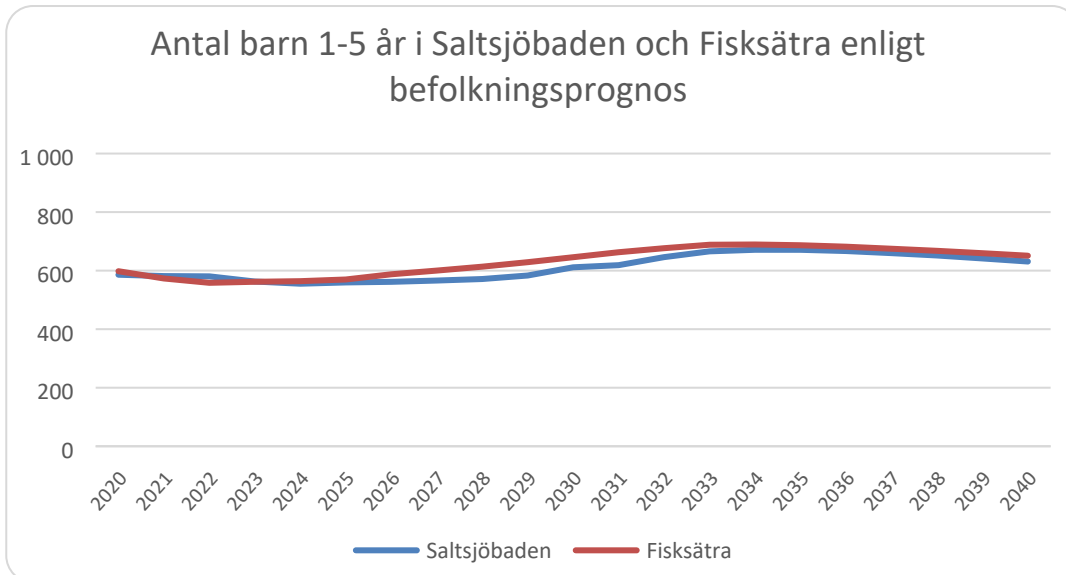
Prognosen för Sicklaön visar på ett mycket stort underskott på platser från år 2027. Underskottet beror framför allt på att omprioriteringar av byggprojekt har gjorts på västra Sicklaön vilket har inneburit att de projekt där förskolor varit planerade har skjutits fram i tiden. Resultatet av denna omprioritering är ett underskott av platser som mest uppgår till över 800 platser.

Bristen på förskoleplatser kommer år 2040 var cirka 400 platser. Men under prognosperiodens mitt så kommer behovet vara ytterligare cirka 400 platser. Det innebär att det kommer att saknas cirka 800 platser under en period. På östra Sicklaön prognostiseras ett smärre underskott på platser under senare delen av prognosperioden. Det underskottet borde kunna balanseras med platser på västra Sicklaön.

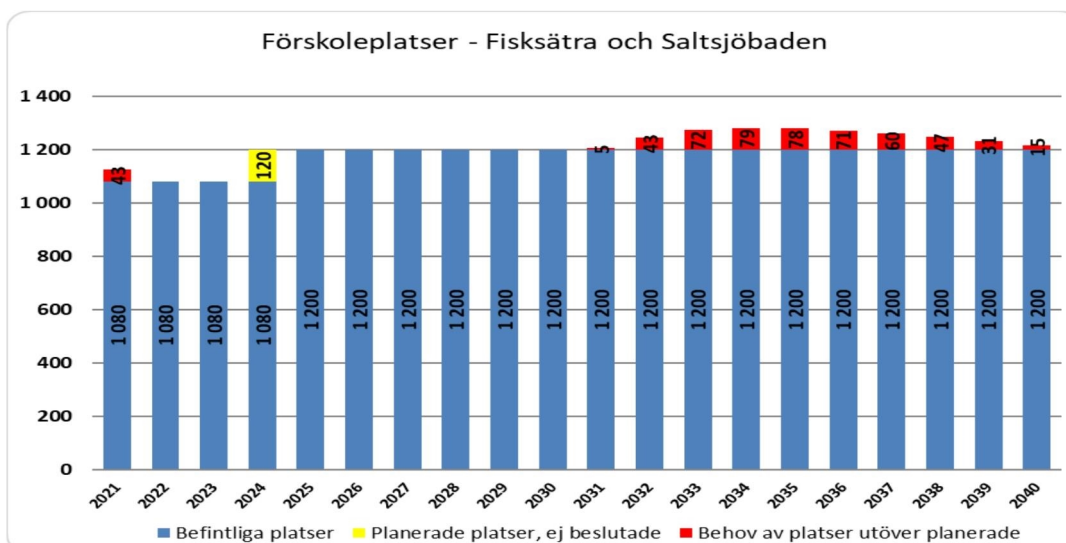

Fisksätra och Saltsjöbaden

Antalet barn i området kommer att öka något. I Fisksätra beror förändringen på den nybyggnation som kommer att ske och i Saltsjöbaden är det gängse befolkningsförändringar över tid.

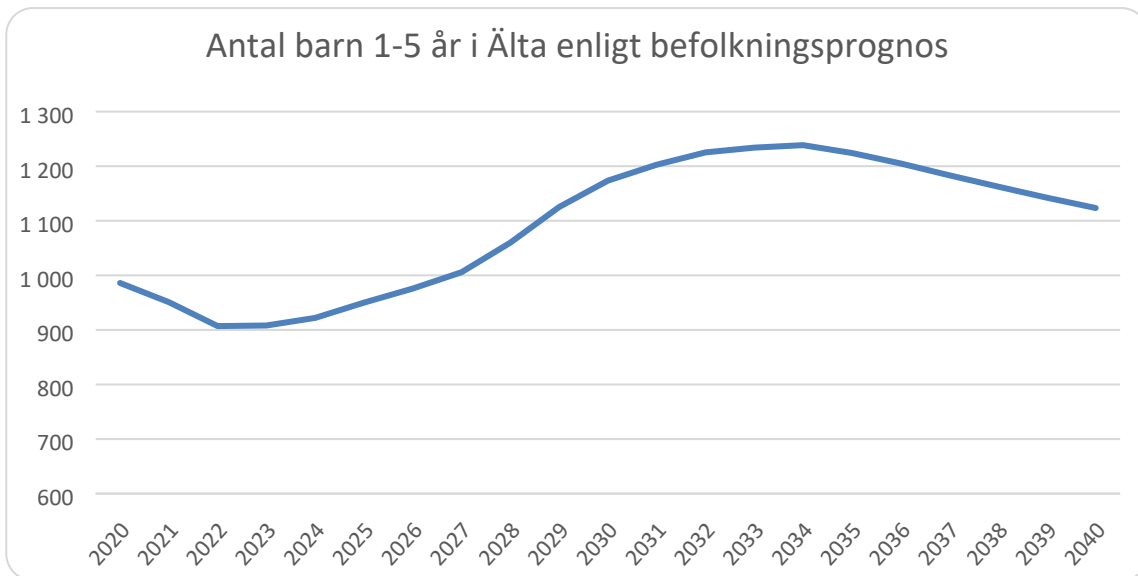

I området finns det cirka 1 075 förskoleplatser fördelade på 15 förskolor. I pedagogisk omsorg är 35 barn placerade. En gemensam prognos för Fisksätra och Saltsjöbaden visas eftersom cirka 120 barn från Fisksätra är placerade i Saltsjöbaden. Efterfrågan på förskoleplatser i Saltsjöbaden från Fisksätra beräknas bestå eftersom den varit stabil de senaste 10 åren. Barnantalet ökar i Fisksätra och mot slutet av perioden även i Saltsjöbaden. Den utbyggnad som planeras är 120 platser i Fisksätra. Ett mindre underskott av platser prognostiseras från år 2032. Befolkningsutvecklingen de kommande åren får avgöra om ytterligare platser kommer att behövas.

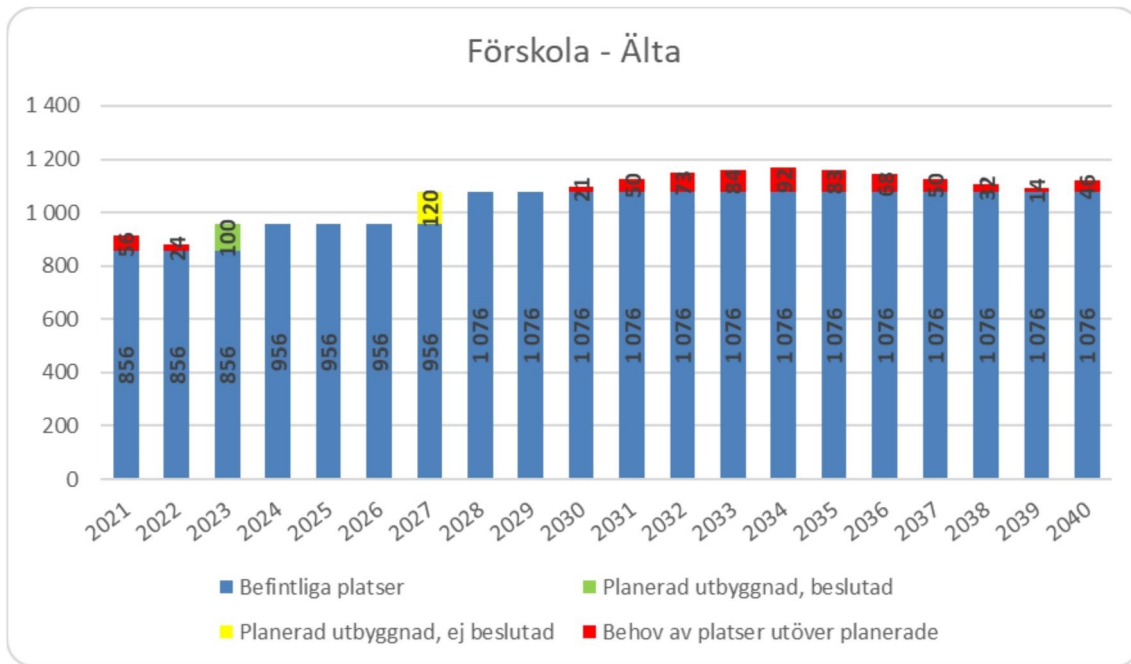

Älta

Antalet barn i Älta har sjunkit de senaste åren men från 2022 fram till och med år 2032 kommer antalet barn att öka med cirka 300 barn. Därefter prognostiseras en minskning med cirka 100 barn till och med år 2040.

I Älta finns 12 förskoleenheter med cirka 800 platser. I pedagogisk omsorg är för närvarande 76 barn placerade. Antalet barn i pedagogisk omsorg har minskat år efter år. Anledningen är att anordnare lagt ner sin verksamhet. Det är en trend som fortsätter. Antalet förskoleplatser har ökat de senaste åren. Ältadalens och Svanhöjdens förskolor har tillkommit. De har delvis ersatt enheter som lagts ned men även nya platser har tillkommit. Nya förskoleplatser finns planerade för Älta centrum i samband med ny bostadsbebyggelse bland annat i nya Stavsborsskolan. Trots det prognostiseras ett underskott av platser från år 2030 men det finns möjlighet att enkelt tillskapa ytterligare platser i Älta. Behovet av platser i Älta centrum är naturligtvis beroende av den kommande dimensioneringen av bostäder i området. Allt eftersom planeringen blir mer konkret kommer behovet av förskoleplatser att kunna säkerställas bättre.

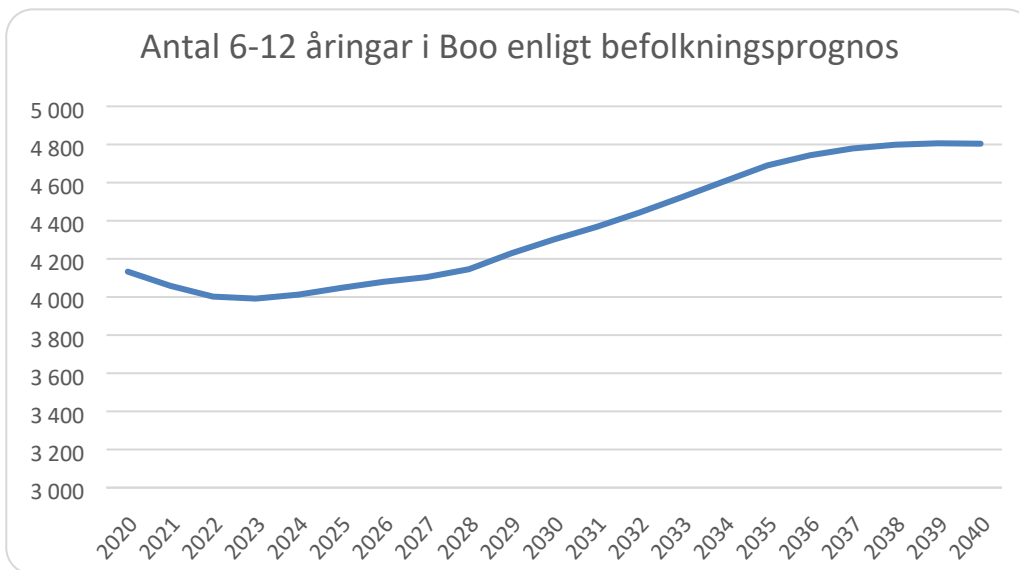

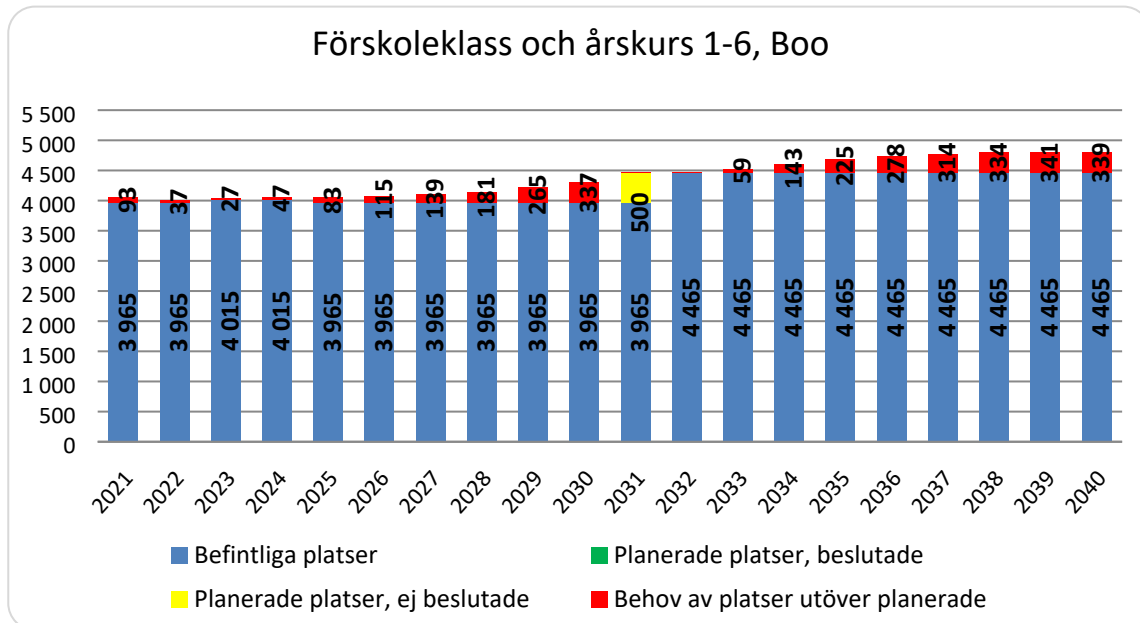
Förskoleklass och årskurs 1–6

Boo

Antalet 6–12-åringar kommer att minska jämfört med idag fram till år 2024. Därefter sker en ökning med cirka 800 barn till och med år 2040. Det är en ökning med 150 barn jämfört med föregående års prognos. Ökningen kommer framför allt att ske i Ormingeområdet och Gustavsviksområdet.

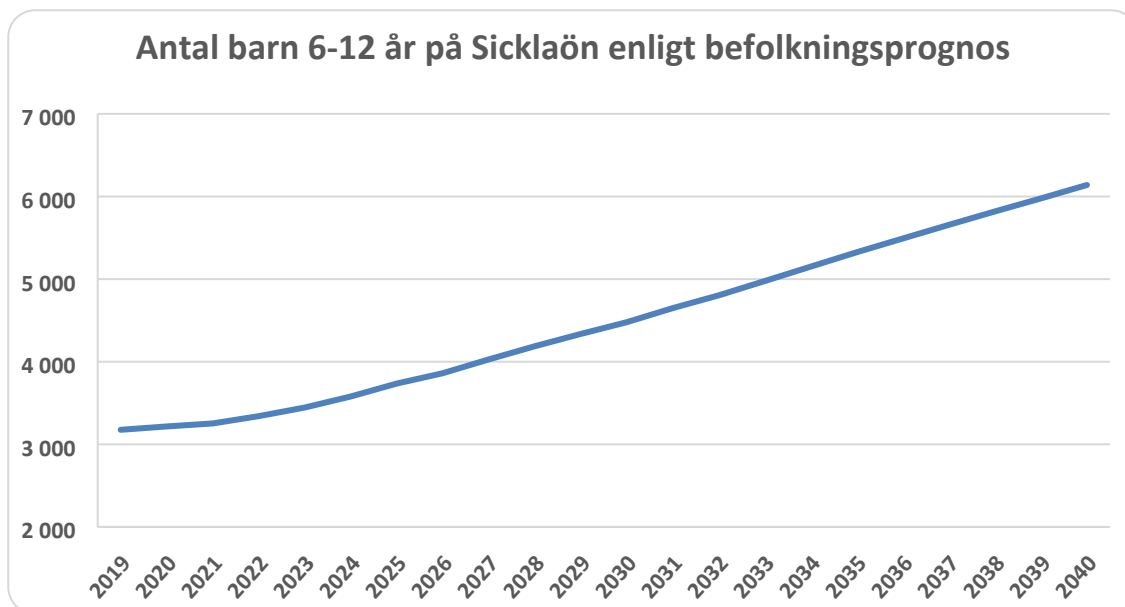

De senaste åren har behovet av skolplatser överstigit utbudet i Boo. Situationen har lösts genom utbyggnad av befintliga verksamheter. Fortfarande finns det dock ett mindre underskott som ökar de kommande åren. Det innebär att det kommer att behövas fler skolplatser i Ormingeområdet. I planprogrammet för Orminge omnämns en utbyggnad av Orminge skola som en lösning för att möta det behov av skolplatser som nybyggnationen i Orminge genererar. I prognosen ingår en utbyggnad av skolplatser vid en ny skola vid Dalkarlsängen för 500 elever.

Sicklaön

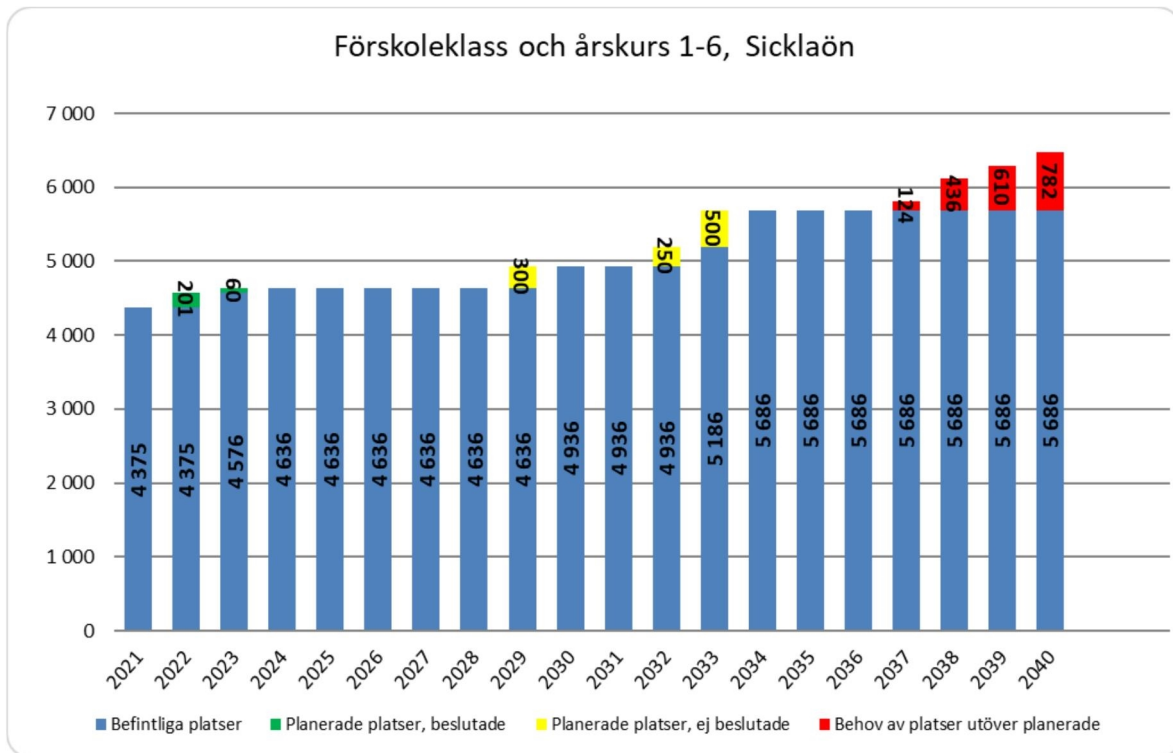
Barnen inom åldersgruppen 6–12 år kommer att fördubblas under prognosperioden. Vilket ställer stora krav på utbyggnaden av skolplatser.

På Sicklaön finns det ett stort utbud av skolplatser under prognosperiodens första del. En viktig aspekt när det gäller kapaciteten är att skolorna på Sicklaön även efterfrågas av elever från andra kommuner. Det innebär att det måste finnas ett ”överskott” av platser då efterfrågan mäts utifrån elevantalet på Sicklaön. Idag går cirka 600 elever från andra kommuner i skolor på Sicklaön.

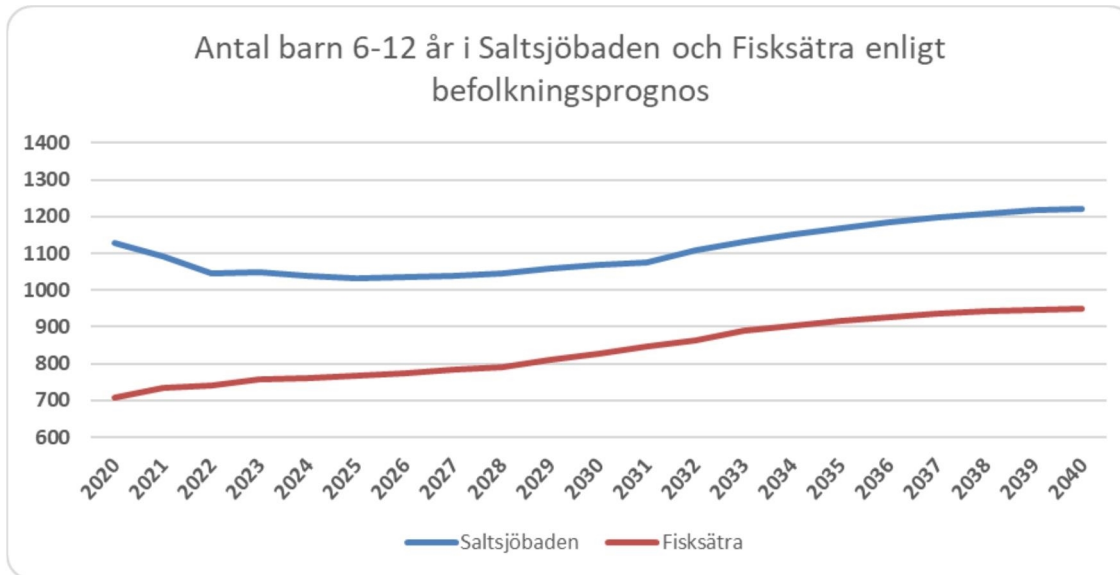
Det kommer att behövas cirka 1 900 nya skolplatser för förskoleklass och årskurserna 1–6 på Sicklaön år 2040 med anledning av befolkningsökningen i området. Om Sicklaön även framledes kommer att ha lika stor tillströmning av elever från andra kommundelar kommer det att krävas ytterligare 600 elevplatser. Ett rimligt antagande är att efterfrågan kommer att minska när Viktor Rydberg skola i Fisksätra öppnar i Fisksätra höstterminen 2021.

Utbildningsenheten prognostiserar att cirka 300 elever från övriga kommundelar kommer att önska skolplats på Sicklaön. Sammantaget innebär det att behovet av nya skolplatser på Sicklaön är 2 400. Det är 200 fler än föregående prognos. Höstterminen 2021 öppnar JENSEN education AB en grundskola i Sickla. Skolan kommer att öka sitt utbud fram till och med höstterminen 2023. De skolor som planeras att byggas ut är Jarlabergs skola och Vilan skola. En ny grundskola planeras i centrala Nacka. Därutöver kommer det att behövas skolplatser motsvarande en ny skola.

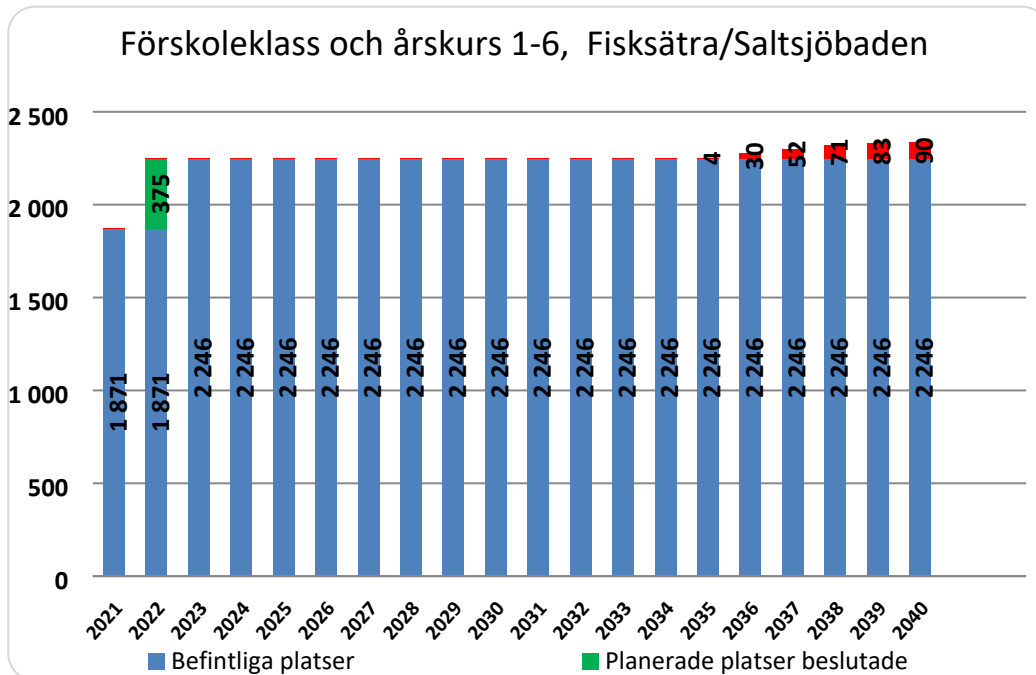

Fisksätra och Saltsjöbaden

Antalet barn i åldern 6–12 år kommer att öka med 330 stycken till och med år 2040. De närmsta åren kommer dock antalet 6–12-åringar att sjunka i Saltsjöbaden.

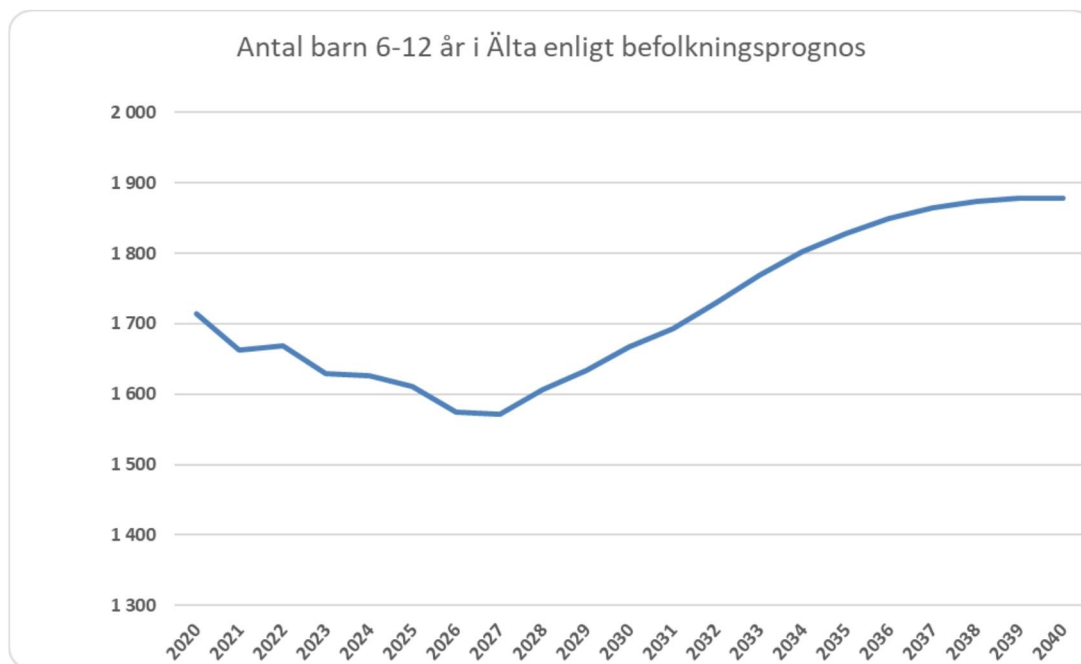

När Fisksätra och Saltsjöbaden ses som ett område finns det tillräcklig med skolplatser i området. Det är många elever från Fisksätra som väljer att gå i skola i Saltsjöbaden och då främst i Igelboda skola. Därför är det i detta sammanhang av värde att se utbudet och behovet av elevplatser för dessa områden sammantaget. I prognosen är hänsyn tagen till att antalet platser utökas höstterminen 2021 då Viktor Rydbergs skola i Fisksätra kommer att öppna i Fisksätra. I slutet av prognosperioden prognostiseras ett mindre underskott av platser. Om detta kommer att kvarstå får kommande prognoser utvisa. De platser som idag finns på Nacka International School ingår inte i prognosen då huvudmannens tillstånd har återkallats av Skolinspektionen från och med 1 juli 2021.

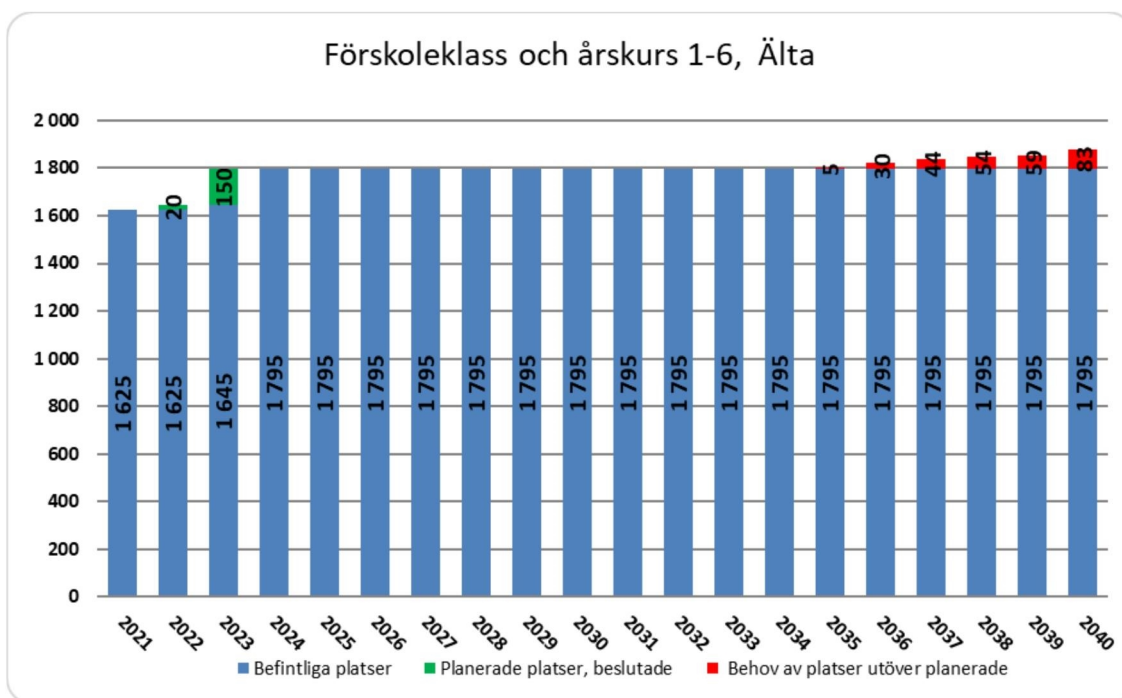

Älta

Antalet barn i åldersgruppen kommer att minska fram till år 2027 enligt befolkningsprognosen. Därefter ökar antalet barn för att år 2032 vara på ungefär samma nivå som idag och sedan sker en ökning med 150 stycken fram till och med år 2040 vilket är 50 fler än tidigare prognos.

I Älta har det de senaste åren varit brist på skolplatser. Sigfridsborgsskolan har utökat antalet platser för att möta den ökade efterfrågan från Hedvigslund och Ältadalen. Efterfrågan på skolplatser i förskoleklass och årskurserna 1–6 kommer att minska fram till 2027 beroende på färre barn i den aktuella åldersgruppen. I planeringen för Älta centrum ingår en utökning av antalet skolplatser genom att nuvarande Stavsborgsskolan rivs och en ny skola byggs för att kunna ta emot fler elever. Antalet platser utökas med cirka 150 stycken. Mot slutet av prognosperioden kommer överskottet av platser vändas till ett underskott. Det underskottet får följas upp i kommande prognoser.

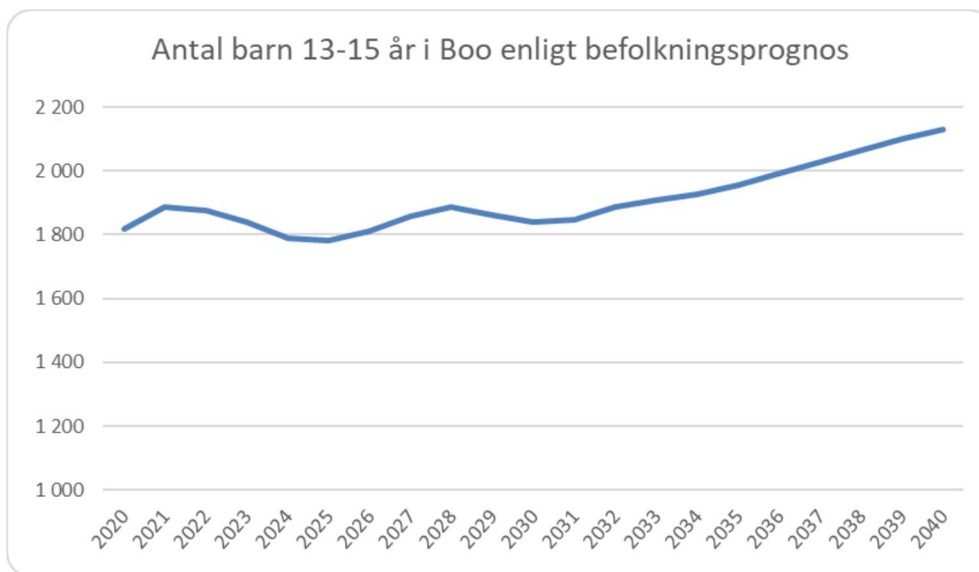

Årskurs 7-9

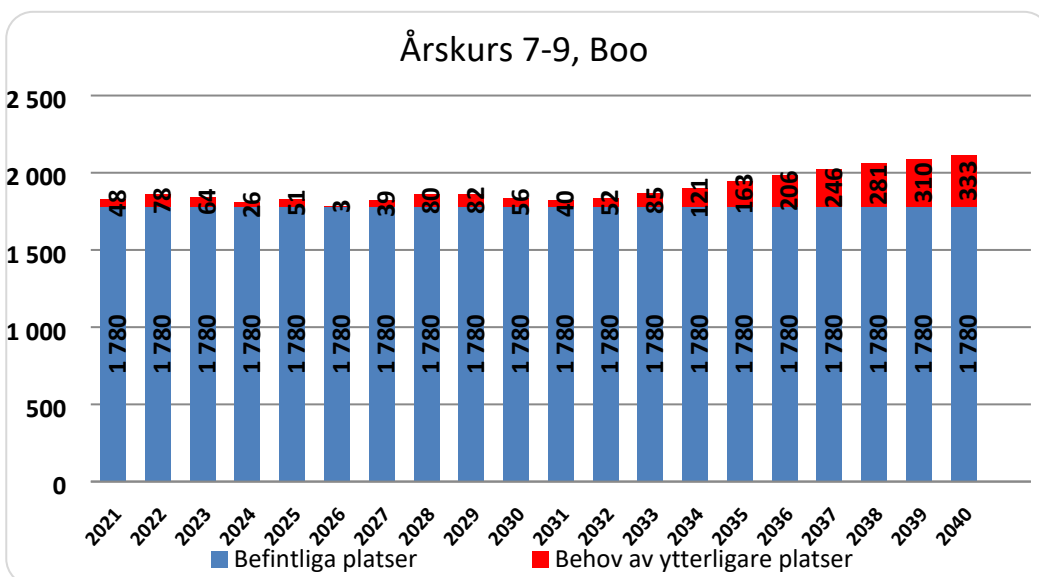
Valet av skola till årskurs sju visar en ganska stor rörlighet inom kommunen och då framför allt in mot Nackas centrala delar.

Boo

Antalet barn 13-15 år kommer att öka med cirka 300 stycken under perioden. Ökningen sker främst i Ormingeområdet, Tollare och Gustavsvik.

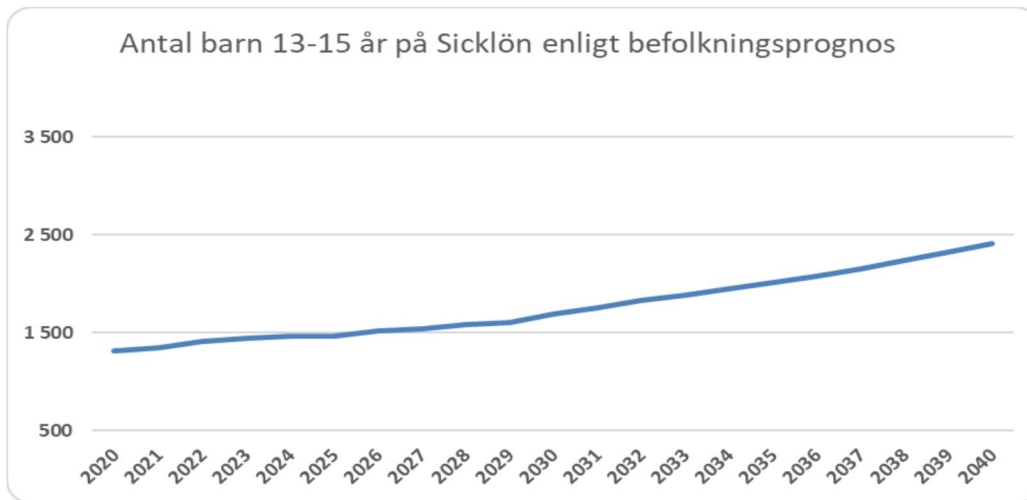

Prognosen visar på ett stort kommande behov av ytterligare skolplatser för årskurserna 7-9 i slutet av prognosperioden. Hänsyn har då tagits till att ett visst antal elever väljer skola utanför Boo. Möjligheten finns att även ha årskurserna 7-9 på den nya skolan i Dalkarlsängen och det skulle lösa bristen på platser i årskurserna 7-9 på lång sikt. Boo gårds skola kommer höstterminen 2021 att öppna högstadium.

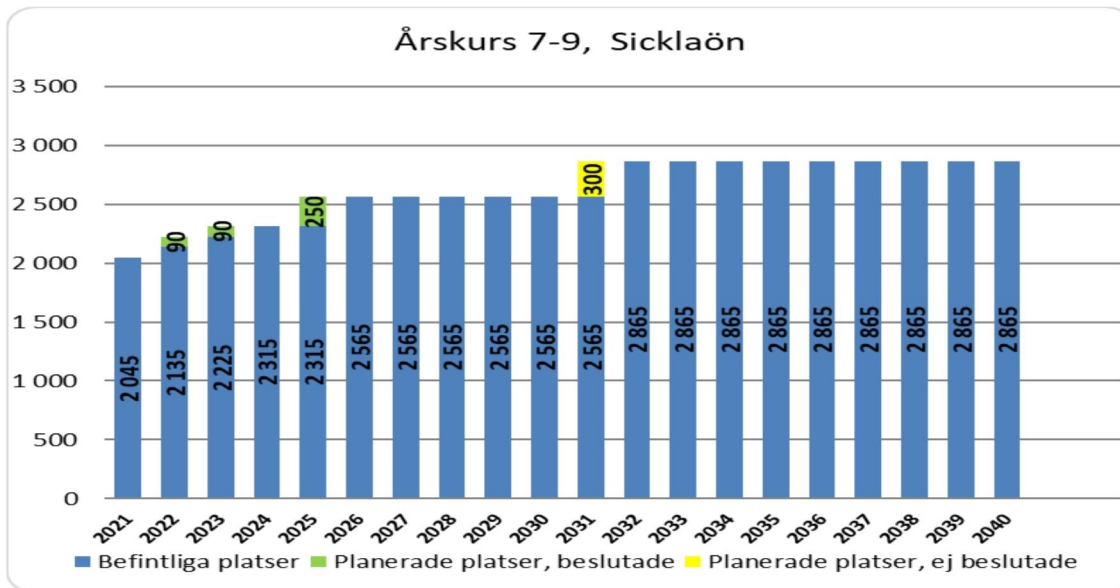
Sicklaön

Antalet 13–15-åringar kommer att öka med 80 procent fram till år 2040. Det är på västra Sicklaön som ökningen av åldersgruppen prognostiseras.

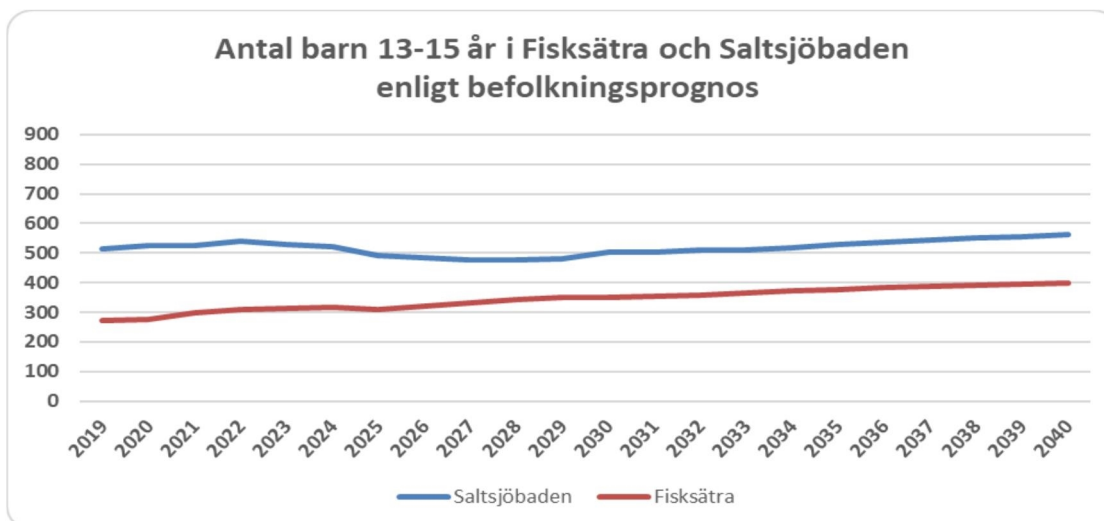
Många elever från övriga kommundelar i Nacka väljer skola på Sicklaön. Av de elever som går på Sicklaön kommer cirka 30 procent från övriga kommundelar. Därför finns och behövs ett överskott när antalet platser ställs mot antalet 13–15-åringar i området. Mot den bakgrunden bör antalet skolplatser öka med cirka 800–1 000 platser vilket motsvarar befolkningsökningen i den aktuella åldersgruppen. Eftersom en beredskap bör finnas för att elever från andra kommundelar även i fortsättningen kommer att välja skola på västra Sicklaön. JENSEN grundskola Sickla kommer att öppna höstterminen 2021 vilket innebär att antalet platser i årskurserna 7–9 kommer att öka med cirka 250 platser. Sickla skola kommer efter utbyggnad att starta högstadium med 250 elevplatser. Dessutom planeras en ny skola i centrala Nacka i mitten av prognosperioden.

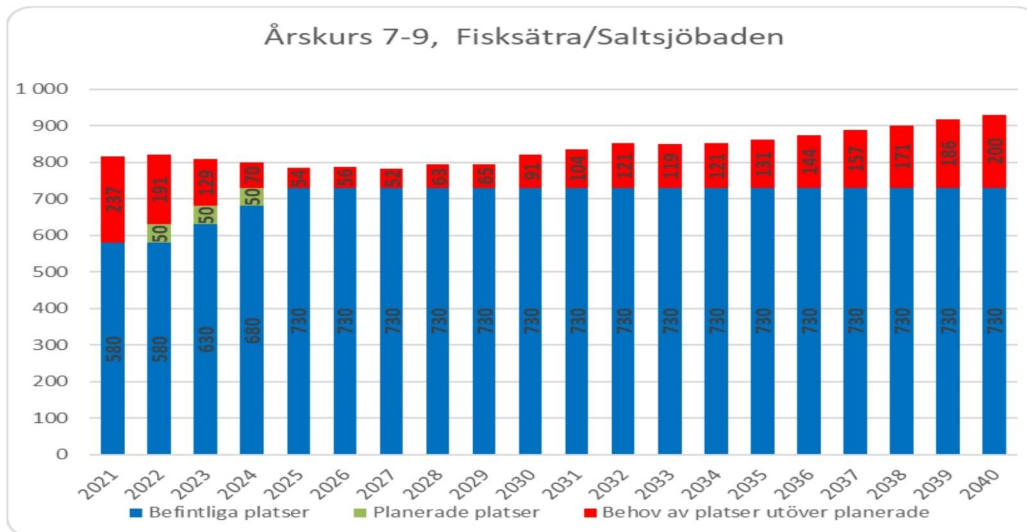
Fisksätra/Saltsjöbaden

Antalet barn i åldersgruppen kommer att öka med cirka 100 stycken till och med år 2040. Det är 50 färre barn jämfört med föregående prognos. Det är i Fisksätra som den största ökningen sker. Där antas antalet barn i åldersgruppen öka med 74 procent.

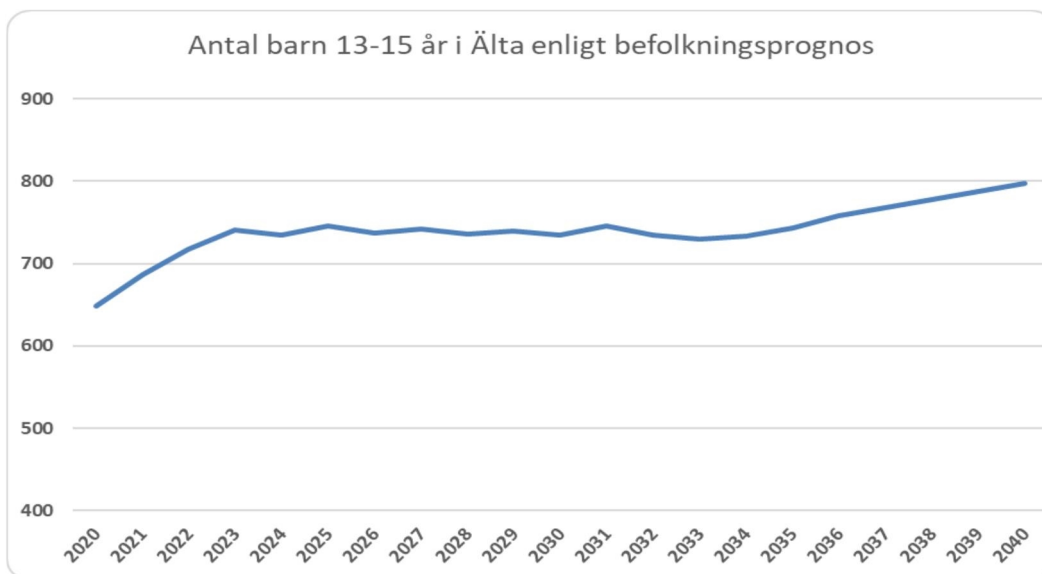
I området får alla elever som väljer sitt närområde plats trots den underkapacitet som finns. Under perioden ökar antalet barn främst i Fisksätra men även något i Saltsjöbaden. Ett stort antal av eleverna från Fisksätra väljer skola i andra områden. Av åldersgruppen går cirka 60 procent i skola utanför Fisksätra/Saltsjöbaden. Efterfrågan på skolplatser i området kommer att öka eftersom antalet barn ökar. I Fisksätra kommer antalet skolplatser att öka då Viktor Rydbergs skola Fisksätra öppnar för åldersgruppen höstterminen 2022. Ett rimligt antagande är att fler elever då kommer att välja skola i sitt närområde. Trots ökningen av antalet skolplatser kommer det att finnas ett underskott i slutet av prognosperioden. Om

underskottet vägs upp av elever som väljer skola utanför sitt närområde återstår att följa i kommande prognoser.

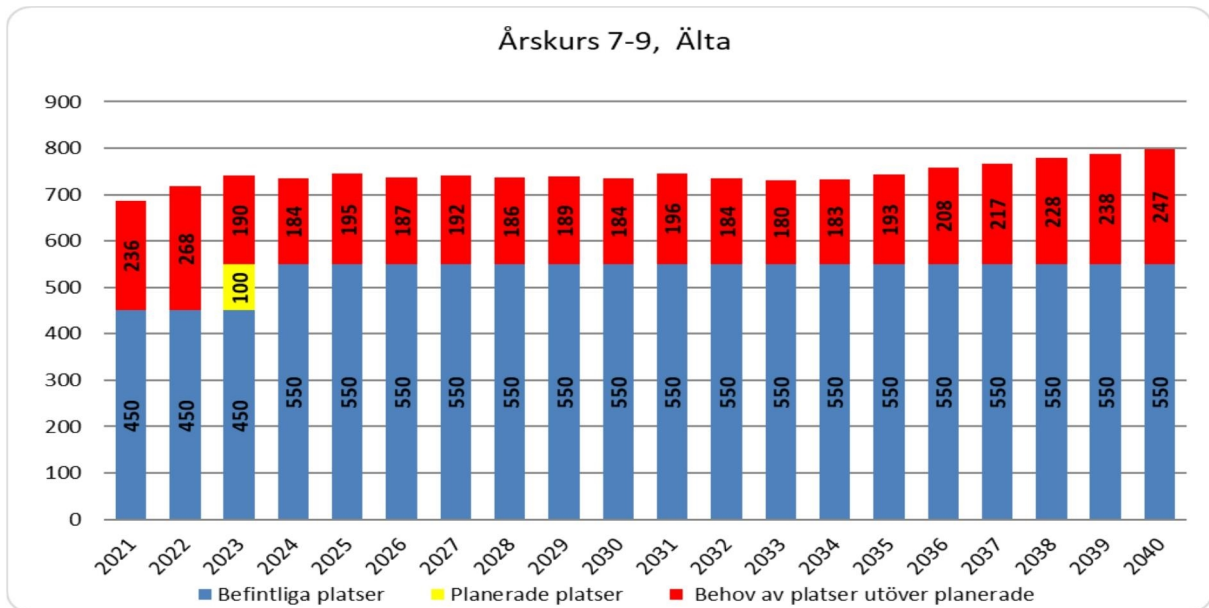

Älta

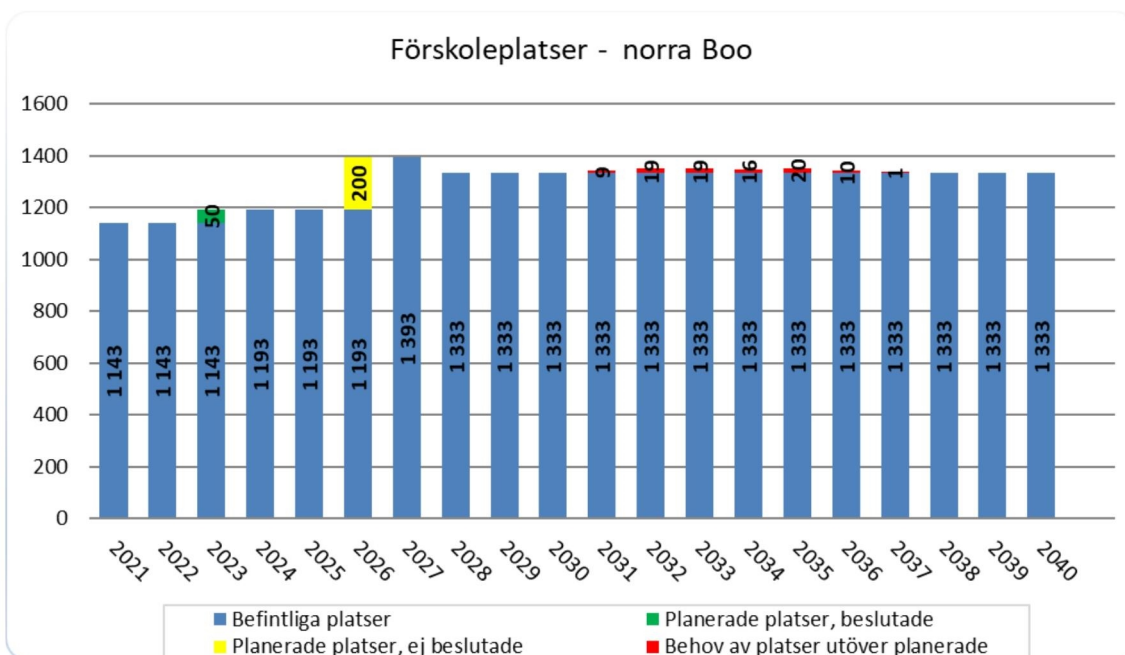
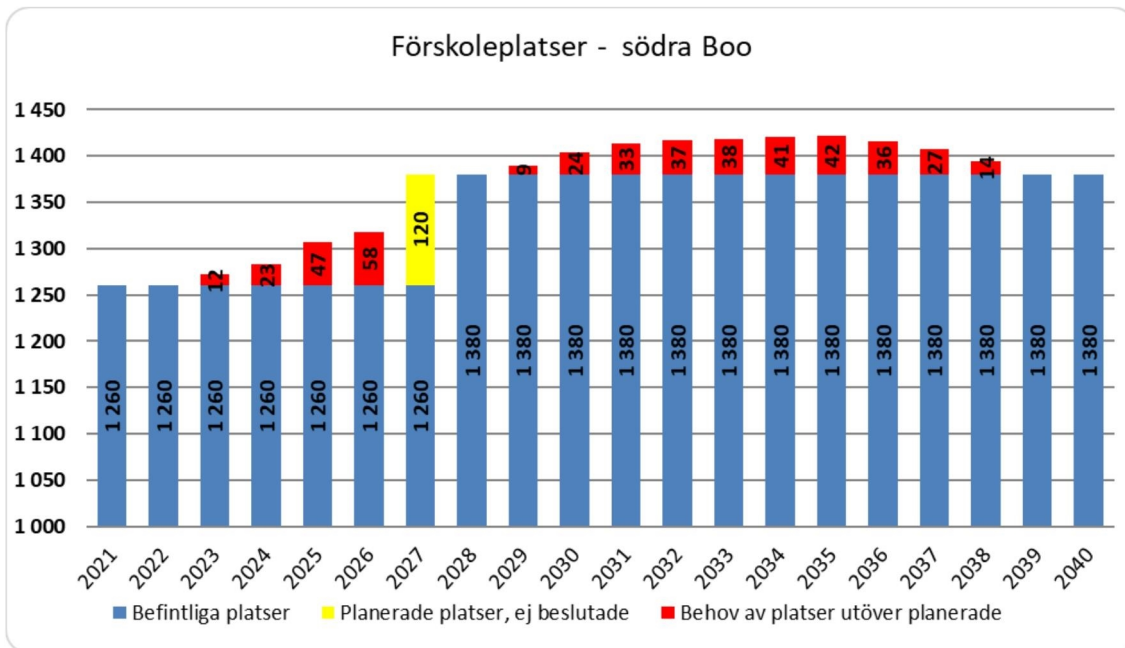
Antalet barn i åldersgruppen har ökat de senaste åren och kommer att öka ytterligare med cirka 150 stycken till och med år 2040.

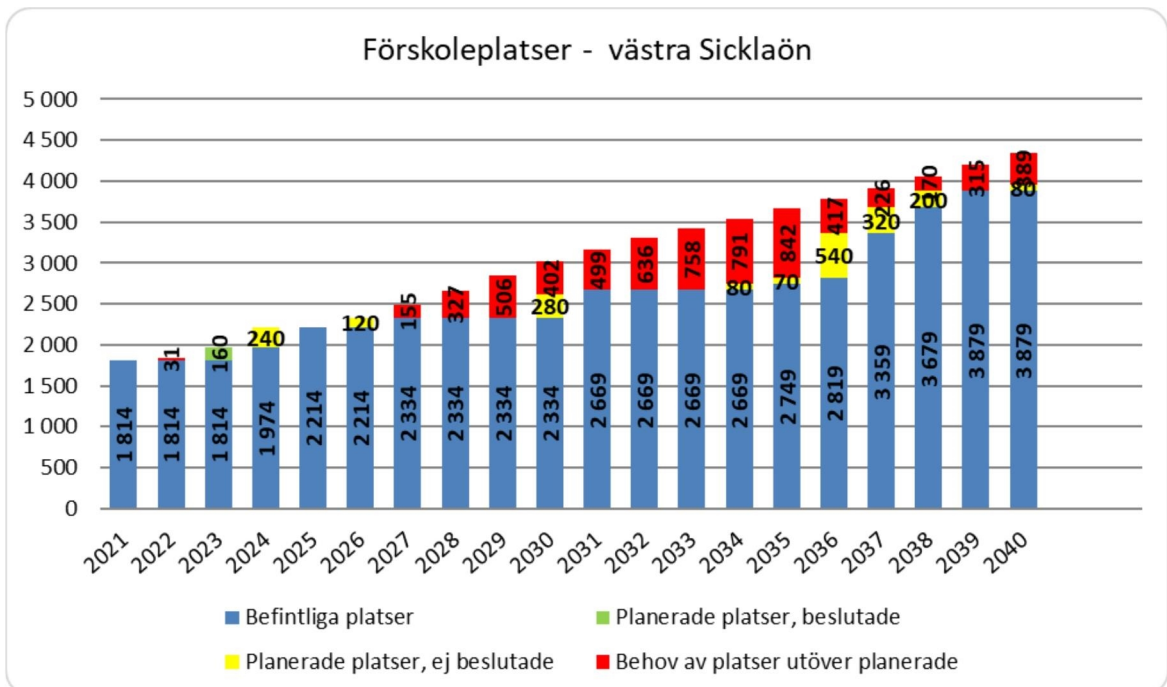
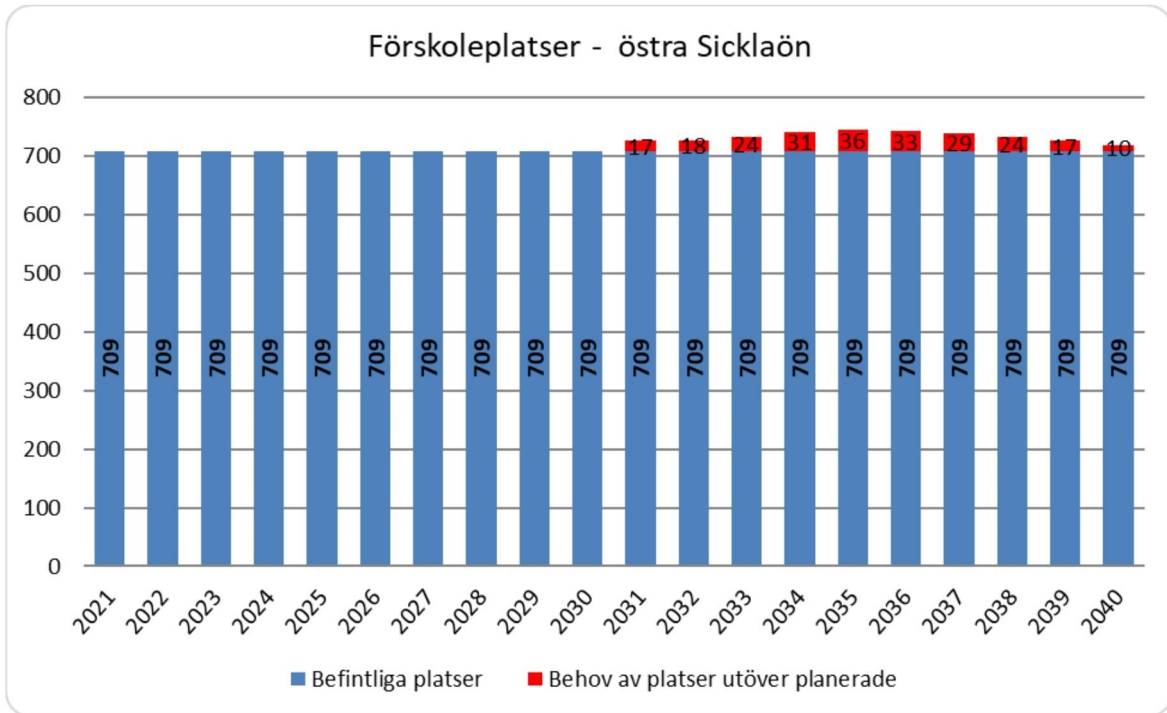

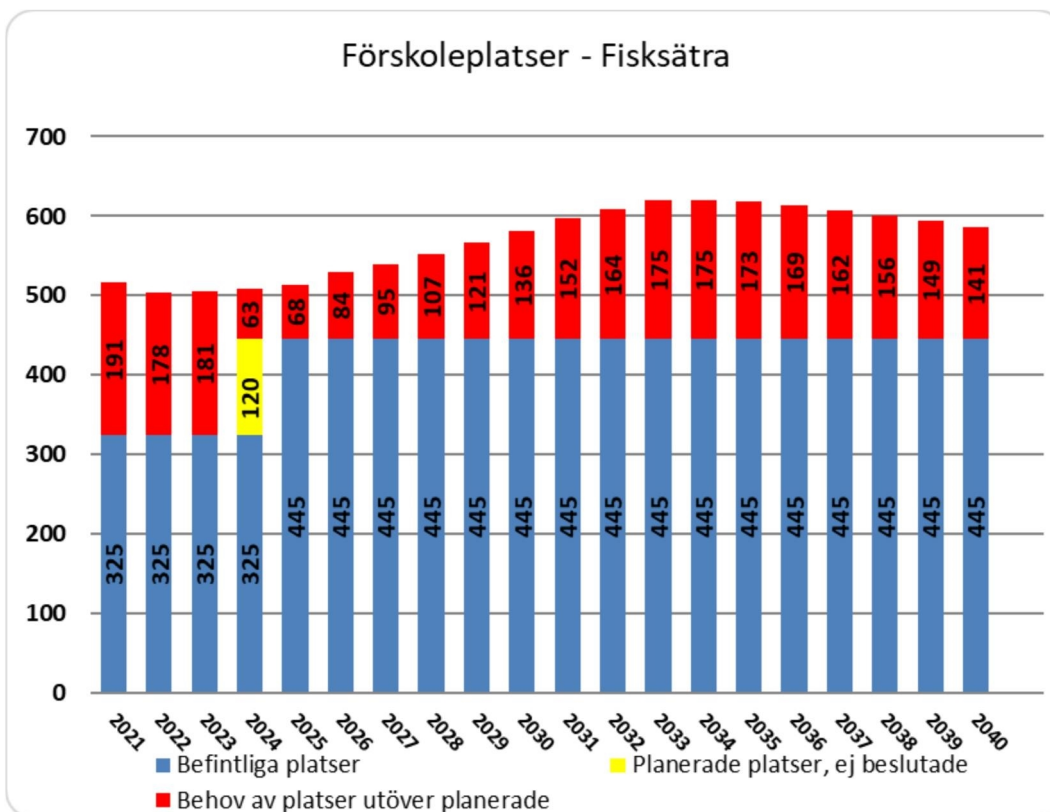
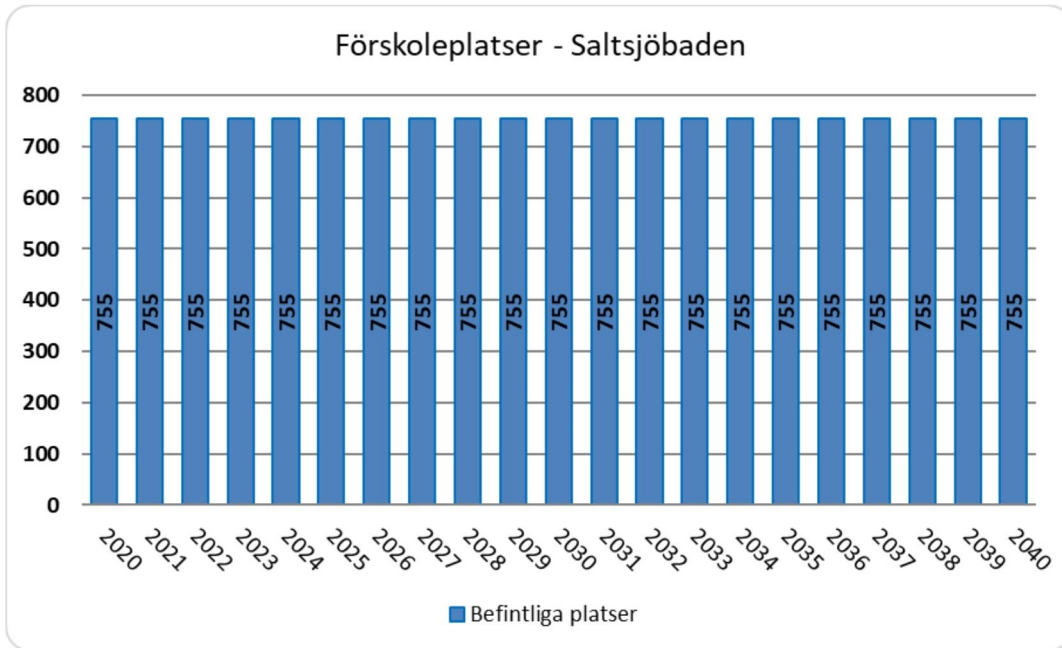
I området finns det skolplatser till de som önskar men med mycket liten marginal. Många elever väljer att gå årskurserna 7–9 i skolorna på Sicklaön. Andelen som väljer skola utanför Älta har minskat de senaste åren. Antalet skolplatser kommer att öka när nya Stavsborgsskolan tas i bruk. Den beräknas vara färdig år 2023. Beroende på hur eleverna väljer skola återstår att se om antalet skolplatser kommer att räcka till i Älta men till att börja med borde det var möjligt att utöka antalet högstadiplatser i Stavsborgsskolan utöver vad som planeras.

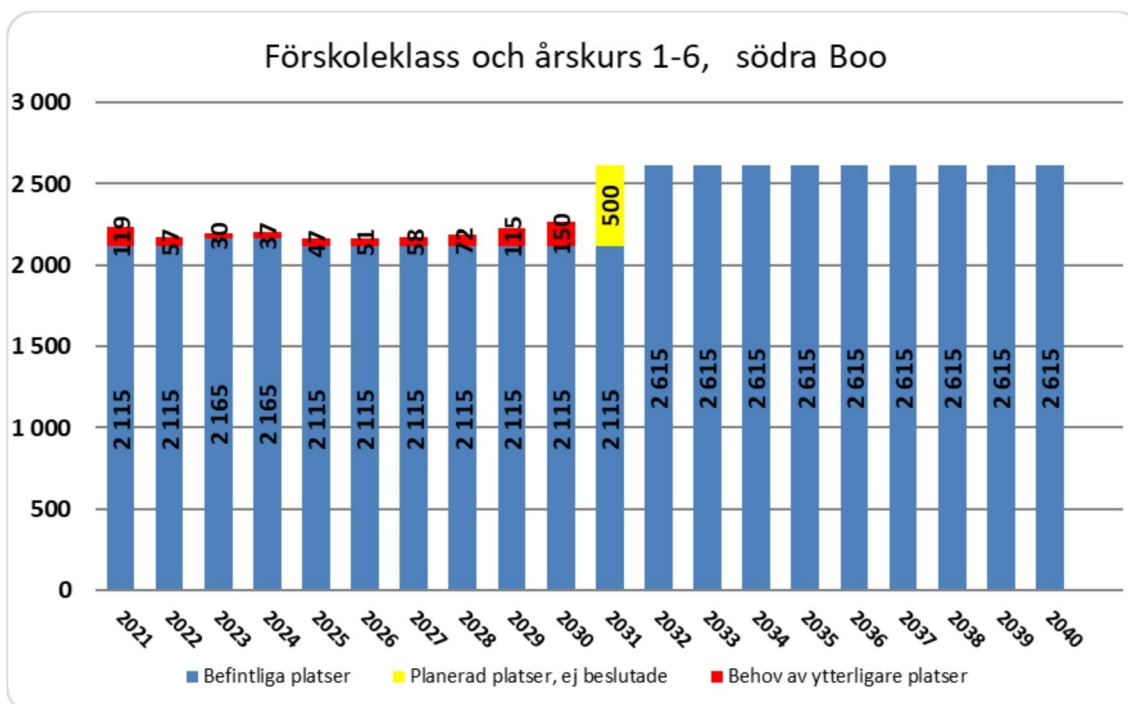
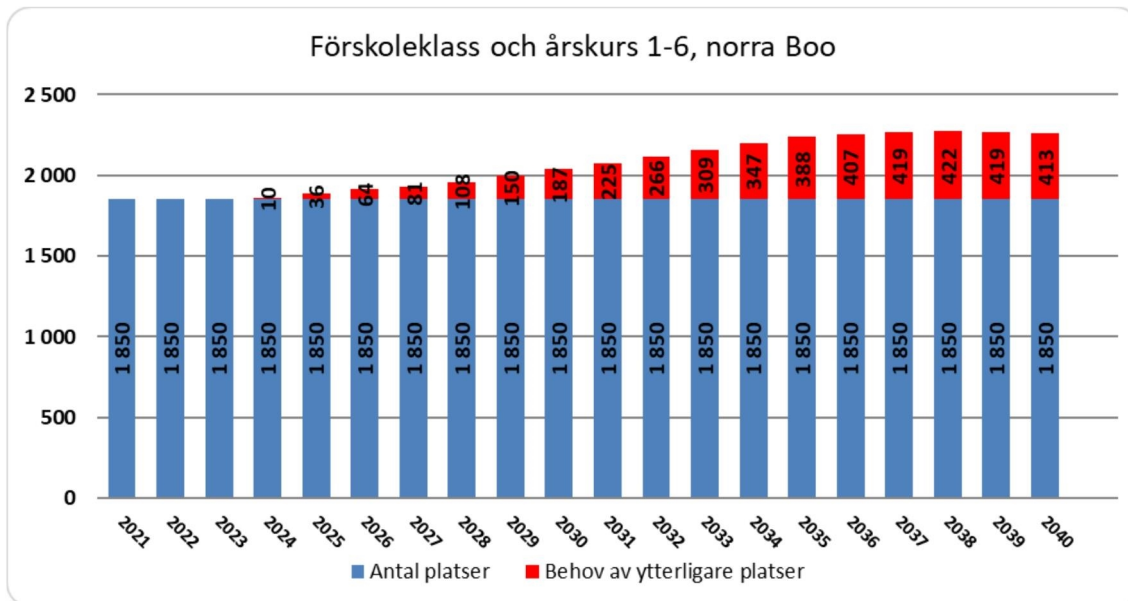

Behovsprognos per delområden för Boo, Sicklaön, Fisksätra och Saltsjöbaden

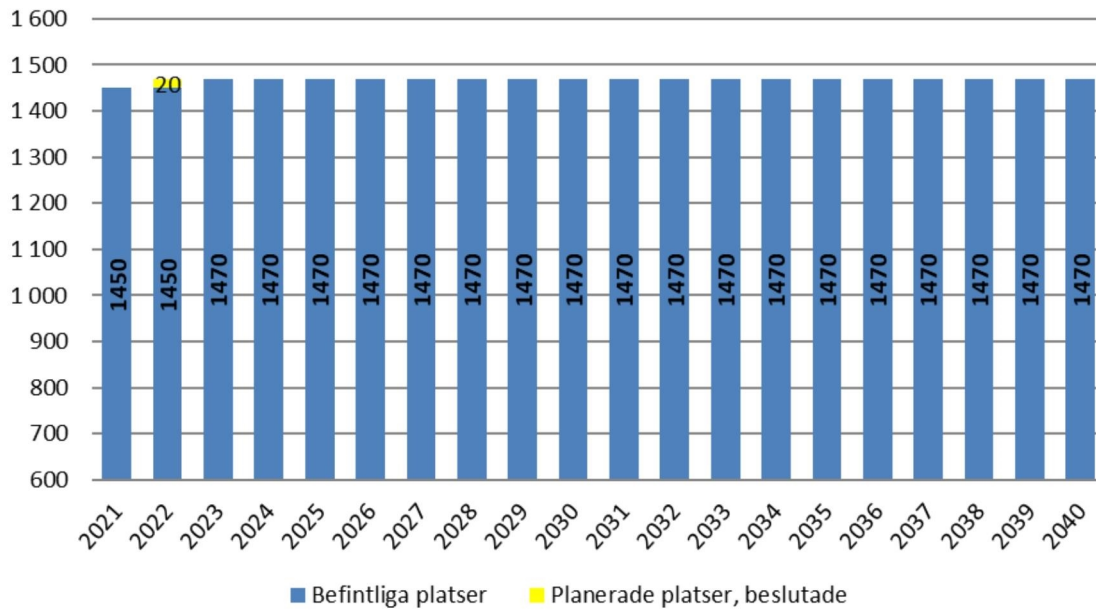

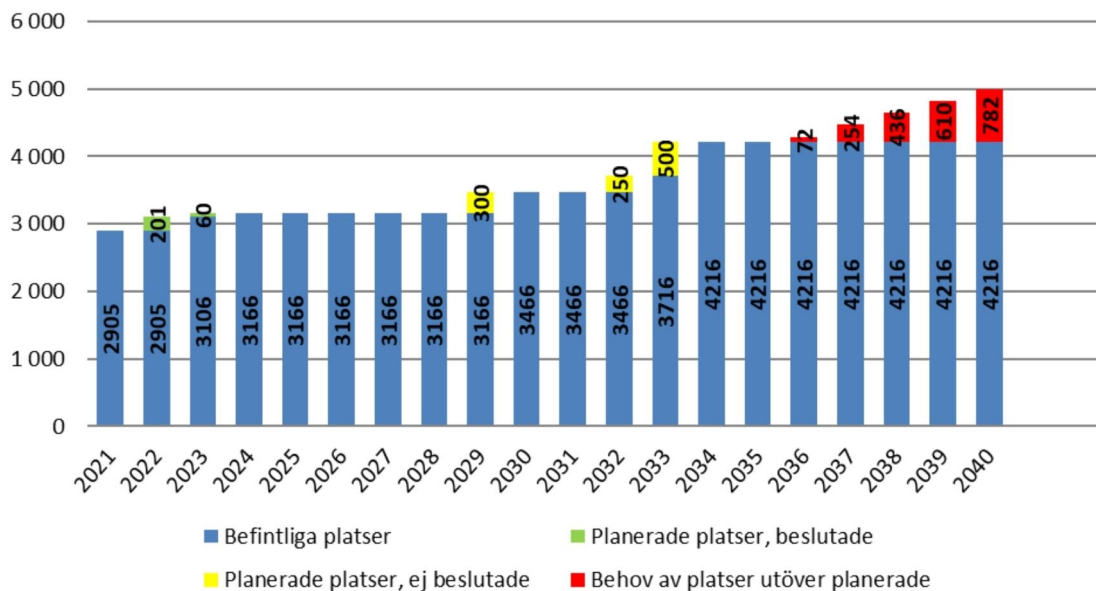

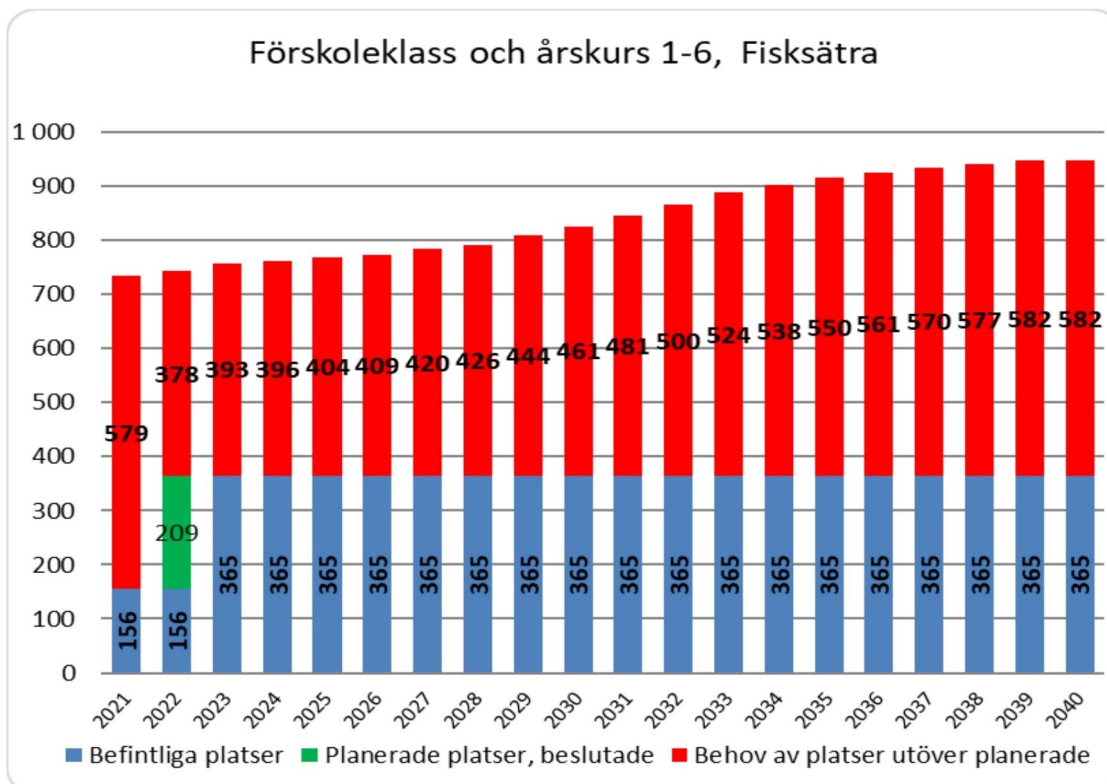
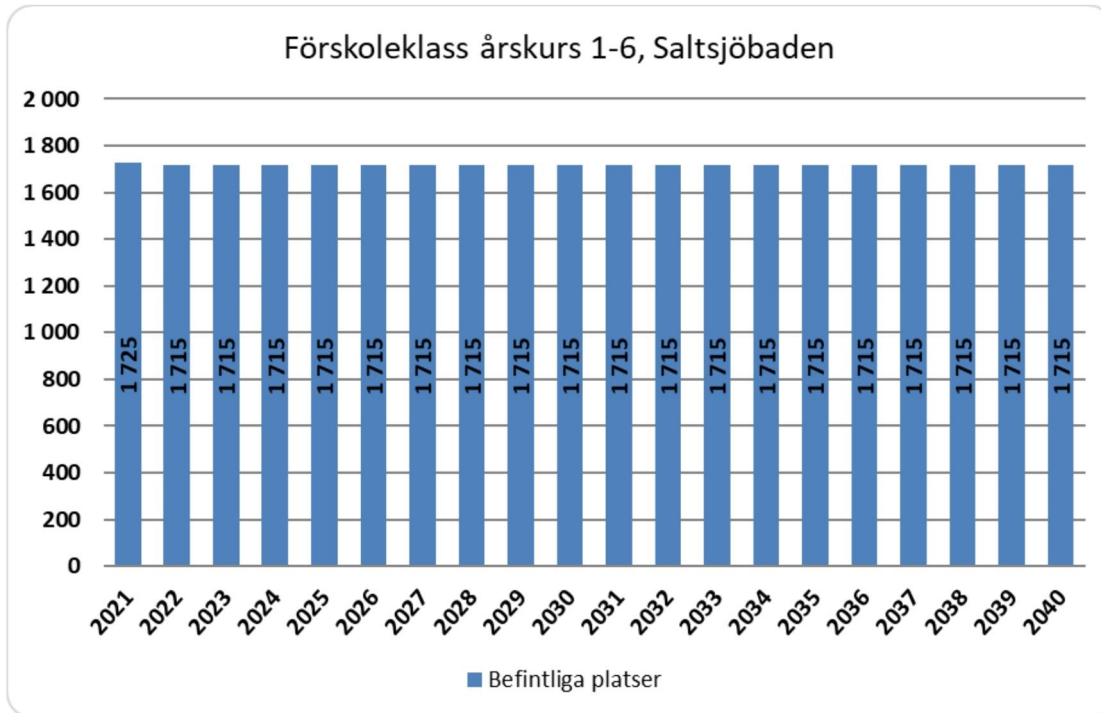
Förskoleklass och årskurs 1-6, östra Sicklaön

Förskoleklass och årskurs 1-6, västra Sicklaön

Tertialbokslut 1 år 2021,
utbildningsnämnden

9

UBN 2021/96

2021-05-17

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2021/96

Utbildningsnämnden

Tertialbokslut 1 år 2021, utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fastställer tertialbokslut 1, januari-april för år 2021.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 1,1 mnkr för perioden januari – april 2021 och årsprognosen visar ett underskott på 4,5 mnkr.

Det sammanvägda överskottet beror till stor del på skillnad i antal barn och elever samt minskade vistelsetider i förskolan i förhållande till budget samt kostnader för små undervisningsgrupper i gymnasieskolan och rättningar från år 2020 som inte beaktats i budgeten.

Effekterna av pandemin

Pandemin har självfallet inneburit utmaningar för förskolor och skolor under årets första fyra månader. Några förskolor och fritidshem har haft tillfälligt stängt till följd av smittspridning under enstaka dagar. Tre grundskolor har stängt fritidshem och två förskolor samt en pedagogisk omsorg har haft verksamheten stängd sex dagar eller mer. En del grundskolor har tidvis bedrivit undervisningen på distans. Gymnasieskolorna har haft en period med distans- eller fjärrundervisning, men fr o m den första april har den nationella rekommendationen tagits bort och skolorna anpassar sig till sina lokala förutsättningar.

Utbildningsenheten fortsätter att tillämpa digitala mötesformer för möten med rektorer och huvudmän. På mötena med huvudmän och rektorer i mars var en punkt erfarenhetsutbyte om anpassningar och lärdomar under pandemin. Pandemin har självfallet inneburit stora påfrestningar för många förskolor och skolor, men många rektorer och huvudmän vittnar också om att den lett till nya arbetssätt som man tar med sig framåt, t ex omfattande uteverksamhet, digitala möten med vårdnadshavare och medarbetare, digitala undervisningsformer.

Utbildningsenhetens tillsyn och insyn av förskolor genomförs under anpassade former, genom t ex besök före och efter förskolans ordinarie öppettider och digitala möten. Observationer inom VÅGA VISA har tyvärr behövt ställas in.

Verksamhetsresultat

Utbildningsnämndens resultatindikatorer mäts en gång per år vid olika tidpunkter. Den första redovisningen sker i samband med tertialbokslut 1. Indikatorerna baserade på elevenkäten i gymnasieskolan redovisas nedan. 2021 års resultat på gymnasieskolans årliga enkät till elever i årskurs 2 är överlag det bästa jämfört med de senaste tre årens resultat. En fjärdedel av enkätens påståenden har ett markant bättre resultat än förra året. Liksom tidigare år instämmer dock en låg andel elever i påståenden som handlar om inflytande.

Enkätresultaten avseende förskolan och grundskolan har tyvärr blivit försenade, och redovisas i samband med Tertialbokslut 2.

Här är andra resultat från utbildningsnämndens uppföljning och utvärdering:

Förädlingsvärden i grundskolan

I april redovisades en studie kring förädlingsvärden i grundskolan som utbildningsnämnden beställt. Syftet är att fånga skolornas betydelse för elevernas kunskapsresultat i årskurs 9, efter att hänsyn tagits till hur eleverna presterat i årskurs 6, föräldrarnas utbildningsbakgrund och andra bakgrundsfaktorer som också kan påverka elevernas måluppfyllelse. Ambitionen är att på det sättet bidra med relevant underlag till skolornas systematiska kvalitetsarbete, och resultaten kommer att utgöra underlag i utbildningsenhetens resultatdialoger med rektorer i höst. En skola har ett högt förädlingsvärde om eleverna får högre betyg eller provresultat i årskurs nio än vad man kan förvänta sig utifrån deras studieresultat i årskurs sex och elevernas bakgrund.

Förädlingsvärdet liknar SALSA-måttet som Skolverket redovisat tidigare, men det är också annorlunda på flera punkter. Exempelvis tar SALSA inte hänsyn till elevernas tidigare resultat i årskurs 6.

Beräkningarna har gjorts av forskarna Gabriel Heller-Sahlgren och Henrik Jordahl. Rapporten visar att skolor i Nacka kommun har högre förädlingsvärden än skolor i andra svenska kommuner, i genomsnitt. Det gäller samtliga tre ämnen. Det finns dock ingen statistisk säkerställd skillnad i förädlingsvärden när jämförelse görs med skolor i andra kommuner i Stockholms län. Inom Nacka varierar förädlingsvärdena mellan skolor i samma ämne såväl som inom skolor mellan olika ämnen.

Lärarstatistik

I maj redovisades lärarstatistik som utbildningsenheten beställt från SCB. Tillgången till legitimerade och behöriga lärare i Nackas grundskolor och gymnasieskolor är i genomsnitt högre än i Stockholms län och i riket. Det är framför allt de kommunala skolorna som har en hög andel behöriga lärare. Några fristående grundskolor har en mycket låg andel, men även den kommunala centrala mindre undervisningsgruppen som är en egen skolenhet har en mycket låg andel behöriga lärare, vilket är anmärkningsvärt med tanke på elevgruppens behov av särskilt stöd.

Uppföljning av barn i behov av särskilt stöd

I maj redovisas också en uppföljning av barn i behov av särskilt stöd i förskola/pedagogisk omsorg. Utbildningsenheten har genomfört en uppföljning av 72 barn som var i stort behov av särskilt stöd när de gick i förskolan eller i pedagogisk omsorg. En femtedel går i grundsärskola, varav en del går ett tionde år. Drygt hälften av gruppen blir behöriga till gymnasieskolan när de går ut årskurs 9.

Uppföljningen ger en intressant bild då den följer hur det går för barn som tidigt bedöms ha behov av särskilt stöd. Den bild som framträder är att en hel del av barnen når goda resultat och blir behöriga till gymnasieskolan. En del andra fortsätter att ha stora behov genom grundskolan, och deras svårigheter kan bli tydligare med stigande ålder, och ibland får de också tillkommande diagnoser.

Maximalt värde för skattepengarna

Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner

De genomsnittliga resultaten för Nackas gymnasieskolor är för samtliga påståenden i enkäten bättre än för genomsnittet i länet. Målet för indikatorn som mäter om Nackas skolor är i kvalitetstoppen är därmed uppfyllt.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Över länets genomsnitt i enkätundersökningen när det gäller andelen elever som kan rekommendera sin skola - Gymnasieskola	Ja	Ja	Ja

Bästa utveckling för alla

Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära

Även om indikatorerna som mäter elevernas uppfattning om inflytande inte uppfyller målnivån, så bör det noteras att resultaten förbättrats något jämfört med de senaste två åren. Drygt en tredjedel av eleverna uttrycker sig neutralt om inflytande – det är de två påståenden i enkäten där eleverna tydligast inte tar ställning till om de kan instämma eller inte.

Indikatorer		Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Andel elever som anser att undervisningen motiverar till att lära sig mer - Gymnasieskola		43 %	43 %	60 %
Andel elever som anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna - Gymnasieskola		34 %	36 %	40 %

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet

På tre av de åtta gymnasieskolor som deltog i enkätundersökningen ansåg minst 80 procent av eleverna att de kan rekommendera sin gymnasieskola.

Utbildningsnämndens mål om hälften är därmed inte uppnått. Utbildningsenheten kommer i samband med höstens kvalitetssamtal, att särskilt följa upp gymnasieskolor med mycket låg måluppfyllelse.

Indikatorer		Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Andel skolor som har minst 80 procent elever som kan rekommendera sin skola - Gymnasieskola		43 %	38 %	50 %

Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande

Målet för indikatorn som mäter om eleverna upplever att de är trygga i skolan är inte uppfyllt. Det är ändå positivt att drygt nio av tio elever anser att de är trygga och att en låg andel elever inte alls kan instämma i det påståendet (två procent), även om det självfallet är önskvärt att alla elever ska kunna känna sig trygga i sin skolmiljö.

Indikatorer		Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Andel elever som är trygga i skolan - Gymnasieskola		90 %	91 %	95 %

Stark balanserad tillväxt

Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola

Det har under årets första fyra månader inte funnits möjlighet att få förskoleplats i alla kommundelar. Det har varit svårt i Älta där ett mindre antal barn hänvisats till förskolor på Sicklaön.

I mars fick vårdnadshavare besked om skolvalet till förskoleklass och grundskola till hösten 2021. 91 procent av de sökande fick placering på den skola de valt i förstahand. Utbildningsnämndens mål är att 90 procent ska få sitt förstahandsval, vilket nåddes. Andelen som fick sitt förstahandsval har ökat från 87 procent jämfört med förra året.

Nästan alla, 99 procent, fick plats på någon av sina tre val av skola. Detta är en liten ökning från förra årets resultat som var 98 procent.

De tre skolor som hade allra flest förstahandssökande i förskoleklass 2021 var Myrsjöskolan, Sigfridsborgsskolan och Boo Gårds skola. Svårast var det att få plats på Myrsjöskolan där bara 61 procent av dem som sökte skolan i förstahand fick plats.

Indikatorer		Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021
Det finns möjlighet till plats i förskolan i varje kommundel - Förskola (GL-mål)		Ja	Nej	Ja
Andel elever som fått plats på den skola de valt i första hand - Grundskola		87 %	91 %	90 %

Ekonomiskt resultat

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på **1,1 mnkr** för perioden januari – april 2021 och årsprognosen visar ett underskott på **4,5 mnkr**.

Förskolan visar ett överskott på 1,3 mnkr. Det är fler inskrivna barn än vad som beräknats i budget men med minskade vistelsetider.

En ökad kostnad för omsorg på kvällar, nätter och helger beräknas påverka resultatet negativt med 4,5 mnkr för helåret 2021. Årsprognosen för förskola och pedagogisk omsorg beräknas bli som budget.

Gymnasieskolan visar ett underskott på 3,3 mnkr. Detta beror på att extrakostnaden för elever i små undervisningsgrupper inte beaktats i budgeten samt att det går fler elever i

gymnasieskolan än vad som räknats med i budget. Även en rättning avseende år 2020 ingår i utfallet.

Årsprognosen baserar sig på ackumulerat underskott, exklusive retroaktiv rättning, extrapolerat till helår. Vid tertialboks slut 2 kommer en mer säker prognos kunna göras då vi vet hur elevsammansättningen för det nya läsåret ser ut. Årsprognosen för gymnasieskolan visar på ett underskott på 5,0 mnkr. Överskottet i likvärdighetsresursen beräknas utnyttjas under resterande del av 2021 förutom 0,5 mnkr avseende strukturella ersättningar.

Finansiell sammanställning

Verksamhet, tkr	Ack utfall 2021			Ack budget 2021				Helår budget och prognos 2021			
	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget intäkter	Budget kostnader	Budget netto	Budget avvikelse	Budget netto	Prognos netto	Prognos avvikelse	Prognos avvikelse
Checkram	69 265	-965 649	-896 383	64 399	-960 080	-895 681	-702	-2 661 673	-2 666 673	-5 000	-0,2%
Förskola och pedagogisk omsorg	40 434	-299 064	-258 630	36 985	-296 873	-259 887	1 257	-748 779	-748 779	0	0,0%
Fritidshem	16 821	-85 030	-68 208	16 708	-85 092	-68 384	176	-203 325	-203 325	0	0,0%
Öppen fritidsverksamhet	25	-2 023	-1 998	0	-2 039	-2 039	41	-6 060	-6 060	0	0,0%
Förskoleklass	280	-21 383	-21 103	280	-21 664	-21 384	280	-63 907	-63 907	0	0,0%
Grundskola	7 529	-394 173	-386 644	6 480	-393 689	-387 209	565	-1 166 837	-1 166 837	0	0,0%
Grundsärskola	44	-11 464	-11 420	40	-11 455	-11 415	-5	-33 926	-33 926	0	0,0%
Gymnasieskola	4 046	-146 541	-142 495	3 806	-143 033	-139 228	-3 267	-419 179	-424 179	-5 000	-1,2%
Gymnasiesärskola	85	-5 970	-5 885	100	-6 235	-6 135	250	-19 661	-19 661	0	0,0%
Övrig ram	3 711	-106 523	-102 812	2 092	-106 750	-104 658	1 846	-298 429	-297 929	500	0,2%
Likvärdighetsresurs	1 381	-91 678	-90 296	1 392	-93 191	-91 799	1 503	-261 558	-261 058	500	0,2%
Öppen förskola	100	-2 998	-2 898	0	-2 710	-2 710	-188	-8 130	-8 130	0	0,0%
Nämnd & nämndstöd	0	-411	-411	0	-431	-431	21	-1 312	-1 312	0	0,0%
Myndighet och huvudmannauppgifter	27	-8 929	-8 903	0	-9 326	-9 326	423	-25 384	-25 384	0	0,0%
Forskning och utveckling	2 203	-2 508	-305	700	-1 092	-392	87	-2 045	-2 045	0	0,0%
Summa	72 976	-1 072 172	-999 196	66 491	-1 066 830	-1 000 339	1 144	-2 960 102	-2 964 602	-4 500	-0,2%

Sammanställning över antal barn och elever

Förändring volym	Genomsnittligt antal barn och elever jan - apr 2021		
Verksamhet	Genomsnittligt utfall perioden	Genomsnittlig budget perioden	Periodens budgetavvikelse
Förskola och ped omsorg	6 545	6 506	39
Fritidshem	5 617	5 487	130
Förskoleklass	1 490	1 499	-9
Grundskola	13 735	13 730	5
Grundsärskola	122	124	-2
Gymnasieskola	4 282	4 266	16
Gymnasiesärskola	57	59	-2
Summa placeringar	31 848	31 671	177
Summa barn och elever	26 231	26 184	47

Redovisning riktade statsbidrag

Bidrag som beviljats/erhållits perioden januari-april 2021	Myndighet (statlig medfinansier)	Sökt belopp tkr (år)	Erhållet/reserverat belopp tkr	Prognos tkr år 2021
Asylsökande barn och elever i förskola och skola	Migrationsverket	939	1) 579	
Asylsökande barn i förskola och skola	Migrationsverket	477	2) 509	1 500
Omsorg på kvällar, nätter och helger	Skolverket		3) 333	1 000
Papperslösa barn	Skolverket	90	4) 60	150
Barn som inte är folkbokförda i Sverige	Skolverket	1 008	5) 672	2 000
Bättre språkutveckling i förskolan	Skolverket	4 080	6) 4 080	2 203
Maxtaxa	Skolverket	26 755	7) 26 755	26 755
Kvalitetssäkrande åtgärder	Skolverket	6 370	8) 6 370	6 370

1) Reserverat belopp är 80% av ansökt belopp enligt tidigare statistik om avslag. Beloppet är reserverat i årsbokslut 2020. Ingen uppbokning i tertialbokslut 1 eller prognos för 2021 görs därför.

2) Reserverat belopp är 80% av ansökt belopp för kvartal 1, extrapolerat till tertial 1.

3) Ansökan om statsbidrag görs i maj. Reserverat belopp baserar sig på utfall 2020.

4) Sökt belopp avser jan-jun 2021. Reserverat belopp avser tertial 1. Prognos baseras på utfall samt bedömning.

5) Sökt belopp avser jan-jun 2021. Reserverat belopp avser tertial 1. Prognos baseras på utfall samt bedömning.

6) Statsbidraget avseende bättre språkutveckling i förskolan fördelas mellan de förskolor som anmäler sitt intresse. Utfallet avser de fristående anordnarna. Välfärd skola redovisar statsbidraget för den kommunala verksamheten. Kommunen fick totalt 4 079 961 kr i statsbidrag.

7) Statsbidrag för tillämpning av maxtaxa tillfaller kommunfinanserna centralt.

8) Statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder tillfaller kommunfinanserna centralt.

Investeringar

Utbildningsnämnden har inga investeringar eller projekt att rapportera.

Sjukfrånvaro bland enhetens medarbetare

Utbildningsenhetens totala sjukfrånvaro för tertial 1 2021 är 4,16% vilket är en ökning jämfört med tertial 1 2020, då andelen låg på 1,15%. Merparten, 3,57%, gäller en längre sjukskrivning.

Kommunens totala sjukfrånvaro för tertial 1 2021 är 7,14%, något lägre än tertial 1 2020 då andelen var 8,10%.

Kommunövergripande åtgärdsplan

Generell besparing 5 procent

Utbildningsnämndens budget består till 98,3% av beslutade ersättningsnivåer kopplade till volym. Verksamheter och aktiviteter enligt tabell nedan är ej obligatoriska för kommunen att erbjuda och summeras till 53,8 mnkr för år 2021.

Ej obligatorisk verksamhet	Beräknad årseffekt
Skolpeng utomlands	-2 000 000
Öppen förskola (möjlig from augusti-25)	-9 000 000
Omsorg på obekvämtid	-13 000 000
Vistelseid föräldralediga och arbetssökande 25 till 15 timmar i förskolan	-19 000 000
Vistelseid föräldralediga och arbetssökande 10 till 0 timmar i fritidshem	-9 000 000
Skolskjuts förskolebarn	-1 300 000
Maxtaxa för föräldralediga och arbetssökande (avgiftsreducering enligt regelverk)	-500 000
Ej utnyttjade åtgärder	-53 800 000

Effektivare processer och systemrensning och digitalisering

Vi arbetar med att tydliggöra och utveckla våra processer och drar nytta av digitalisering där det är möjligt samtidigt som säkerheten tillgodoses. Vi tar bland annat stöd av digitaliseringsenheten och tar lärdom av andra enheters erfarenheter.

Konsultprövning

Vi har tillämpat konsultprövning vid upphandling av undersökningar.

Att leva som vi lär

Vi har hittat andra mer kostnadseffektiva metoder för omvärldspaning och sänkt ambitionsnivån. Detta är redan beaktat i mål och budget.

Intern kontrollplan

Hösten 2020 beslutade Kommunfullmäktige om ett nytt reglemente för intern kontroll. Utbildningsnämnden antog därför en ny internkontrollplan avseende 2021 som är

baserad på en riskanalys. Uppföljningen av planen kommer att redovisas för utbildningsnämnden i årsbokslutet avseende år 2021.

Utbildningsnämndens internkontrollplan avseende år 2021 består av tolv olika risker. Kontrollmomenten har genomförts enligt plan men de flesta av dessa kontrollmoment är schemalagda till hösten-21.

Vid en av de utförda kontrollmomenten har dock utfallet visat på en avvikelse, nämligen att det har varit brist på tillgång på förskoleplatser i Älta. Denna omständighet har varit övergående och är inte längre aktuell.

Konsekvenser för barn

Beslutet att fastställa tertialbokslut 1 medför inga konsekvenser för barn.

Susanne Nord
Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Magnus Blomberg
Business Controller utbildning
Controllerenheten

Revidering av
utbildningsnämndens
delegationsordning

10

UBN 2021/102

2021-05-26

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2021/102

Utbildningsnämnden

Revidering av utbildningsnämndens delegationsordning

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att revidera delegationsordningen i enlighet med bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad den 26 maj 2021.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har beslutat om vissa tillägg i sin delegationsordning som nu föreslås genomföras även i utbildningsnämndens delegationsordning. Det föreslås tillägg av nya delegationspunkter utifrån lagen om tillgänglighet till digital offentlig service. Därtill föreslås delegering av beslut om att utse dataskyddsombud. Delegaten Utbildningsdirektör föreslås ändras till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör.

Ärendet

Enligt 6 kap. 37 § kommunallagen får en nämnd uppdra åt presidiet, ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Sådana uppdrag att fatta beslut på delegation samlas ihop i en delegationsordning, så det blir överskådligt i vilka typer av ärenden beslut kan fattas på delegation.

Kommunstyrelsen har beslutat om vissa tillägg i sin delegationsordning som nu föreslås genomföras även i utbildningsnämndens delegationsordning.

Beslut och rättelse enligt lagen om tillgänglighet till digital offentlig service

Det finns numera en lag som ställer krav på myndigheter och andra offentliga aktörer att tillhandahålla information och tjänster som är digitala på ett sådant sätt att alla kan förstå. Enligt lagen om tillgänglighet till digital offentlig service (ibland benämnd ”webbtillgänglighetsdirektivet”) kan enskilda påtala brister, anmäla klagomål och överklaga beslut om den enskilde anser att myndigheter eller andra offentliga aktörer inte lever upp till lagen. Den enskilde har rätt att få ett beslut utifrån inlämnat klagomål och beslutet kan överklagas till förvaltningsrätten. Enskild kan även lämna klagomål direkt till tillsynsmyndigheten, Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), som i sin tur kan förelägga aktören om det finns brister i en digital tjänst. Föreläggandet kan förenas med vite. Beslut och rättelse i ärenden som avser denna lagstiftning föreslås delegeras till enhetschef.

Utse dataskyddsbud enligt dataskyddsförordningen

Enligt artikel 37 dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige (i detta fall utbildningsnämnden) utse ett dataskyddsbud. Uppgift om vem som är dataskyddsbudet ska anmälas Integritetsskyddsmyndigheten (tidigare Datainspektionen). Dataskyddsbudets övergripande uppgift är att övervaka att utbildningsnämnden följer dataskyddsförordningen. Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör föreslås vara delegat för att utse dataskyddsbud för utbildningsnämnden.

Titeln utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Titeln utbildningsdirektör har ändrats till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör varför en justering av titeln föreslås justeras.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1 Föreslagen reviderad delegationsordning

Susanne Nord
Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Louise Hult
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten

FÖRSLAG TILL DELEGATIONSORDNING FÖR UTBILDNINGSNÄMNDEN

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
UBN 2021/102	2021-06-09	Utbildningsnämnden	Utbildningsnämnden	Susanne Nord
Delegationsordning	för utbildningsnämnden			

Dokumentets syfte

Delegationsordning anger vilka frågor utbildningsnämnden delegerat och vem som har rätten att besluta

Dokumentet gäller för

All verksamhet inom utbildningsnämndens ansvarsområden.

Föreslagna tillägg markeras med grönt

Bestämmelser kring delegation

Utbildningsnämnden får uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden enligt 6 kap 37§ KL. Utbildningsnämnden får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap 5–8§§ KL. Beslutanderätten får enligt 6 kap 38 § KL inte delegeras i följande slag av ärenden:

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, t.ex.:
  - riktlinjer, intentioner, ramar och system för budget och budgetuppföljning,
  - fastställande av nämndens budget,
  - åtgärder på grund av budgetavvikelser som påverkar totalramen för nämndens budget,
  - fastställande av förslag till ekonomiskt bokslut och verksamhetsberättelse,
  - åtgärder med anledning av revisionsanmärkning.
- Framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats.
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden.
- Vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Vidaredelegation

Om en nämnd med stöd av 5 § uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen eller regionen att fatta beslutet. Delegat enligt delegationsordningen anges i lägsta nivå. För tjänstemannadelegat innebär det att överordnad tjänsteman kan fatta beslut i alla ärenden delegerade till lägre tjänsteman.

Anmälan av delegationsbeslut

Utbildningsnämnden beslutar i vilken utsträckning beslut som har fattats genom vidaredelegation (6 kap 37§ KL) eller genom delegation till anställd (7 kap 5–6§§ KL) ska anmälas till nämnden. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap KL. Sådana beslut som avses i 6 kap 39§ KL, det vill säga beslut som fattats genom delegation på grund av att ärendet är så brådskande att nämndens sammanträde inte kunnat inväntas, ska anmälas vid nästa sammanträde.

Allmänt

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
3.1	Ärenden som är så brådskande att inte utbildningsnämndens sammanträde kan inväntas	6 kap. 39§ KL	UBN:s ordf, eller vid förhinder för denne, 1:e vice eller 2:e vice ordf i UBN
3.2	Beslut att inte lämna ut allmän handling, eller uppgift ur en sådan, samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande av allmän handling	TF och OSL	Enhetschef
3.3	Utfärda och återkalla fullmakt att föra nämndens talan		Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
3.4	Omprövning av beslut	37-39§ FL	Delegaten i ursprungsbeslutet
3.5	Avvisning av överklagande som kommit in för sent	45§ FL	Delegaten i ursprungsbeslutet
3.6	Yttrande till tillsynsmyndighet		Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
3.7	Yttrande till Skolinspektionen avseende tillstyrkande av enskild huvudman	2 kap 2§ SL	Expert
3.8	Anmäla personuppgiftsincident till tillsynsmyndighet enligt artikel 33 i dataskyddsförordningen.	GDPR	Enhetschef i samråd med dataskyddsombud
3.9	Beslut om den registrerades rättigheter i fråga om rättelse, radering, begränsning av behandling och överföring av personuppgifter till annan personuppgiftsansvarig (dataportabilitet).	GDPR	Enhetschef
3.10	Ingå personuppgiftsbiträdesavtal med personer utanför den kommunala organisationen som behandlar personuppgifter för utbildningsnämndens räkning.	GDPR	Enhetschef
3.11	Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av delegatens beslut.		Delegaten i ursprungsbeslutet

3.12	Avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av delegationsbeslut		Delegaten i ursprungsbeslutet
3.13	Beslut enligt 15 § 2 st lagen om tillgänglighet till digital offentlig service		Enhetschef
3.14	Rättelse enligt 19 § lagen om tillgänglighet till digital offentlig service		Enhetschef
3.15	Utse dataskyddsbud		Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Upphandling, fordringar och IKE

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
4.1	Samtliga beslut i ärenden om direktupphandling under direktupphandlingsgräns		Enhetschef
4.2	I sådana mål och ärenden när UBN för kommunens talan besluta om förlikning, träffa överensk. om betalning av fordran, anta ackord och avvisa fordran; allt för belopp inte överstigande tio basbelopp		Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
4.3	Samtliga beslut i ärenden om upphandling eller avtal avseende kundvalet (ej IT-upphandling) för ett samlat beräknat kontraktsvärde upp till 5 mnkr.		Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
4.4	Beslut om individinriktat stöd för elever i omfattande behov av särskilt stöd (till kommunala enheter)		Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
4.5	IKE förskola – prövning om ekonomiska och organisatoriska svårigheter. I övrigt verkställighet.	8 kap. 13§ o 17§ 2 st SL	Enhetschef
4.6	IKE förskoleklass – prövning om ekonomiska och organisatoriska svårigheter (vh:s begäran). I övrigt verkställighet.	9 kap. 13 § 2 st och 16§ 2 st SL	Enhetschef
4.7	IKE grundskola – prövning om ekonomiska och organisatoriska (vh:s begäran). I övrigt verkställighet.	10 kap. 27§ 2 st och 34§ 2 st SL	Enhetschef
4.8	IKE grundsärskola – prövning om ekonomiska och organisatoriska svårigheter (vh:s begäran). I övrigt verkställighet.	11 kap. 26 § 33§ 2 st SL	Enhetschef
4.9	IKE fritidshem – prövning om ekonomiska och organisatoriska svårigheter (vh:s begäran). I övrigt verkställighet.	14 kap. 14§ SL	Enhetschef
4.10	IKE nationella program i gymnasieskolan utanför samverkansavtalet – prövning	16 kap. 50§ SL	Enhetschef

	om ekonomiska och organisatoriska svårigheter I övrigt verkställighet.		
4.11	IKE introduktionsprogram i gymnasieskolan	17 kap. 26a § SL	Resurssamordnare
4.12	IKE gymnasiesärskolan – prövning om ekonomiska och organisatoriska svårigheter I övrigt verkställighet.	19 kap. 43-44 §§ SL	Enhetschef
4.13	IKE individuellt program i gymnasiesärskolan	19 kap. 44a § SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef

Bidrag till fristående anordnare

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
5.1	Beslut om grundbelopp till fristående enheter i enlighet med beslut i KF (Mål och budget) och KS (samverkansavtal) Förskola Förskoleklass Grundskola Grundsärskola Fritidshem Gymnasieskolans nationella program Gymnasieskolans programinriktade val Gymnasiesärskolans nationella program	8 kap. 21 § SL 9 kap. 19 § SL 10 kap. 37 § SL 11 kap. 36 § SL 14 kap. 15 § SL 16 kap. 52 § SL 17 kap. 31 § SL 17 kap. 35 § 19 kap. 45 § SL	Enhetschef
5.2	Beslut som avser bidrag för elev i särskilda utbildningsformer i enlighet med beslut i KF (Mål och budget). Internationell grundskola Internationell gymnasieskola Pedagogisk omsorg Öppen fritidsverksamhet	24 kap. 5,6 §§ SL 25 kap. 11, 15–16 §§ SL	Enhetschef
5.3	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående förskola	8 kap. 21 § SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
5.4	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående förskoleklass	9 kap. 19 § SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
5.5	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående grundskola	10 kap. 37 § SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
5.6	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående grundsärskola	11 kap. 36 § SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
5.7	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående fritidshem	14 kap. 15 § SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef

5.8	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående gymnasieskola som anordnar nationella program	16 kap. 52§ SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
5.9	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående gymnasieskola som anordnar programinriktat val inom IM	17 kap. 35§ SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
5.10	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående gymnasiesärskola	19 kap. 45§ SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
5.11	Beslut om tilläggsbelopp som avser omfattande behov av särskilt stöd till fristående anordnare av annan pedagog. vht.	25 kap. 11§ SL	Resurssamordnare för beslut under tre basbelopp per termin, därutöver enhetschef
5.12	Beslut om tilläggsbelopp för modersmålsundervisning till fristående enheter	10 kap 37§ SL 11 kap 36§ SL 16 kap 52§ SL 17 kap 31§ SL 19 kap 45§ SL	Enhetschef
5.13	Beslut om tilläggsbelopp för lovskola till fristående enheter inom grundskolan	10 kap 37§ SL	Enhetschef
5.14	Beslut om strukturtillägg till fristående enheter inom gymnasieskolan (nationella program) enligt samverkansavtal i Stockholms län	2 kap 8a§ SL 8 kap. 23§ SL 9 kap. 21§ SL 10 kap. 39§ SL 16 kap. 54§ SL	Enhetschef
5.15	Överenskommelse om ersättning till fristående enheter för elever på IMA, IMY, IMS	17 kap. 29§ 1 st SL	Expert

Godkännande, föreläggande m.m. (enskild huvudman)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
6.1	Beslut att auktorisera (godkänna) eller avslå ansökan om auktorisation av enskild huvudman för förskola och pedagogisk omsorg samt fritidshem som inte anordnas vid en skolenhet	2 kap. 5§ SL 2 kap. 7 2 st§ SL 25 kap 10§ SL	Expert
6.2	Beslut att avauktorisera sådan enskild huvudman, som avses i punkt 6.1 på anordnarens egen begäran eller på grund av att anordnaren saknat uppdrag de senaste 12 månaderna	Generella och specifika auktorisationsvillkor i kundvalet	Expert
6.3	Beslut om föreläggande för den som är uppgiftsskyldig att lämna upplysningar samt tillhandahålla handlingar och annat material som behövs för tillsyn	26 kap. 7–8§§ SL	Expert
6.4	Beslut om föreläggande för en huvudman att fullgöra sina skyldigheter om	26 kap. 10§ SL	Expert

	verksamheten inte uppfyller de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag		
6.5	Beslut om att tilldela en huvudman en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för vht:n.	26 kap. 11§ SL	Expert
6.6	Beslut att avstå från att ingripa om överträdelserna är ringa, den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse, eller det i övrigt finns särskilda skäl mot ett ingripande	26 kap. 12§ SL	Expert

Trygghet och studiero

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
7.1	Beslut om avstängning, helt eller delvis (frivilliga skolformer)	5 kap. 17§ SL	UBN:s ordf, eller vid förhinder för denne, 1:e vice eller 2:e vice ordf i UBN
7.2	Beslut om avstängning, helt eller delvis (utbildning med praktiska inslag)	5 kap. 19§ SL	UBN:s ordf, eller vid förhinder för denne, 1:e vice eller 2:e vice ordf i UBN

Skolplikt och rätt till utbildning

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
8.1	Beslut om mottagande i grundsärskola (vårdnadshavarnas samtycke)	7 kap. 5§ 2 st SL	Enhetschef
8.2	Beslut om mottagande i grundsärskola (ej vårdnadshavarnas samtycke)	7 kap. 5§ 3 st SL	UBN:s ordf, eller vid förhinder för denne, 1:e vice eller 2:e vice ordf i UBN
8.3	Besluta att elev inte tillhör grundsärskolans målgrupp efter utredning enligt 7 kap. 5 a§ samt vidta åtgärder med anledning av detta	7 kap. 5 b§ SL	Enhetschef
8.4	Beslut att elev i grundskolan kan få sin utbildning inom grundsärskolan (integrerad elev)	7 kap. 9§ 1:a meningen SL	Resurssamordnare
8.5	Beslut att en elev i grundskolan kan få sin utbildning inom grundskolan (integrerad elev)	7 kap. 9§ 2:a meningen SL	Resurssamordnare
8.6	Beslut om uppskjuten skolplikt efter begäran av vårdnadshavare	7 kap. 10§ SL	Resurssamordnare
8.7	Beslut om att ett barn får börja fullgöra skolplikten i grundsärskolan höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år utan att först ha gått ut förskoleklassen (vårdnadshavarens begäran)	7 kap 11a§2 SL	Resurssamordnare

8.8	Beslut om skolpliktens förlängning för elever som inte har påbörjat högsta årskursen under sitt tionde skolår. Avser kommunala skolor.	7 kap. 13§ SL	Rektor
8.9	Beslut om skolpliktens förlängning för elever som inte har påbörjat högsta årskursen under sitt tionde skolår. Avser andra huvudmän än Nacka kommun.	7 kap. 13§ SL	Expert
8.10	Beslut om skolpliktens upphörande för elever som uppnått målen	7 kap. 14§ SL	Rektor
8.11	Skolpliktens upphörande för elever i skola hos annan huvudman som uppnått målen – förkortad skolplikt	7 kap. 14§ SL	Expert
8.12	Beslut om att slutföra skolgången under högst ytterligare två år efter det att skolplikten har upphört. Avser andra huvudmän än Nacka kommun.	7 kap. 15–16§§ SL	Expert
8.13	Beslut om att slutföra skolgången efter det att skolplikten har upphört (två år) för elev i grundsärskola	7 kap. 15–16§§ SL	Resurssamordnare
8.14	Beslut om att slutföra skolgången under högst ytterligare två år efter det att skolplikten har upphört. Avser kommunala skolor.	7 kap. 15–16§§ SL	Rektor
8.15	Beslut om att fullgöra skolplikten på annat sätt	24 kap 23–24§§ SL	Expert

Förskolan

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
9.1	Beslut om förskola i den omfattning som behövs om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Avser barnets rätt till förskola, förtur till plats och utökning av tid	8 kap. 5§ SL RL	Resurssamordnare
9.2	Beslut om erbjudande av förskola om barnet av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola. Avser barnets rätt till förskola, förtur till plats och utökning av tid.	8 kap. 7§ SL 8 kap. 14§ 2 st SL RL	Resurssamordnare
9.3	Beslut om mottagande av barn från annan kommun (personliga förhållanden, särskilda skäl)	8 kap. 13§ 1 st SL	Rektor
9.4	Beslut om mottagande av barn från annan kommun (efter önskemål från vårdnadshavare)	8 kap. 13§ 2 st SL	Rektor

Förskoleklassen

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
10.1	Beslut om att ett barn får tas emot i förskoleklass ht det kalenderår då barnet fyller fem år.	7 kap. 11§ SL	Produktionsdir. Välfärd skola
10.2	Beslut om mottagande av elev från annan kommun	9 kap. 13§ SL	Produktionsdir. Välfärd skola
10.3	Yttrande till annan kommun om mottagande av elev folkbokförd i Nacka	9 kap. 13§ SL	Administrativ handläggare/ expert/resurssamordnare
10.4	Beslut om placering vid skolenhet (för att annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet inte ska åsidosättas)	9 kap. 15§ 1 st SL	Produktionsdir. Välfärd skola
10.5	Beslut om placering vid skolenhet (vid organisatoriska eller ekonomiska svårigheter)	9 kap. 15§ 2 st SL	Produktionsdir. Välfärd skola
10.6	Beslut om skolskjuts (SL-kort)	9 kap. 15b§ SL	Rektor
10.7	Beslut om skolskjuts (taxiresor) för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från kommunens förskoleklass	9 kap. 15b§ SL	Resurssamordnare
10.8	Beslut om skolskjuts (taxiresor) för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från annan kommuns förskoleklass	9 kap. 15b§ 2st SL	Resurssamordnare
10.10	Beslut om skolskjuts för en elev som går i en annan kommuns förskoleklass och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen	9 kap. 15c§ SL	Resurssamordnare
10.11	Beslut om skolskjuts (taxiresor) för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från fristående förskoleklass inom Nacka kommun	9 kap. 21a§ SL	Resurssamordnare
10.12	Beslut om skolskjuts för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från fristående förskoleklass utanför Nacka kommun	-	Resurssamordnare

Grundskolan

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
11.1	Beslut om mottagande av elev från annan kommun om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl	10 kap. 25§ SL	Produktionsdir. Valfärd skola
11.2	Yttrande till annan kommun om mottagande av elev folkbokförd i Nacka	10 kap. 25§ SL	Administrativ handläggare/ expert/resurssamordnare
11.3	Beslut om att ta emot elev från annan kommun efter vårdnadshavares önskemål	10 kap. 27§ SL	Produktionsdir. Valfärd skola
11.4	Beslut om åtgärder för elev som till följd av sin skolgång måste bo utanför det egna hemmet har rätt till tillfredsställande förhållanden	10 kap. 29§ SL	Expert
11.5	Beslut om placering vid skolenhet för att annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet inte ska åsidosättas	10 kap. 30§ 1 st SL	Produktionsdir. Valfärd skola
11.6	Beslut om placering vid skolenhet vid 1. organisatoriska eller ekonomiska svårigheter 2. om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero	10 kap. 30§ 2 st SL	Produktionsdir. Valfärd skola
11.7	Beslut om skolskjuts (SL-kort) till och från kommunens grundskola	10 kap. 32§ SL	Rektor
11.8	Beslut om skolskjuts (taxiresor) för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från kommunens grundskola	10 kap. 32§ SL	Resurssamordnare
11.9	Beslut om skolskjuts (taxiresor) för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från annan kommuns grundskola	10 kap. 32§ 2 st SL	Resurssamordnare
11.10	Beslut om skolskjuts för elev som går i en annan kommuns grundskola och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen	10 kap. 33§ SL	Resurssamordnare
11.11	Beslut om skolskjuts för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från fristående grundskola inom Nacka kommun	10 kap. 40§ SL	Resurssamordnare
11.12	Beslut om skolskjuts för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från fristående grundskola utanför Nacka kommun	-	Resurssamordnare

Grundsärskolan

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
12.1	Beslut om mottagande av elev från annan kommun samt yttrande till annan kommun om mottagande av elev (på grund av personliga förhållanden som utgör särskilda skäl)	11 kap. 25§ SL	Resurssamordnare
12.2	Beslut om mottagande av elev från annan kommun efter vårdnadshavares önskemål	11 kap. 26§ SL	Resurssamordnare
12.3	Beslut om placering vid skolenhet	11 kap. 29§ SL	Resurssamordnare
12.4	Beslut om skolskjuts inom Nacka kommun (kommunal grundsärskola)	11 kap. 31§ 1 st SL	Resurssamordnare
12.5	Beslut om skolskjuts till och från annan kommunal grundsärskola än den närmaste (inom eller utanför Nacka kommun)	11 kap. 31§ 2 st SL	Resurssamordnare
12.6	Beslut om skolskjuts för elev i annan kommuns grundsärskola och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen	11 kap. 32§ SL	Resurssamordnare
12.7	Beslut om skolskjuts till fristående grundsärskola inom Nacka kommun	11 kap. 39§ SL	Resurssamordnare
12.8	Beslut om elev huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden efter att samråd med elevens vårdnadshavare skett.	11 kap 8 §, 1 mening SL	Resurssamordnare
12.9	Beslut om skolskjuts för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från fristående grundsärskola utanför Nacka kommun	-	Resurssamordnare
12.10	Beslut om mottagande på försök under högst sex månader	7 kap 8§ SL	Resurssamordnare

Fritidshemmet

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
13.1	Beslut om utökad omfattning av utbildning vid fritidshem m.h.t. elevens eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Elever ska även i andra fall än som avses i 5 § erbjudas utbildning i fritidshem, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning	14 kap. 5-6 §§ SL RL	Resurssamordnare
13.2	Beslut om förlängd fritidshemsplacering m.h.t. att eleven på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i fritidshem (t.o.m. vårterminen det året eleven fyller 13 år)	14 kap. 6-7 §§ SL RL	Resurssamordnare

Gymnasieskolan

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
14.1	Beslut om utbud av gymnasieprogram	15 kap. 30 § SL	Produktionsdir. Valfärd skola
14.1	Beslut om ekonomiskt stöd vid inackordering	15 kap. 32 § SL	Administrativ handläggare
14.2	Beslut om ersättning för kostnader och omvårdnad för elever på Rh-anpassad utbildning	15 kap. 40 § SL	Resurssamordnare
14.3	Beslut om mottagande i första och andra hand utanför samverkansavtal	16 kap. 43–44, 47 §§, SL	Expert
14.4	Yttrande över sökande till utbildning i annan kommun	16 kap. 48 § SL	Expert
14.5	Beslut om att ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till IMY eller IMA (om synnerliga skäl)	6 kap. 2 § GyF 17 kap. 11 § 2 st SL	Rektor
14.6	Beslut om behörighet och mottagande till utbildningar som utformats för en grupp elever till PRIV och IMY.	17 kap. 19 § SL	Expert

Gymnasiesärskolan

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
15.1	Beslut i fråga om elev tillhör målgruppen för gymnasiesärskolan	18 kap. 5-7§§ SL	Enhetschef
15.2	Beslut om antagning till nationellt program	7 kap. 13§ GyF	Resurssamordnare
15.3	Beslut om mottagande i första hand till sökt utbildning utifrån att eleven tillhör målgruppen för gymnasiesärskola.	19 kap. 29§ 1 st SL	Resurssamordnare
15.4	Bedömning om en ungdom som sökt individuellt program har förutsättningar att bedriva undervisning på nationellt program	19 kap. 29§ 3 st SL	Resurssamordnare
15.5	Yttrande från hemkommunen om mottagande i annan kommuns gymnasiesärskola	19 kap. 41§ SL	Resurssamordnare
15.6	Beslut om skolskjuts till elever i gymnasiesärskola med offentlig huvudman inom Nacka kommun	18 kap. 30§ 1 st SL	Resurssamordnare
15.7	Beslut om skolskjuts till elever i annan kommuns gymnasiesärskola	18 kap. 30§ 2 st SL	Resurssamordnare
15.8	Beslut om skolskjuts till inack. elever	18 kap. 31§ SL	Resurssamordnare
15.9	Beslut om stöd till inackordering	18 kap. 32§ SL	Administrativ handläggare
15.10	Beslut om skolskjuts till elever i gymnasiesärskola med fristående huvudman inom Nacka kommun	18 kap. 35§ SL	Resurssamordnare
15.11	Beslut om mottagande på ett individuellt program i gymnasiesärskolan för elev som inte kan följa undervisningen på ett nationellt program.	19 kap. 40§ SL	Resurssamordnare
15.12	Beslut om skolskjuts för elever med omfattande behov av särskilt stöd till och från fristående gymnasiesärskola utanför Nacka kommun	-	Resurssamordnare

Särskilda utbildningsformer

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
16.1	Beslut om särskild undervisning i hemmet eller på annan lämplig plats	24 kap. 20-22§§ SL	Rektor

Annan pedagogisk verksamhet

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
17.1	Beslut om omsorg på annan tid	25 kap. 5§ SL	Administrativ handläggare

Förkortningar

FL	Förvaltningslagen	KS	Kommunstyrelsen
GyF	Gymnasieförordningen	LoU	Lagen om offentlig upphandling
IKE	Interkommunala ersättning	OSL	Offentlighets- och sekretesslagen
IMA	Introduktionsprogram – individuellt alternativ	RL	Riktlinjer för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet
IMS	Introduktionsprogram – språkintröduktion	SF	Skolförordningen
IMY	Introduktionsprogram - yrkesintröduktion	SL	Skollagen
KF	Kommunfullmäktige	TF	Tryckfrihetsförordningen
KL	Kommunlagen	UBN	Utbildningsnämnden

(Adress för tillgänglighetsanpassade dokument)

Postadress: Nacka kommun, 131 61 Nacka

Besöksadress: Stadshuset, Granitvägen 15

Telefon: 08-718 80 00

E-post: info@nacka.se

SMS: 716 60

Webb: www.nacka.se

Org. nummer: 212000–0167

Dataskyddsbudets årsrapport 2020

11

UBN 2021/106

2021-05-11

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2021/106

Utbildningsnämnden

Dataskyddsombudets årsrapport 2020

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar dataskyddsombudets årsrapport för 2020.

Sammanfattning av ärendet

I dataskyddsombudets uppdrag ligger att rapportera till den personuppgiftsansvariga, i detta fall Utbildningsnämnden. Årsrapporten sammanfattar de aktiviteter som genomförts under året och följer upp kommunens 12 prioriterade fokusområden inom dataskydd. Uppföljningen visar att nämnden i stort har anpassat sig till dataskyddsförordningen inom samtliga områden.

Ärendet

Dataskyddsförordningen reglerar hur personuppgifter får hanteras. Varje nämnd är personuppgiftsansvarig, dvs. ansvarig för att reglerna i dataskyddsförordningen och kompletterande svensk lagstiftning inom området följs. Varje nämnd är dessutom skyldig att utse ett dataskyddsombud som bland annat har i uppdrag att kontrollera nämndens efterlevnad av lagstiftningen.

Årsrapporten följer upp nämndens arbete och rapporterar dess status avseende kommunens 12 prioriterade fokus-områden inom dataskydd. De prioriterade områdena syftar till att säkerställa att alla nämnder anpassat sig till dataskyddsförordningens krav. Uppföljningen visar att nämnden inom alla områden genomfört ett arbete för att anpassa sig till dataskyddsförordningens krav. Nämnden rekommenderas dock säkerställa att samtlig dokumentation för personuppgiftsbehandlingar hålls aktuella, att erfarenheter från personuppgiftsincidenter förbättrar nämndens arbetsrutiner, att personuppgiftsbiträdesavtalen uppfyller dataskyddsförordningens krav, att informationshanteringsplaner hålls uppdaterade samt att nämnden fortsätter arbeta systematiskt med informationssäkerhet.

Ekonomiska konsekvenser

Rapporten överlämnas till nämnden som en del av dataskyddsombudets uppdrag och medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Barns personuppgifter är särskilt skyddsvärda eftersom de kan ha svårt att själv förstå risker med en viss personuppgiftsbehandling och kunna ta tillvara sina rättigheter. När

barns personuppgifter behandlas är det därför extra viktigt att detta sker enligt gällande dataskyddslagstiftning. En lagenlig hantering av barns personuppgifter, som här på Nacka kommun, medför därför positiva konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Bilaga. Dataskyddsombudets årsrapport 2020

Hans-Otto Halvorsen
Direktör Stöd och service
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Enhetschef
Juridik- och kanslienheten

Mattias Widegren
Dataskyddsombud
Juridik- och kanslienheten

Nämnd och personuppgiftsansvarig

Utbildningsnämnden

Dataskyddsbudets årsrapport 2020

Dataskyddsbud

Mattias Widegren

Datum 2021-05-01

Innehåll

Inledning	2
Sammanfattning av 2020 års arbete med dataskydd.....	3
Nämndens efterlevnad av dataskyddsförordningen	3
1. Registrera personuppgiftsbehandlingar	4
2. Rapportera personuppgiftsincidenter	4
3. Konsekvensbedömning (DPIA).....	5
4. Personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal).....	5
5. Lagringsminimering, arkivering och gallring.....	5
6. Registerutdrag (rätten till tillgång).....	6
7. E-post.....	6
8. Systemsäkerhet.....	6
9. Behörighet.....	7
10. Samtycke.....	7
11. Informationsplikt	7
12. Efterlevnad	8

Inledning

Dataskyddsförordningen (GDPR) är den lagstiftning som reglerar hur myndigheter, bolag och andra organisationer får hantera personuppgifter. Personuppgift är varje typ av information som kan kopplas till en fysisk person. Varje organisation, oavsett verksamhet, behandlar därmed personuppgifter i någon omfattning och måste därmed förhålla sig till dataskyddsförordningens regler.

Förordningen ställer en rad krav; från säker hantering av information, till kontroll över vilka personuppgifter som hanteras, var, varför och hur samt kontinuerlig utvärdering av risker för enskildas fri- och rättigheter. Det är nämnden som är personuppgiftsansvarig för den personuppgiftsbehandling som sker inom dess verksamhet och därmed ansvarig för att förordningens krav följs.

Kommunen valde 2018 en införandemodell för GDPR med tolv (12) fokusområden, som än idag utgör utvärderingsmodell för varje nämnds införandegrad och effektivitet avseende efterlevnaden av kravbild i GDPR.

Fokusområden GDPR:

- Registrerade personuppgiftsbehandlingar
- Rapportera personuppgiftsincidenter
- Konsekvensbedömningar (DPIA)
- Personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal)
- Lagringsminimering, arkivering och gallring av personuppgifter
- Registerutdrag (rätten till tillgång)
- E-post
- Systemsäkerhet
- Behörighet
- Samtyckeshantering
- Informationsplikt
- Efterlevnad

Denna rapport utgår från de tolv fokusområdenas status och från de rekommendationer som Dataskyddsombudet generellt anser att kommunens nämnder behöver förbättra. I likhet med den revisionsrapport för GDPR som Ernst & Young genomförde för kommunrevisorernas räkning anser Dataskyddsombudet att ”fotarbetet” i kommunens enheter fungerar bra, men att det saknas tydliga avrapporteringsvägar till ledningsfunktioner och att styrdokument inte på ett effektivt sätt når medarbetarna. Därtill anser Dataskyddsombudet att det generellt behövs en systematisk egenkontroll för varje enhet för att underlätta både rapportering till ledning och för att medvetandegöra enhetsledning om eventuella förbättringsbehov.

Rapporten lämnas av nämndens Dataskyddsbud. Dataskyddsbud är en roll som varje nämnd är skyldig att utse enligt förordningen och har i uppdrag att granska och rapportera om nämndernas efterlevnad av förordningen. Därutöver har dataskyddsbudet även i uppgift att ge råd och stöd om skyldigheter som följer av lagen samt fungera som kontaktpunkt gentemot enskilda och tillsynsmyndigheten, Integritetsskyddsmyndigheten (IMY). Nacka kommuns nämnder har beslutat att ha ett gemensamt dataskyddsbud och att lokalt på varje enhet ha utsedda dataskyddssamordnare, som bistår enhetschef i hantering av GDPR-relaterade frågor och hanteringar. Denna rapport lämnas till nämnden som en del av dataskyddsbudets uppdrag.

Sammanfattning av 2020 års arbete med dataskydd

Nämnden har under 2020 fortsatt arbetet enligt den plan som lades fast under 2018 inför införandet av Dataskyddsförordningen. Planen omfattar de tolv (12) fokusområden som nämndes i inledningen och under 2020 har generellt arbetet inriktats på hantering av begäranden av registerutdrag, personuppgiftsincidenthantering, personuppgiftsbiträdesavtal och genomförande av konsekvensbedömningar.

Nämndens efterlevnad av dataskyddsförordningen

I detta avsnitt sammanfattas nämndens efterlevnad av dataskyddsförordningens krav utifrån de 12 prioriterade fokusområden som tidigare beslutats av stadsledningskontoret. De 12 områdena beskrivs under respektive punkt nedan tillsammans med en sammanfattning av nämndens efterlevnad på området.

1. Registrera personuppgiftsbehandlings

En grundläggande förutsättning för att överhuvudtaget kunna efterleva dataskyddsförordningens regler är att veta vilka personuppgifter som behandlas och varför (i vilket syfte). Varje personuppgiftsansvarig ska enligt artikel 30 ha en förteckning över sina personuppgiftsbehandlings (en registerförteckning) där bland annat syfte, kategorier av registrerade, typer av personuppgifter och lagringstid framgår. På kommunens hemsida presenteras varje nämnds personuppgiftsbehandlings, och detta register utgör den publika registerförteckningen. Därtill finns en databas där samtliga arbetsdokument och detaljerad information för varje behandling redovisas. Enheternas dataskyddssamordnare registrerar och uppdaterar informationen i databasen med stöd av dataskyddsbudet.

Utbildningsnämnden har 4 personuppgiftsbehandlings registrerade och presenterade på kommunens hemsida. Registerförteckningen bedöms vara komplett och innehåller i stort sett all nödvändig information, endast någon enstaka information fattas.

I databasen finns 14 registreringar för nämnden, vilket ska korrelera till den publika presentationen. Databasen måste kontinuerligt underhållas och aktualitetskontrolleras, och varje registrering skall kopplas till en behandling i den publika registerförteckningen. Eftersom det finns en diskrepans mellan databasens registreringar och det publika registret, rekommenderas nämnden att genomföra en genomgång och städning av databasen. Det finns tre registreringar i databasen som inte uppdaterats sedan 2018, och nämnden uppmanas att säkerställa att de årligen uppdateras och aktualitetskontrolleras.

2. Rapportera personuppgiftsincidenter

Varje personuppgiftsansvarig ska ha processer för att upptäcka, utreda, åtgärda och anmäla vissa personuppgiftsincidenter till tillsynsmyndigheten Integritetsskyddsmyndigheten. Det innebär att medarbetare ska kunna identifiera när en personuppgiftsincident har hänt, veta hur den ska rapporteras och att det finns processer för att ta hand om en bekräftad incident.

I Nacka kommun finns en central process för personuppgiftsincidenter som följs av nämnden. Nämnden rapporterade under 2020 2 incidenter, varav 1 anmäldes till Integritetsskyddsmyndigheten. Rapporterade incidenter följer även rutiner för nämndens avvikelshantering för att förhindra framtida incidenter. Av stor vikt är organisationens lärande från inträffade incidenter, och nämnden uppmanas analysera och säkerställa att varje enhet redovisar lärdomar och aktiviteter utgående från dessa. Både de 2 incidenterna som hanterades under 2020 är fortfarande ej avslutade i diariet, och därtill finns 3 ärenden

fortfarande under handläggning sedan 2019. Nämnden uppmanas att säkerställa att dokumentationen slutförs och alla ärenden avslutas.

3. Konsekvensbedömning (DPIA)

Om det finns en hög risk för enskildas fri- och rättigheter när personuppgifter behandlas, ska den personuppgiftsansvarige göra en konsekvensbedömning.

Konsekvensbedömningens syfte är både att säkerställa att enskildas fri- och rättigheter respekteras och är även ett sätt för den personuppgiftsansvarige att visa att dataskyddslagstiftningen följs.

Något centralt register över vilka konsekvensregistreringar som genomförts inom nämndens ansvarsområde finns inte, varför nämnden uppmanas dokumentera förekomst och den eventuella bristen.

4. Personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal)

Personuppgiftsbiträdesavtal ska tecknas om en personuppgiftsansvarig anlitar en extern part som behandlar personuppgifter åt den personuppgiftsansvariga. Den externa parten är då biträde till den personuppgiftsansvariga och ska genom avtalet förbindas att endast behandla personuppgifter efter instruktioner från den ansvarige. Syftet med avtalet är att säkerställa att enskildas personuppgifter skyddas även när det är någon annan än den personuppgiftsansvarige som behandlar personuppgifterna.

Nämndens biträden utgörs i huvudsak av leverantörer av nämndens system och personuppgiftsbiträdesavtal finns tecknade med dessa.

Något centralt register över vilka leverantörer som har personuppgiftsbiträdesförhållande till nämnden finns inte, varför nämnden rekommenderas att uppdra åt dataskyddssamordnarna att dokumentera status och identifiera eventuella brister.

5. Lagringsminimering, arkivering och gallring

Lagringsminimering är en av dataskyddsprinciperna och handlar om att personuppgifter endast behandlas får behandlas så länge de behövs för ändamålet. Inom offentlig verksamhet innebär lagringsminimering att det finns ordning och reda bland myndighetens information, att information rensas, arkiveras och gallras. Informationshanteringsplanen är det styrdokument som ska visa vilka allmänna handlingar en verksamhet har och hur dessa ska hanteras.

Någon centraliserad strukturerad lagring av informationshanteringsplanen finns inte, varför Dataskyddsombudet inte kunnat granska den. Nämnden uppmanas att säkerställa att enheternas dataskyddssamordnare uppdras att dokumentera

informationshanteringsplanerna i samma databas där personuppgiftsbehandlingarna dokumenteras.

6. Registerutdrag (rätten till tillgång)

Registerutdrag eller rätten till tillgång är en rättighet i dataskyddsförordningen som varje enskild har i förhållande till sina personuppgifter. Rättigheten innebär att varje person har rätt att vända sig till en personuppgiftsansvarig för att få bekräftat om ens personuppgifter behandlas och i så fall få tillgång till dessa. Kommuner hanterar generellt personuppgifter i stor omfattning vilket kräver att det finns utarbetade processer på plats om hur ett registerutdrag ska hanteras.

I Nacka kommun finns en central process för registerutdrag som följs av nämnden. Denna process följer dataskyddsförordningens krav och under 2020 har 8 registerutdrag hanterats av nämnden. Processen för att producera registerutdrag är komplex och nämnden rekommenderas att se över dess effektivitet avseende ledtider och innehållets kvalitet.

7. E-post

I dataskyddsförordningen finns inte som tidigare i personuppgiftslagen ett undantag för personuppgifter i ostrukturerat material, vilket betyder att även personuppgifter i ett e-postmeddelande omfattas av dataskyddslagstiftning. Detta ställer höga krav på att även hanteringen av e-post följer dataskyddsprinciperna, exempelvis att personuppgifter endast behandlas för specifika syften och inte sparas längre än nödvändigt samt att känsliga personuppgifter skyddas med säkerhetsåtgärder.

I Nacka kommun finns en framtagen guide för säker e-posthantering som beskriver hur e-post hanteras på ett säkert och med dataskyddsförordningen förenligt sätt. Rutinen tas upp kontinuerligt med medarbetare och rutiner för att hantera känsliga och extra skyddsvärda personuppgifter på ett säkert sätt har implementerats.

Under 2020 har ett system för överförande av känslig information införts, Säkra Meddelanden. Därtill har funktioner i e-postsystemet införts där avsändaren uppmärksammas om personuppgiftsinformation ingår i meddelandet. Dessa båda åtgärder har inneburit avsevärda framsteg med att reducera riskerna för behövliga överföringar av personuppgifter.

8. Systemsäkerhet

En viktig dataskyddsprincip är integritet och konfidentialitet som handlar om att kunna säkerställa personuppgifternas konfidentialitet (att inga uppgifter röjs för obehöriga), tillgänglighet (att uppgifterna är tillgängliga när de behövs) och riktighet (att uppgifterna är korrekta). En metod för att ta fram krav på ett system som uppfyller dessa aspekter är informationsklassning som visar hur skyddsvärd informationen är utifrån de tre aspekterna.

System kan därefter anpassas så att kraven motsvarar informationens skyddsvärde. Informationsklassningen görs i systemet KLASSA, levererat och utvecklat av SKR.

Nämnden har inga system registrerade för informationsklassificering.

9. Behörighet

Korrekt hantering av behörigheter till system och andra ytor som lagrar personuppgifter är en förutsättning för att inte personuppgifter ska bli tillgängliga för obehöriga (dvs. att personuppgifternas konfidentialitet skyddas) och för att personuppgifter inte behandlas för olovliga syften. Korrekt hantering av behörigheter betyder att behörighet till personuppgifter ges utifrån användarens behov av att behandla uppgifterna och att dessa behörigheter regelbundet ses över.

Nämnden har framtagna rutiner för behörigheter till sin information, både för anställda inom nämnden och anordnare externt som har tillgång till informationen. Däremot finns behov av att rutinerna även säkerställer att anställda som inom kommunen byter tjänst också får ändrade behörigheter utifrån sina nya arbetsuppgifter. Nämnden rekommenderas att använda kontrollplanen för att säkerställa att behörigheter kontinuerligt ses över.

10. Samtycke

I dataskyddsförordningen skärptes kraven på hur och när samtycke kan användas som stöd för en personuppgiftsbehandling. För offentlig verksamhet betyder det att det numera finns begränsade möjligheter att använda samtycke eftersom ett samtycke måste kunna ges helt frivilligt och en myndighet ofta står i maktpositionen gentemot en enskild.

Det har inte framkommit i granskningen att nämnden använder samtycke som rättslig grund för att behandla personuppgifter. Nämnden rekommenderas att använda kontrollplanen för att dokumentera detta.

11. Informationsplikt

Informationsplikten i dataskyddsförordningen betyder att inga personuppgifter får behandlas utan att en enskild vet om detta, detta krav gäller oavsett om uppgifterna samlas direkt in av en enskild eller från en annan källa. Det finns i förordningen dessutom krav på vilken typ av informationen som ska ges samt att detta ska ske på ett enkelt och lättillgängligt sätt.

Ett sammanställt och dokumenterat sätt att överblicka de informationstexter som skall föregå varje personuppgiftsbehandling finns inte, varför nämnden rekommenderas att uppdra dataskyddssamordnarna att årligen säkerställa informationens aktualitet och korrekthet.

12. Efterlevnad

Efterlevnad handlar om att nämnden ska kunna visa att dataskyddsförordningens krav följs.

Inom alla fokusområden har nämnden genomfört ett arbete för att anpassa sig till dataskyddsförordningens krav, men ett visst arbete kvarstår fortfarande. Följande rekommendationer ges till nämnden för att kunna uppfylla kraven inom samtliga områden:

- Genomföra konsekvensbedömningar där dataskyddsförordningen kräver det. Dokumentationen skall sparas i registerförteckningens databas.
- Säkerställa att personuppgiftsbiträdesavtalen uppfyller dataskyddsförordningens krav, särskilt vad gäller information om underbiträden. Detta arbete kan göras i samband med en avtalsuppföljning för att kontrollera att ett biträde även lever upp till kraven på personuppgiftshantering.
- Fortsätta med ett systematiskt informationssäkerhetsarbete genom att följa upp informationsklassningar och genomföra övriga analyser som syftar till att nämndens information omfattas av den säkerhet informationen kräver.
- Ge enskilda komplett och tydlig information om hanteringen av sina personuppgifter enligt dataskyddsförordningens krav.

Implementering av reviderat reglemente för kundval

16

UBN 2021/112

2021-06-08

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2021/112

Utbildningsnämnden

Implementering av reviderat reglemente för kundval

Förslag till beslut

Mot bakgrund av kommunfullmäktiges beslut den 12 april 2021 (§ 182) att anta ett reviderat reglemente för kundval beslutar utbildningsnämnden följande.

1. Utbildningsnämnden beslutar att de generella auktorisationsvillkoren 1-27 såsom de angivits i avsnitt 2 i reviderat reglemente för kundval ersätter de nuvarande generella auktorisationsvillkor i kundval för förskola. Det innebär att numreringen för de specifika auktorisationsvillkoren följer det nya reglementet. Ändringen gäller från och med den 1 augusti 2021 då även reglementet för kundval träder i kraft. I övrigt är de specifika auktorisationsvillkoren oförändrade.

2. Utifrån reviderat reglemente för kundval ges utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören i uppdrag att senast den 31 oktober 2021 återkomma med en redovisning och förslag för tillkommande ändringar av de specifika auktorisationsvillkoren.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 12 april i år att anta ett reviderat reglemente för kundval som börjar gälla från och med den 1 augusti. Revideringarna består i huvudsak i utökade sanktionsmöjligheter vid brister hos anordnare samt formaliaändringar. Som en del i implementeringsarbetet föreslås nu utbildningsnämnden besluta att ersätta de nuvarande generella auktorisationsvillkoren i kundval för förskola med de generella auktorisationsvillkoren 1-27 såsom de angivits i avsnitt 2 i reviderat reglemente. Ändringen gäller från och med den 1 augusti i år. Utbildningsnämnden föreslås även besluta att ge utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören i uppdrag att senast den 31 oktober 2021 återkomma med en redovisning och förslag för tillkommande ändringar av de specifika auktorisationsvillkoren. Redovisningen väntas främst bestå i hur och om utökade sanktionsmöjligheter ska användas vid brister hos anordnaren men även andra eventuellt tillkommande områden som föranleder ändring med anledning av det nya reglementet.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 12 april 2021 (§ 182) att anta ett reviderat reglemente för kundval. Det reviderade reglementet börjar gälla från och med den 1 augusti i år. Revideringarna består något förenklat i utökade sanktionsmöjligheter vid brister hos anordnare men också formaliaändringar och ändringar kopplade till reglementets utformning.

Tillämpning av det reviderade reglementet för kundval förutsätter att utbildningsnämnden aktivt implementerar detta genom att bearbeta och anta specifika auktorisationsvillkor som överensstämmer med det nya reglementet.

Revideringar i form av formaliaändringar och ändringar kopplade till reglementets utformning består enligt beslutsunderlag till kommunfullmäktiges beslut i;

- Ny struktur efter ämnesområden
- Mer generella villkor för att nämnden ska kunna anpassa sina specifika auktorisationsvillkor
- Sammanslagning av villkor, samt
- Redaktionella ändringar, förtydligande av begrepp

Ovan revideringar har sammanställts i de generella auktorisationsvillkoren 1-27 i avsnitt 2 i det nya reglementet för kundval. Numreringen av de generella auktorisationsvillkoren har ändrats i det nya reglementet. Det medför att även numreringen av de specifika auktorisationsvillkoren behöver justeras för att överensstämma med det nya reglementet.

Förslaget är därför att dessa auktorisationsvillkor redan nu antas av nämnden som en del i implementeringsarbetet och för att säkerställa att åberopande av villkor sker korrekt. De nya generella auktorisationsvillkoren ersätter tidigare generella auktorisationsvillkor och börjar gälla från och med den 1 augusti i år då reglemente för kundval träder i kraft. I övrigt är de specifika auktorisationsvillkoren oförändrade. Föreslagen ändring är därför av redaktionell karaktär.

För att utbildningsnämnden ska kunna tillämpa utökade sanktionsmöjligheter krävs det att nämnden analyserat och sammanställt de eventuella behoven av detta inom respektive kundvalsområde. Utöver vilken sanktion som ska tillämpas vid respektive brist mot de olika auktorisationsvillkoren, har nämnden även som en del i implementeringen uppmanats av kommunfullmäktige att;

- Besluta om inom vilken tid en avauktion ska ske då en anordnare saknar uppdrag
- Fastställa vite utifrån anordnarens omsättning genom en av nämnden bestämd procentsats
- Utveckla uppföljning i samspel med andra kundvalsnämnder
- Årligen anta uppföljningsplan för kundval med vidare rapportering till kommunstyrelsen
- Vid behov anpassa auktorisationsvillkor efter gällande lagstiftning

Förslaget är nu därför även att utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören ges i uppdrag att senast den 31 oktober 2021 återkomma med en redovisning och förslag på tillkommande ändringar av de specifika auktorisationsvillkoren. Om man vid analysen

identifierar ytterligare områden som föranleder ändring med anledning av det nya reglementet, bör även dessa ändringar ingå i redogörelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser.

Handlingar i ärendet

Förslag till beslut bedöms inte medföra några direkta konsekvenser för barn.

Susanne Nord
Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören
Stadsledningskontoret

Louise Hult
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben